

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural
Ministarstvo Poljoprivrede, Šumarstva i Ruralnog Razvoja
Ministry of Agriculture, Forestry and Rural Development

Departamenti i Politikave Bujqësore dhe Tregjeve /Department of Agriculture Policy and Trade
Trgovine/Department of Agriculture Policy and Trade

DATË/A:	17.06.2020
REFERENC/Ë:	04-199/20
PËR/ZA/TO:	Z.Besian Mustafa, Minister i MBPZHR-së
CC:	
PËRMES/PREKO/THROUGH H:	Z.Bekim Hoxha, UD Sekretar i Përgjithshem i MBPZHR-së <i>[Signature]</i>
NGA/OD/FROM	Isuf Cikaqi, Drejtor i Departamentit të Politikave Bujqësore <i>[Signature]</i> dhe Tregjeve
TEMA/SUBJEKAT/SUBJECT:	Programi për Pagesat Direkte për vitin 2020

I nderuar Z. Minister,

Në kornizën e zbatimit të politikave të Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural për zhvillimin e sektorit bujqësor dhe rural për periudhën 2014-2020, dhe bazuar në Ligjin Nr. 03/L-098 për Bujqësinë dhe Zhvillimin Rural dhe Ligjin Nr. 04/L-090 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr. 03/L-098 për Bujqësi dhe Zhvillim Rural, Departamenti i Politikave Bujqësore dhe Tregjeve ka përgatitë: Programi për Pagesat Direkte për vitin 2020, në kuadër të të cilit janë përcaktuar dhe adresuar objektivat strategjike të zhvillimit të bujqësisë:

- Rritja e konkurrueshmëris dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor;
- Rritja e të hyrave në fermë;
- Rritja e rendimentit;
- Zvogëlimi i importit;
- Përmirësimi i cilësisë së prodhimit;
- Zvogëlimi i shpenzimeve të prodhimit;
- Rritja e kapaciteteve përpunuese;
- Intensifikimi i ekonomizimit të aktiviteteve bujqësore.

Në kuadër të Programit për Pagesat Direkte për vitin 2020, prioritet i veçantë ju është dhënë këtyre sektorëve:

Programi për pagesat direkte për vitin 2020

Nr	Sektorët që do të mbështeten përmes pagesave direkte	Buxheti planifikuar 2020 (€)
1	Pagesat direkte për sipërfaqet e mbjellura të grurit	150 €/ha
2	Pagesat direkte për sipërfaqet e mbjellura të farës së grurit	250 €/ha
3	Pagesat direkte për sipërfaqet e mbjellura të elbit	150 €/ha
4	Pagesat direkte për sipërfaqet e mbjellura të thekrës	150 €/ha
5	Pagesat direkte për sipërfaqet e mbjellura të tërshërës	150 €/ha
6	Pagesat direkte për sipërfaqet e mbjellura të misrit	150 €/ha
7	Pagesat direkte për sipërfaqet e mbjellura të lulediellit	150 €/ha
8	Pagesa direkte për vreshtat ekzistues	1000 €/ha
9	Pagesa direkte për verë të prodhuar dhe deklaruar zyrtarisht	0.04 €/Liter
10	Pagesa direkte për pemishtet ekzistuese	400 €/ha
11	Pagesa direkte për sasin e dorzuar/shitur te frutave te mjedres	0.12 €/kg
12	Pagesa direkte për prodhimtarinë e materialit fidanor të pemëve drufrutore dhe hardhisë së rrushit mbi nënshartesat vegetative	0.20, 0.15 dhe 0.10 €/copë te fidanit
13	Pagesat direkte për sipërfaqet e mbjellura me perime	Perimet në fushë të hapur 300 €/ha Perimet në serrat 450 €/ha
14	Pagesa direkte për bimët mjekësore dhe aromatike / BMA	450 €/ha
15	Pagesa direkte për bujqësi organike	50 €/ha
16	Pagesa direkte për primin e sigurimit bujqësor për kulturen bujqësore të mjedres, molles, kumbulles, rrushit, dredhezes dhe specit	50% e primit te sigurimit
17	Pagesa direkte për lopë dhe buallica qumështore	85 €/krer
18	Pagesa direkte për dele	20 €/krer
19	Pagesa direkte për dhi	20 €/krer
20	Pagesa direkte për bletë	15 €/koshere
21	Pagesa direkte për qumështin sipas kategorive të cilësisë	Klasa extra = 0.06€/liter Klasa I = 0.04 €/liter Klasa II = 0.02 €/liter
22	Pagesa direkte për pulat vojse	0.50 dhe 0.40 €/pulë vojse
23	Pagesa direkte për thëllëza	0.50 €/fellenz
24	Pagesa direkte për dosa në riprodhim	20 €/krer
25	Pagesa direkte për therjet e raportuara të gjedhit	75 €/krer të therur
26	Pagesa direkte për akuakulturë	0.20 €/kg

Aprovoi:

**Besian Mustafa, Ministër i Bujqësisë,
 Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural**

19/06/2020

Data

PAGESAT DIREKTE PËR: GRURË, FARË TË GRURIT, ELB, THEKËR, TËRSHËR, MISËR, LULEDIELLI, PERIME, PEMISHTË EKZISTUESE, VRESHTA EKZISTUESE, VERË E PRODHUAR DHE E DEKLARUAR ZYRTARISHT, MATERIAL FIDANOR TË PEMËVE DRUFRUTORE DHE HARDHISË SË RRUSHIT TË PRODHUARA MBI NËNSHARTESA VEGJETATIVE, PRODHIMTARI ORGANIKE DHE SIGURIMET BUJQESORE

1. LEGJISLACIONI REFERUES:

- Ligji Nr. 03/L-098 për Bujqësinë dhe Zhvillimin Rural (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 56, datë 27.07.2009);
- Ligji Nr. 04/L-090 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr. 03/L-098 për Bujqësi dhe Zhvillim Rural (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 28, datë 16.10.2012);
- Ligji Nr. 03/L-016 për Ushqimin (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 49, datë 25.03.2009);
- Ligji Nr. 03/L-029 për Inspeksionin Bujqësor (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 45, datë 12.01.2009);
- Ligji Nr 04/L-085 për Bujqësi Organike (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 28, datë 16.10.2012);
- Ligji Nr. 2003/5 i Kosovës për Farërat (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 8, datë 15.12.2006);
- Ligji Nr. 02/L-8 për Verërat (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 9, datë 01.02.2007);
- Ligji Nr. 04/L-019 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit Nr. 02/L-8 për Verërat (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 13, datë 01.09.2011);
- Ligji Nr. 2004/13 për Materialin Fidanor (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 22, datë 01.03.2008);
- Ligji Nr 04/L-120 për Mbrojtjen e Bimëve (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 01, datë 17.01.2013);
- Ligji Nr.05/L-031 për Procedurat e Përgjithshme Administrative (Gazeta Zyrtare Nr.20/21 Qershor 2016);
- Ligji Nr.07/L-001 Mbi Ndarjet Buxhetore për Buxhetin e Republikës së Kosovës për vitin 2020 (Gazeta Zyrtare Nr.1/19 Mars 2020).

PAGESAT DIREKTE PËR SIPËRFAQET E MBJELLA TË GRURIT

1. PËRSHKRIMI I SEKTORIT TË DRITHËRAVE / GRURIT:

Sektori i drithërave është me rëndësi strategjike dhe ekonomike për vendin, duke u bazuar në resurse natyrore dhe numrin e madh të fuqisë punëtore të angazhuar në këtë sektor. Rëndësia e këtij sektori qëndron edhe në ndikimin që ka në zhvillimin e sektorëve të tjerë, si të blegtorisë dhe agro-përpunimit.

Në Kosovë, për vite me radhë mesatarisht mbillen prej 70000 deri 85000 hektarësh me grurë. Rendimentet mesatare të arritura nëpër vite sillen rreth 4 t/h, varësisht nga kushtet agroklimatike dhe prodhuese të vendit tonë, si dhe masat e ndërmarra agroteknike nga ana e fermerëve.

Në vitet e fundit kemi një zhvillim më intensiv të sektorit dhe është e dukshme rritja e sipërfaqeve të mbjella me grurë, krahasuar me vitet e mëparshme.

Për të pasur një zhvillim të qëndrueshëm të sektorit, kërkohet të vazhdohet edhe më tutje me mbështetje përmes pagesave direkte. Kjo mënyrë e mbështetjes do të ndikojë drejtpërdrejt në zvogëlimin e kostos së prodhimit dhe rritjen e të ardhurave të fermerit. Përmes kësaj mbështetjeje të sektorit me synohet të arrihet rritja e prodhimtarisë së grurit. Aktualisht Kosova i plotëson nevojat e veta rreth 70-80% të konsumit me grurë.

2. ARSYESHMËRIA E ZBATIMIT TË MASËS:

Programi i zhvillimit të sektorit sipas Programit për Bujqësi dhe Zhvillim Rural, parasheh rritjen e konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor. Mbështetja direkte e mbjelljeve vjeshtore (grurit) do t'i kontribuojë realizimit të këtij objekti.

Sigurimi dhe siguria e ushqimit, si dhe rritja e të ardhurave të fermerëve janë edhe arsytet e përkrahjes së sektorit, duke marrë për bazë numrin e madh të fermerëve të cilët punojnë në këtë sektor, si dhe duke pasur parasysh resurset natyrore të vendit.

3. QËLLIMI I PROGRAMIT:

Mbështetja direkte e fermerëve të cilët kultivojnë drithëra/grurë.

3.1. Objektivat e programit:

- Rritja e të hyrave në fermë;
- Përmirësimi i konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor.

3.2. Objektivat specifike:

- Rritja e rendimentit;
- Përmirësimi i cilësisë së prodhimit;
- Zvogëlimi i shpenzimeve të prodhimit;
- Intensifikimi i ekonomizimit të aktivitetëve bujqësore.

4. PËRFITUESIT:

4.1. Fermerët që kultivojnë drithëra/grurë:

- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kultivojnë grurë dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

4.2. Shtrirja gjeografike:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

5. KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË FERMERËT/APLIKUESIT:

- Duhet të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të kenë të mbjellur së paku 2 ha me grurë;
- Parcela e mbjellë me grurë duhet të jetë së paku 0.20 ha e pandarë;
- Sipërfaqja e tokës e marrë me qira, duhet të jetë e kontraktuar së paku për një vit;
- Sipërfaqja e tokës e marrë me qira duhet të jetë së paku 0.20 ha e pandarë.

6. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopja e certifikatës së regjistrimit të biznesit (vetëm për personat juridik);
- Kopja e certifikatës së numrit fiskal (vetëm për personat juridik);
- Dëshmi për obligimet e kryera ndaj ATK-së (vetëm për personat juridik);
- Dëshmi nga kadastra mbi sipërfaqen e tokës së punueshme në pronësi ose kopjen e kontratës që dëshmon disponueshmërinë e tokës bujqësore;
- Kontrata për sipërfaqen e tokës bujqësore të marrë me qira (e lidhur në mes të dy palëve qiradhënësit dhe qiramarrësit).

7. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet për sipërfaqe/ha, në vlerë prej **150 €/ha**.
- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kanë të mbjellë/kultivojnë grurë me sipërfaqe së paku **2 ha** dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

8. REALIZIMI I PAGESAVE:

Pas hartimit të listave përfundimtare të përfituesve bëhet pagesa e fermerëve përfitues, sipas numrit të hektarëve të mbjellë/kultivuar dhe të verifikuar nga inspektorët e AZHPS-së. Pagesat bëhen në xhironlogaritë bankare të fermerëve/aplikuesve, verifikimi i të cilave është bërë gjatë aplikimit.

9. MËNYRA E APLIKIMIT:

Procesi i regjistrimit dhe aplikimit të fermerëve, si dhe digjitalizimi i parcelave do të zgjas 25 ditë nga data e publikimit. Aplikimi bëhet në Drejtoritë Komunale për Bujqësi.

10. ZBATIMI I PROGRAMIT:

Zbatimi bëhet nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë.

PAGESAT DIREKTE PËR SIPËRFAQET E MBJELLURA TË FARËS SË GRURIT

1. PËRSHKRIMI I SEKTORIT TË DRITHËRAVE / FARËS SË GRURIT:

Kosova aktualisht i plotëson nevojat me farë gruri rreth 10-15%. Për shkak të kostos së lartë të prodhimit, një pjesë e fermerëve e shfrytëzojnë farën vetanake për mbjelljen e grurit (rreth 20% e tyre).

Procesi i prodhimit të farës së grurit është një veprimtari ekonomikisht e kushtueshme, duke i marrë për bazë fazat e prodhimit si: sigurimi i farës cilësore, shumëzimi, para kultura, inspektimet fushore, përpunimi, etiketimi, mostrimi i farës si dhe masat shtesë të mbrojtjes. Mbështetja e prodhuesve të farës së grurit do të ndikojë në uljen e kostos së prodhimit të farës.

Përmes kësaj mbështetjeje synohet të arrihet sigurimi i farës së grurit brenda vendit, me qëllim të rritjes së rendimentit dhe përmirësimit të cilësisë së grurit të prodhuar.

2. ARSYESHMËRIA E ZBATIMIT TË MASËS:

Programi i zhvillimit të sektorit sipas Programit për Bujqësi dhe Zhvillim Rural, parasheh rritjen e konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor. Mbështetja direkte e mbjelljeve vjeshtore (farë gruri) do t'i kontribuojë realizimit të këtij objekti.

Sigurimi dhe siguria e ushqimit, si dhe rritja e të ardhurave të fermerëve janë edhe arsytet e përkrahjes së këtij sektori, duke marrë për bazë kërkesat e tregut dhe resurset natyrore të vendit.

3. QËLLIMI I PROGRAMIT:

Mbështetja direkte e fermerëve prodhues të farës së grurit.

3.1. Objektivat e programit:

- Rritja e të hyrave në fermë;
- Përmirësimi i konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor.

3.2. Objektivat specifike:

- Rritja e rendimentit të grurit;
- Përmirësimi i cilësisë së prodhimit të farës së grurit dhe grurit merkantil;
- Zvogëlimi i shpenzimeve të prodhimit;
- Rritja e kapaciteteve përpunuese;
- Intensifikimi i ekonomizimit të aktiviteteve bujqësore.

4. PËRFITUESIT:

4.1. Fermerët që kultivojnë farë të grurit:

- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kultivojnë farë të grurit dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

4.2. Shtrirja gjeografike:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

5. KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË FERMERËT/APLIKUESIT:

- Të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të kenë të mbjellë së paku 5 ha me grurë për prodhimin e farës;
- Të posedojnë kontratën me kompaninë prodhuese të farës;
- Parcela e mbjellë me grurë për farë ose e marrë me qira për mbjelljen e grurit për farë, duhet të jetë së paku 1 ha e pandarë;
- Sipërfaqja e tokës e marrë me qira duhet të jetë e kontraktuar së paku për një 1 vit;
- Fara e mbjellur e varietetit të grurit duhet të jetë në Listën e Farërave të Lejuara.

Tab.1. VARIETETET E GRURIT NË LISTEN E FARËRAVE TË LEJUARA

Nr	Varieteti	Nr	Varieteti
1	EVROPA 90	33	VULKAN
2	POBEDA	34	ALTEZZA
3	RENEZANSA	35	ADELAIDE
4	Mv SUBA	36	ANTILLE
5	Mv TOBORZO	37	LUCIJA
6	NIKOL	38	KATARINA
7	AGROUNIJA	39	KRALJICA
8	MAKEDONSKA RANA	40	Bc ANICA
9	EXOTIC	41	SOSTHENE
10	Bc RENATA	42	DARDANIA-1
11	Bc MIHELCA	43	ZEMUNSKA ROSA
12	MIA	44	AURELIA
13	MATEA	45	FARINELLI
14	GABI	46	ORCAS
15	EPIDOC	47	CELLULE
16	APACHE	48	NOGAL
17	ARLEQUIN	49	ANDALUSIA
18	ANDINO	50	BISANZIO
19	BALATON	51	SOBRED
20	Bc PRIMA	52	SOLVEIG
21	SIRTAKI	53	ANAPURNA
22	EUCLIDE	54	FARMEUR
23	Kg 56-S	55	SOTHYS SC
24	VIZIJA	56	ATHLON
25	KRISTINA	57	NS MILA
26	PLANETA	58	NS ILINA
27	ESPERIA	59	Bc DARIJA
28	VITTORIO	60	TIKA TAKA
29	STENDAL	61	MV IKVA
30	ZANZIBAR	62	MV NADOR
31	SIMONIDA	63	MV NEMERE
32	ZVEZDANA		

Varietete standarde (krahasues):Evropa 90 dhe Euclide

6. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopja e certifikatës së regjistrimit të biznesit (vetëm per personat juridik);
- Kopja e certifikatës së numrit fiskal (vetëm per personat juridik);
- Dëshmi për obligimet e kryera ndaj ATK-së (vetëm per personat juridik);
- Dëshmi për sasinë e dorëzuar të grurit në kompaninë prodhuese të farës (duhet të dorëzohet pas realizimit të procesit të korrje-shirjeve të grurit për prodhimin e farës);
- Dëshmi nga kadastra mbi sipërfaqen e tokës së punueshme në pronësi ose kopjen e kontratës që dëshmon disponueshmërinë e tokës bujqësore;
- Kontrata për sipërfaqen e tokës bujqësore të marrë me qira (e lidhur në mes të dy palëve qiradhënësit dhe qiramarrësit);
- Dëshmi mbi kategorinë e farës së grurit të mbjellë;
- Formulari për sipërfaqet e mbjella me grurë për prodhimin e farës e verifikuar nga MBPZHR-ja;

- Raporti i Inspektoratit fito sanitar - AUV nga inspektimet fushore I dhe II (duhet të dorëzohet pasi të realizohen inspektimet fushore).

7. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet për sipërfaqe-ha , në vlerë prej **250 €/ha**.
- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kanë të mbjellë/kultivojnë grurë për prodhimin e farës me sipërfaqe së paku **5 ha** dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.
- Pas realizimit të dy inspektimeve fushore nga ana e inspektorëve fito sanitarë -AUV, nëse parcelat i plotësojnë kriteret për prodhim të farës së grurit, atëherë subvencionimi do të bëhet në vlerë prej **250 €/ha**. Ndërsa, nëse parcelat nuk i plotësojnë kriteret për prodhim të farës së grurit dhe refuzohen, atëherë fermerët do të përfitojnë vetëm subvencionin për prodhimtarinë e grurit merkantil në vlerë prej **150 €/ha**.

8. MËNYRA E IMPLEMENTIMIT:

Pas verifikimit të dokumentacionit, realizohen dy inspektime në terren nga ana e inspektorëve fito sanitarë - AUV. Inspektimi i parë realizohet pas ngallimit të grurit, ndërsa inspektimi i dytë realizohet pas dy javëve, te sipërfaqet e mbjella me grurë për farë (Përgjegjës për inspektim është Inspektorati fito sanitar AUV), dhe në fund bëhet lëshimi i raportit për sipërfaqet e grurit për farë, të pranuar dhe ato të refuzuara.

9. REALIZIMI I PAGESAVE:

Pas përfundimit të inspektimeve dhe hartimit të listave përfundimtare të përfituesve, dhe kompletimit të dokumentacionit bëhet pagesa e fermerëve përfitues vetëm për sipërfaqet e pranuar për farë të grurit dhe dëshmisë mbi sasinë e dorëzuar të grurit për prodhimin e farës, bazuar në rendimentin mesatar të grurit për vitin aktual. Pagesat bëhen në xhirrologaritë bankare të fermerëve/aplikuesve, verifikimi i të cilave është bërë gjatë aplikimit.

10. MËNYRA E APLIKIMIT:

Procesi i regjistrimit dhe aplikimit të fermerëve, si dhe digjitalizimi i parcelave do të zgjatë 25 ditë nga data e publikimit. Aplikimi bëhet në Drejtorinë Komonale për Bujqësi.

11. ZBATIMI I PROGRAMIT

Zbatimi bëhet nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë.

PAGESAT DIREKTE PËR SIPËRFAQET E MBJELLURA TË ELBIT

1. PËRSHKRIMI I SEKTORIT TË DRITHËRAVE /ELBIT:

Elbi është produkt i rëndësishëm në prodhimtarinë e birrës dhe ushqimin e kafshëve.

Në Kosovë, mesatarisht mbillen rreth 1,900 ha me elb, rendimenti mesatar ndër vite sillet rreth 3 t/ha, varësisht nga kushtet agroklimatike të vendit tonë, si dhe masat e ndërmarra agroteknike. Për të pasur një zhvillim të qëndrueshëm të sektorit, kërkohet mbështetje direkte përmes subvencionimit. Kjo mënyrë e mbështetjes do të ndikojë drejtpërdrejtë në zvogëlimin e kostos së prodhimit dhe rritjen e të ardhurave të fermerit. Përmes mbështetjes së sektorit me pagesa direkte, synohet të rritet prodhimtaria e elbit.

2. ARSYESHMËRIA E ZBATIMIT TË MASËS:

Programi i zhvillimit të sektorit sipas Programit për Bujqësi dhe Zhvillim Rural, parasheh rritjen e konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor. Mbështetja direkte e mbjelljeve me elb do t'i kontribuojë realizimit të këtij objekti.

Sigurimi i ushqimit për kafshë, përdorimi si produkt i rëndësishëm në prodhimtarinë e birrës si dhe rritja e të ardhurave të fermerëve janë edhe arsytet e përkrahjes së këtij sektori, duke marrë për bazë numrin e fermerëve të cilët merren me këtë sektor dhe resurset natyrore të vendit.

3. QËLLIMI PROGRAMIT:

Mbështetja direkte e fermerëve të cilët kultivojnë drithëra/elb.

3.1. Objektivat e programit:

- Rritja e të hyrave në fermë;
- Përmirësimi i konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor.

3.2. Objektivat specifike:

- Rritja e rendimentit;
- Përmirësimi i cilësisë së prodhimit;
- Zvogëlimi i shpenzimeve të prodhimit;
- Intensifikimi i ekonomizimit të aktiviteteve bujqësore.

4. PËRFITUESIT:

4.1. Fermerët që kultivojnë drithëra/elb:

- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kanë të mbjellë/kultivojnë elb dhe i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

4.2. Shtrirja gjeografike:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

5. KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË FERMERËT/APLIKUESIT:

- Duhet të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të kenë të mbjellë së paku 1 ha me elb;
- Parcela e mbjellë me elb duhet të jetë së paku 0.20 ha e pandarë;
- Sipërfaqja e tokës e marrë me qira, duhet të jetë e kontraktuar së paku për një vit;
- Sipërfaqja e tokës e marrë me qira duhet të jetë së paku 0.20 ha e pandarë.

6. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopja e certifikatës së regjistrimit të biznesit (vetëm për personat juridik);
- Dëshmi për obligimet e kryera ndaj ATK-së (vetëm për personat juridik);
- Dëshmi nga kadastra mbi sipërfaqen e tokës së punueshme në pronësi ose kopjen e kontratës që dëshmon disponueshmërinë e tokës bujqësore;
- Kontrata për sipërfaqen e tokës bujqësore të marrë me qira (e lidhur në mes të dy palëve – qiradhënësit dhe qiramarrësit).

7. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet për sipërfaqe/ha, në vlerë prej 150 €/ha.
- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kanë të mbjellë/kultivojnë elb me sipërfaqe së paku 1 ha dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

8. REALIZIMI I PAGESAVE:

Pas hartimit të listave përfundimtare të përfituesve bëhet pagesa e fermerëve përfitues, sipas numrit të hektarëve të mbjellë dhe të verifikuar nga inspektorët e AZHB-së. Pagesat bëhen në xhirollogaritë bankare të fermerëve/aplikuesve, verifikimi i të cilave është bërë gjatë aplikimit.

9. MËNYRA E APLIKIMIT:

Procesi i regjistrimit dhe aplikimit të fermerëve, si dhe digjitalizimi i parcelave do të zgjatë 25 ditë nga data e publikimit. Aplikimi bëhet në Drejtorinë Komunale për Bujqësi.

10. ZBATIMI I PROGRAMIT

Zbatimi bëhet nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë.

PAGESAT DIREKTE PËR SIPËRFAQET E MBJELLURA TË THEKRËS

1. PËRSHKRIMI I SEKTORIT TË DRITHËRAVE / THEKRËS:

Në Kosovë, mesatarisht mbillen rreth 400 hektarë me thekër. Rendimenti mesatarë ndër vite sillet rreth 2.5 t/ha, varësisht nga kushtet agroklimate të vendit tonë, si dhe masat e ndërmarra agroteknike.

Për të pasur një zhvillim të qëndrueshëm të sektorit, kërkohet mbështetje direkte përmes pagesave direkte - subvencionimit. Kjo mënyrë e mbështetjes do të ndikojë drejtpërdrejt në zvogëlimin e kostos së prodhimit dhe rritjen e të ardhurave të fermerit. Përmes mbështetjes të sektorit me pagesa direkte, synohet të rrite prodhimtaria e thekrës.

2. ARSYESHMËRIA E ZBATIMIT TË MASËS:

Programi i zhvillimit të sektorit sipas Programit për Bujqësi dhe Zhvillim Rural, parasheh rritja e konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor. Mbështetja direkte e mbjelljeve me thekër do t'i kontribuojë realizimit të këtij objekti.

Sigurimi i ushqimit për kafshë, përdorimi në industrinë e ushqimit si dhe rritja e të ardhurave të fermerëve janë edhe arsyet e përkrahjes së këtij sektori, duke marrë për bazë numrin e fermerëve të cilët merren me këtë sektor dhe resurset natyrore të vendit.

3. QËLLIMI PROGRAMIT:

Mbështetja direkte e fermerëve të cilët kultivojnë drithëra/thekër.

3.1. Objektivat e programit:

- Rritja e të hyrave në fermë;
- Përmirësimi i konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor.

3.2. Objektivat specifike:

- Rritja e rendimentit;
- Përmirësimi i cilësisë së prodhimit;
- Zvogëlimi i shpenzimeve të prodhimit;
- Intensifikimi i ekonomizimit të aktiviteteve bujqësore.

4. PËRFITUESIT/GRUPI I SYNUAR:

4.1. Fermerët që kultivojnë drithëra / thekër:

- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kultivojnë thekër dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

4.2. Shtrirja gjeografike:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

5. KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË FERMERËT/APLIKUESIT:

- Duhet të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të kenë të mbjellë së paku 1 ha me thekër;
- Parcela e mbjellë me thekër duhet të jetë së paku 0.20 ha e pandarë;
- Sipërfaqja e tokës e marrë me qira, duhet të jetë e kontraktuar së paku për një vit;
- Sipërfaqja e tokës e marrë me qira duhet të jetë së paku 0.20 ha e pandarë.

6. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopjen e certifikatës së regjistrimit të biznesit (vetëm për personat juridik);
- Dëshminë për obligimet e kryera ndaj ATK-së (vetëm për personat juridik);
- Dëshminë nga kadastra mbi sipërfaqen e tokës së punueshme në pronësi ose kopjen e kontratës që dëshmon disponueshmërinë e tokës bujqësore;
- Kontratën për sipërfaqen e tokës bujqësore të marrë me qira, (e lidhur në mes të dy palëve – qiradhënësit dhe qiramarrësit).

7. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet për sipërfaqe/hektar, në vlerë prej **150 €/ha**.
- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kanë të mbjellë/kultivojnë thekër me sipërfaqe së paku **1 ha** dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

8. REALIZIMI I PAGESAVE:

Pas hartimit të listave përfundimtare të përfituesve bëhet pagesa e fermerëve përfitues, sipas numrit të hektarëve të mbjellë dhe të verifikuar nga inspektorët e AZHB-së. Pagesat bëhen në xhironlogaritë bankare të fermerëve/aplikuesve, verifikimi i të cilave është bërë gjatë aplikimit.

9. MËNYRA E APLIKIMIT:

Procesi i regjistrimit dhe aplikimit të fermerëve, si dhe digjitalizimi i parcelave do të zgjatë 25 ditë nga data e publikimit. Aplikimi bëhet në Drejtoritë Komunale për Bujqësi.

10. ZBATIMI I PROGRAMIT:

Zbatimi bëhet nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë.

PAGESAT DIREKTE PËR SIPËRFAQET E MBJELLURA TË TËRSHËRES

1. PËRSHKRIMI I SEKTORIT TË DRITHËRAVE / TËRSHËRES:

Në Kosovë, mesatarisht mbillen rreth 2000 – 2500 hektarë me tërshër. Rendimenti mesatare ndër vite sillet rreth 2.50 t/ha, varësisht nga kushtet agroklimatike të vendit tonë, si dhe masat e ndërmarra agroteknike.

Për të pasur një zhvillim të qëndrueshëm të sektorit, kërkohet mbështetje direkte përmes pagesave direkte - subvencionimit. Kjo mënyrë e mbështetjes do të ndikojë drejtpërdrejt në zvogëlimin e kostos së prodhimit dhe rritjen e të ardhurave të fermerit. Përmes mbështetjes të sektorit me pagesa direkte, synohet të rrite prodhimtaria e tërshëres.

2. ARSYESHMËRIA E ZBATIMIT TË MASËS:

Programi i zhvillimit të sektorit sipas Programit për Bujqësi dhe Zhvillim Rural, parashihet rritja e konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor. Mbështetja direkte e mbjelljeve me tërshër do t'i kontribuojë realizimit të këtij objekti.

Sigurimi i ushqimit për kafshë, përdorimi në industrinë e ushqimit si dhe rritja e të ardhurave të fermerëve janë edhe arsye të përkrahjes së këtij sektori, duke marrë për bazë numrin e fermerëve të cilët merren me këtë sektor dhe resurset natyrore të vendit.

3. QËLLIMI PROGRAMIT:

Mbështetja direkte e fermerëve të cilët kultivojnë drithëra/tërshër.

3.1. Objektivat e programit:

- Rritja e të hyrave në fermë;
- Përmirësimi i konkurrenshëmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor.

3.2. Objektivat specifike:

- Rritja e rendimentit;
- Përmirësimi i cilësisë së prodhimit;
- Zvogëlimi i shpenzimeve të prodhimit;
- Intensifikimi i ekonomizimit të aktiviteteve bujqësore.

4. PËRFITUESIT/GRUPI I SYNUAR:

4.1. Fermerët që kultivojnë drithëra / tërshër:

- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kultivojnë tërshër dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

4.2. Shtrirja gjeografike:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

5. KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË FERMERËT/APLIKUESIT:

- Duhet të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të kenë të mbjellë së paku 1 ha me tërshër;
- Parcela e mbjellë me thekër duhet të jetë së paku 0.20 ha e pandarë;
- Sipërfaqja e tokës e marrë me qira, duhet të jetë e kontraktuar së paku për një vit;
- Sipërfaqja e tokës e marrë me qira duhet të jetë së paku 0.20 ha e pandarë.

6. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopjen e certifikatës së regjistrimit të biznesit (vetëm për personat juridik);
- Dëshminë për obligimet e kryera ndaj ATK-së (vetëm për personat juridik);
- Dëshminë nga kadastra mbi sipërfaqen e tokës së punueshme në pronësi ose kopjen e kontratës që dëshmon disponueshmërinë e tokës bujqësore;
- Kontratën për sipërfaqen e tokës bujqësore të marrë me qira (e lidhur në mes të dy palëve – qiradhënësit dhe qiramarrësit).

7. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet për sipërfaqe/hektar, në vlerë prej 150 €/ha .
- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kanë të mbjellë/kultivojnë tërshër me sipërfaqe së paku 1 ha dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

8. REALIZIMI I PAGESAVE:

Pas hartimit të listave përfundimtare të përfituesve bëhet pagesa e fermerëve përfitues, sipas numrit të hektarëve të mbjellë dhe të verifikuar nga inspektorët e AZHB-së. Pagesat bëhen në xhirollogaritë bankare të fermerëve/aplikuesve, verifikimi i të cilave është bërë gjatë aplikimit.

9. MËNYRA E APLIKIMIT:

Procesi i regjistrimit dhe aplikimit të fermerëve, si dhe digjitalizimi i parcelave do të zgjatë 25 ditë nga data e publikimit. Aplikimi bëhet në Drejtorinë Komunale për Bujqësi.

10. ZBATIMI I PROGRAMIT

Zbatimi bëhet nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë.

PAGESAT DIREKTE PËR SIPËRFAQET E MBJELLURA TË MISRIT

1. PËRSHKRIMI I SEKTORIT TË DRITHËRAVE / MISRIT:

Në Kosovë, për vite me radhë mesatarisht mbillen prej 35000 - 50000 ha me misër. Dominon kultivimi i misrit kokërr edhe pse në vitet e fundit kemi një ndryshim të strukturës në favor të rritjes së sipërfaqeve të mbjella me misër foragjer.

Rendimenti mesatar i misrit nëpër vite sillet nga 3.5 deri në 4.5 t/ha, varësisht nga kushtet agroklmatike të vendit tonë, si dhe masat e ndërmarra agroteknike.

Për të pasur një zhvillim të qëndrueshëm të sektorit, kërkohet të vazhdohet edhe më tutje përmes mbështetjes direkte. Kjo masë mbështetëse do të ndikojë drejtpërdrejtë në zvogëlimin e kostos së prodhimit dhe rritjen e të ardhurave të fermerit.

Përmes kësaj mbështetjeje synohet të arrihet sigurimi i vetëmjaftueshmërisë me ushqim të koncentruar për kafshë (misër). Kjo mbështetje do të ketë ndikim edhe në uljen e kostos së prodhimeve blegtorale dhe përmirësimin e cilësisë.

2. ARSYESHMËRIA E ZBATIMIT TË MASËS:

Programi i zhvillimit të sektorit sipas Programit për Bujqësi dhe Zhvillim Rural, parasheh rritjen e konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor. Mbështetja direkte e mbjelljeve pranverore (misër) do t'i kontribuojë realizimit të këtij objekti.

Sigurimi dhe siguria e ushqimit, si dhe rritja e të ardhurave të fermerëve janë edhe arsytet e përkrahjes së këtij sektori, duke marrë për bazë numrin e madh të fermerëve të cilët merren me këtë sektor dhe resurset natyrore të cilat i ka vendi.

3. QËLLIMI PROGRAMIT:

Mbështetja direkte e fermerëve të cilët kultivojnë misër.

3.1. Objektivat e programit:

- Rritja e të hyrave në fermë;
- Përmirësimi i konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor.

3.2. Objektivat specifike:

- Rritja e rendimentit;
- Përmirësimi i cilësisë së prodhimeve;
- Zvogëlimi i shpenzimeve të prodhimit;
- Shfrytëzimi i kapaciteteve përpunuese të ushqimit të kafshëve;
- Intensifikimi i ekonomizimit të aktiviteteve bujqësore dhe industrisë përpunuese.

4. PËRFITUESIT:

4.1. Fermerët që kultivojnë misër:

- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kanë mbjellë / kultivojnë misër dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

4.2. Shtrirja gjeografike:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

5. KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË FERMERËT/APLIKUESIT:

- Të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të kenë të mbjellë së paku **1 ha** me misër;
- Parcela e mbjellë me misër duhet të jetë së paku **0.20 ha** e pandarë;
- Sipërfaqja e tokës e marrë me qira, duhet të jetë e kontraktuar së paku për një vit;
- Sipërfaqja e tokës e marrë me qira duhet të jetë së paku **0.20 ha** e pandarë.

6. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopja e certifikatës së regjistrimit të biznesit (vetëm për personat juridik);
- Dëslimi për obligimet e kryera ndaj ATK-së (vetëm për personat juridik);
- Dëshmi nga kadastra mbi sipërfaqen e tokës së punueshme në pronësi ose kopjen e kontratës që dëshmon disponueshmërinë e tokës bujqësore;
- Kontrata për sipërfaqen e tokës bujqësore të marrë me qira (e lidhur në mes të dy palëve - qiradhënësit dhe qiramarrësit).

7. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet për sipërfaqe/hektar, në vlerë prej **150 €/ha**.
- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kanë mbjellë/kultivojnë misër me sipërfaqe së paku **1 ha** dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

8. REALIZIMI I PAGESAVE:

Pas hartimit të listave përfundimtare të përfituesve bëhet pagesa e fermerëve përfitues, sipas numrit të hektarëve të mbjellë dhe të verifikuar nga inspektorët e AZHB-së. Pagesat bëhen në xhirrollogaritë bankare të fermerëve/aplikuesve, verifikimi i të cilave është bërë gjatë aplikimit.

9. MËNYRA E APLIKIMIT:

Procesi i regjistrimit dhe aplikimit të fermerëve, si dhe digjitalizimi i parcelave do të zgjatë 25 ditë nga data e publikimit. Aplikimi bëhet në Drejtorinë Komunale për Bujqësi.

10. ZBATIMI I PROGRAMIT

Zbatimi bëhet nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë.

PAGESAT DIREKTE PËR SIPËRFAQET E MBJELLURA TË LULEDIELLIT

1. PËRSHKRIMI I SEKTORIT TË DRITHËRAVE / LULEDIELLIT:

Luledielli është kulturë industriale dhe luan rol të rëndësishëm në industrinë ushqimore dhe atë përpunuese. Përdoret si lëndë e parë në industrinë e vajit, ushqim për kafshët (bimë e gjelbër, e silazhuar) si dhe mbetje të përpunimit industrial (bërsi). Në vitet e '80-'90-ta kjo kulturë është kultivuar në sipërfaqe të mëdha në tokat bujqësore të Kosovës, duke arritur në rreth 200 hektarë, me rendiment mesatar rreth 2000 kg për hektar.

Në Kosovë, për vite me radhë nuk është kultivuar luledielli, por në vitet e fundit ka filluar të shfaqet interesimi për kultivimin e kësaj kulture vajore. Për të pasur një zhvillim të qëndrueshëm të sektorit, kërkohet të vazhdohet edhe më tutje mbështetja direkte përmes subvencionimit. Kjo mbështetje do të ndikojë drejtpërdrejt në zvogëlimin e kostos së prodhimit dhe rritjen e të ardhurave të fermerit.

Përmes kësaj mbështetjeje synohet të arrihet sigurimi i lëndës së parë për prodhimin e vajit dhe ushqimit të koncentruar për bagëti. Ky veprim do të ketë efekt edhe në uljen e kostos së prodhimeve blegtorale dhe përmirësimin e cilësisë.

2. ARSYESHMËRIA E ZBATIMIT TË MASËS:

Programi i zhvillimit të sektorit sipas Programit për Bujqësi dhe Zhvillim Rural, parasheh rritjen e konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor. Mbështetja direkte e mbjelljeve pranverore (luledielli) do t'i kontribuojë realizimit të këtij objekti.

Sigurimi dhe siguria e ushqimit, si dhe rritja e të ardhurave të fermerëve janë edhe arsytet e përkrahjes së këtij sektori, duke marrë parasysh interesin për zhvillimin e kësaj kulture bujqësore dhe resurset natyrore të vendit.

3. QËLLIMI I PROGRAMIT:

Mbështetja direkte e fermerëve të cilët kultivojnë luledielli.

3.1. Objektivat e programit:

- Rritja e të hyrave në fermë;
- Përmirësimi i konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor.

3.2. Objektivat specifike:

- Rritja e rendimentit;

- Përmirësimi i cilësisë së prodhimit;
- Zvogëlimi i shpenzimeve të prodhimit;
- Shfrytëzimi i kapaciteteve përpunuese të ushqimit të kafshëve;
- Intensifikimi i ekonomizimit të aktiviteteve bujqësore dhe industrisë përpunuese.

4. PËRFITUESIT:

4.1. Fermerët që kultivojnë luledielli:

- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kanë mbjellë/kultivojnë luledielli dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

4.2. Shtrirja gjeografike:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

5. KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË FERMERËT/APLIKUESIT:

- Duhet të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të kenë të mbjellë së paku **1 ha** me luledielli;
- Parcela e mbjellë me luledielli, duhet të jetë së paku **0.20 ha** e pandarë;
- Sipërfaqja e tokës e marrë me qira, duhet të jetë e kontraktuar së paku për një vit;
- Sipërfaqja e tokës e marrë me qira duhet të jetë së paku **0.20 ha** e pandarë.

6. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopja e certifikatës së regjistrimit të biznesit (vetëm për personat juridik);
- Kopja e certifikatës së numrit fiskal (vetëm për personat juridik);
- Dëshmi për obligimet e kryera ndaj ATK-së (vetëm për personat juridik);
- Dëshmi nga kadastra mbi sipërfaqen e tokës së punueshme në pronësi, ose kopja e kontratës që dëshmon disponueshmërinë e tokës bujqësore;
- Kontrata për sipërfaqen e tokës bujqësore të marrë me qira (e lidhur në mes të dy palëve – qiradhënësit dhe qiramarrësit).

7. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet për sipërfaqe/hektar, në vlerë prej **150 €/ha**.
- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kanë mbjellë/kultivojnë luledielli së paku **1 ha** dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

8. REALIZIMI I PAGESAVE:

Pas hartimit të listave përfundimtare të përfituesve bëhet pagesa e fermerëve përfitues, sipas numrit të hektarëve të mbjellë dhe të verifikuar nga inspektorët e AZHB-së. Pagesat bëhen në xhirollogaritë bankare të fermerëve/aplikuesve, verifikimi i të cilave është bërë gjatë aplikimit.

9. MËNYRA E APLIKIMIT:

Procesi i regjistrimit dhe aplikimit të fermerëve, si dhe digjitalizimi i parcelave do të zgjatë 25 ditë nga data e publikimit. Aplikimi bëhet në Drejtorinë Komunale për Bujqësi.

10. ZBATIMI I PROGRAMIT

Zbatimi bëhet nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë.

PAGESAT DIREKTE PËR SIPËRFAQET E MBJELLURA ME PERIME

1. PËRSHKRIMI I SEKTORIT – RENDESIA E PERIMEVE:

Sipërfaqja e tokës bujqësore e mbjellë me perime në Kosovë është rreth 17,500 deri 19,600 hektarë. Kulturat perimore të cilat kultivohen në sipërfaqe më të mëdha janë: speci, domatja, qepa, shalqiri, lakra etj.

Kultivimi i perimeve është i përqendruar kryesisht në luginën e Anadrinit, në trekëndëshin që ndodhet në fushën e Dukagjinit në mes të Rahovecit, Gjakovës dhe Prizrenit si dhe në Anamoravë. Rreth 3,000 hektarë me spec kultivohen në këtë pjesë. Shalqiri është kultura tjetër me rëndësi, përderisa prodhimi i domateve ka një rritje të sipërfaqeve të kultivuara si në fushë të hapur e po ashtu edhe në ambiente të mbrojtura (serra).

2. ARSYESHMËRIA E ZBATIMIT TË MASËS:

Programi i zhvillimit të sektorit sipas Programi për Bujqësi dhe Zhvillim Rural, parasheh rritjen e konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor. Mbeshtetja direkte e sektorit të perimeve do t'i kontribuojë realizimit të këtij objekti. Sigurimi dhe siguria e ushqimit, si dhe rritja e të ardhurave të fermerëve janë edhe arsyt e përkrahjes së këtij sektori, duke marrë për bazë numrin e madh të fermerëve të cilët merren me këtë sektor dhe resurset natyrore të vendit.

3. QËLLIMI I PROGRAMIT:

Mbeshtetja direkte e fermerëve të cilët kultivojnë perime.

3.1. Objektivat e programit:

- Rritja e të hyrave në fermë;
- Përmirësimi i konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor.

3.2. Objektivat specifike:

- Rritja e rendimentit;
- Përmirësimi i cilësisë së prodhimit;
- Zvogëlimi i shpenzimeve të prodhimit;
- Intensifikimi i ekonomizimit të aktiviteteve bujqësore.

4. PËRFITUESIT:

4.1. Fermerët që kultivojnë perime:

- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kanë mbjellë/kultivojnë perime dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

4.2. Shtrirja gjeografike:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

5. KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË FERMERËT/APLIKUESIT:

- Të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të kenë të mbjellë së paku **0.50 ha** me perime në fushë të hapur ose **0.10 ha** me perime në serra ose së paku **0.50 ha** me perime në fushë të hapur dhe në serrë së bashku;
- Parcela e mbjellë me perime në fushë të hapur duhet të jetë së paku **0.20 ha** e pandarë;
- Parcela e mbjellë me perime në ambiente të mbrojtura (serra) duhet të jetë së paku **0.10 ha** e pandarë;
- Sipërfaqja e tokës e marrë me qira, duhet të jetë e kontraktuar së paku për një vit;
- Sipërfaqja e tokës bujqësore e marrë me qira për ta mbjellë me perime në fushë të hapur, duhet të jetë së paku **0.20 ha** e pandarë;
- Sipërfaqja e tokës bujqësore e marrë me qira për ta mbjellë me perime në ambiente të mbrojtura (serra), duhet të jetë së paku **0.10 ha** e pandarë;
- Fermerët/aplikuesit që kultivojnë dhe aplikojnë për kulturën perimore kungull, të kenë kontratë të noterizuar për shitjen e kungullit me ndonjërin nga kompanit që realizojnë grumbullimin dhe përpunimin e kungullit (vlen vetëm për fermeret që kultivojnë kungull me sipërfaqe mbi 2 ha);
- Fermerët/aplikuesit që kultivojnë dhe aplikojnë për kulturën perimore kungull, të kenë dëshmi për sasinë e kungujve të shitur / dorëzuar në ndonjërin nga kompanit që realizojnë grumbullimin dhe përpunimin e kungullit (vlen vetëm për fermeret që kultivojnë kungull me sipërfaqe mbi 2 ha);
- Fermerët/aplikuesit që kultivojnë dhe aplikojnë për kulturën perimore kungull, të kenë dëshminë e pagesës nga banka për sasinë e kungujve të shitur / dorëzuar (vlen vetëm për fermeret që kultivojnë kungull me sipërfaqe mbi 2 ha).
- Fermerët/aplikuesit që kultivojnë dhe aplikojnë për kulturën perimore kungull, të shesin/dorëzojnë së paku **5000 kg** kunguj në kompanit që realizojnë grumbullimin dhe përpunimin e kungullit (vlen vetëm për fermeret që kultivojnë kungull me sipërfaqe mbi 2 ha).

6. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopja e certifikatës së regjistrimit të biznesit (vetëm për personat juridik);
- Kopja e certifikatës së numrit fiskal (vetëm për personat juridik);
- Dëshmi për obligimet e kryera ndaj ATK-së (vetëm për personat juridik);
- Dëshmi nga kadastra mbi sipërfaqen e tokës së punueshme në pronësi ose kopjen e kontratës që dëshmon disponueshmërinë e tokës bujqësore;
- Kontrata për sipërfaqen e tokës bujqësore të marrë me qira (e lidhur në mes të dy palëve – qiradhënësit dhe qiramarrësit);

- Kontrata e noterizuar me ndonjëren nga kompanit që realizojn grumbullimin dhe përpunimin e kungullit (vlen vetem per fermeret që kultivojn kungull me siperfaqe mbi 2 ha);
- Dëshmi për sasinë e kungujve të shitur /dorëzuar në ndonjëren nga kompanit që realizojn grumbullimin dhe përpunimin e kungullit. (Ky dokument duhet të silllet-dorëzohet pas perfundimit te sezonës se vjeles / dorezimit te kungujve dhe vlen vetem per fermeret që kultivojn kungull me siperfaqe mbi 2 ha);
- Dëshmi e pagesës nga banka për sasinë e kungujve të shitur / dorëzuar. (Ky dokument duhet të silllet-dorëzohet pas perfundimit te sezonës se vjeles / dorezimit te kungujve dhe vlen vetem per fermeret që kultivojn kungull me siperfaqe mbi 2 ha).

7. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet për sipërfaqe-hektarë të mbjellë me perime, në vlerë prej 300 €/ha për perimet e mbjellura - kultivuara ne fushë të hapur dhe 450 €/ha per perimet e mbjellura-kultivuara në serra .
- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kanë mbjellë/kultivojnë perime, me sipërfaqe së paku 0.50 ha me perime në fushë të hapur ose 0.10 ha me perime në serra ose së paku 0.50 ha me perime në fushë të hapur dhe në serrë së bashku dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

8. REALIZIMI I PAGESAVE:

Pas hartimit të listave përfundimtare të përfituesve bëhet pagesa e fermerëve përfitues, sipas numrit të hektarëve të mbjellë dhe të verifikuar nga inspektorët e AZHB-së. Pagesat bëhen në xhironlogaritë bankare të fermerëve/aplikuesve, verifikimi i të cilave është bërë gjatë aplikimit.

9. MËNYRA E APLIKIMIT:

Procesi i regjistrimit dhe aplikimit të fermerëve, si dhe digjitalizimi i parcelave do të zgjatë 25 ditë nga data e publikimit. Aplikimi bëhet në Drejtoritë Komunale për Bujqësi.

10. ZBATIMI I PROGRAMIT:

Zbatimi bëhet nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë.

Tab. 2. Kulturat perimore që kultivohen dhe që do të mbështeten përmes programit të pagesave direkte

Nr	Emri i kulturës perimore
1	Patatja
2	Domatja
3	Patëllxhani zi
4	Speci
5	Kungulli i Misirit
6	Kungullesha
7	Trangulli
8	Shalqiri

9	Pjepri
10	Lakra
11	Lulelakra
12	Spinaqi
13	Sallata (të gjitha varietetet)
14	Pangjari
15	Majdanozi
16	Preshi
17	Qepa
18	Rrepka
19	Hudhra
20	Fasulja monokulturë
21	Karrota
22	Asparagu
23	Brokoli
24	Kungulli

Sqarim: në sipërfaqen e njejtë të tokës bujqësore në fushë të hapur ose në të njejtën sipërfaqe të serrës, brenda një viti, fermeri/aplikuesi mund të kultivojë disa here perime të llojeve të ndryshme, mirëpo subvencionimi do ta marrë vetëm një (1) herë brenda vitit për të njejtën sipërfaqe të mbjellur me perime. Pra nuk mund të marrë subvencion, për sipërfaqen e njejtë, më shumë se një herë brenda një viti.

PAGESAT DIREKTE PËR VRESHTAT EKZISTUESE

1. PËRSHKRIMI I SEKTORIT - RËNDËSIA E VRESHTARISË:

Sektori i vreshtarisë është me rëndësi strategjike dhe ekonomike për vendin, duke u bazuar në resurse natyrore dhe në numrin e madh të fuqisë punëtore të angazhuar në këtë sektor. Rëndësia e këtij sektori qëndron edhe në ndikimin që ka në zhvillimin e sektorëve të tjerë, si në sektorin e verërave dhe agro-përpunimit.

Sipas të dhënave nga kadastra e vreshtave në Kosovë aktualisht janë rreth 3,367 ha me vreshta dhe më shumë se 4500 fermerë që merren direkt me kultivimin e vreshtit.

Në vitet e fundit kemi një zhvillim më intensiv të sektorit, janë bërë investime të rëndësishme në sektorin e vreshtave dhe verërave. Për të pasur një zhvillim të qëndrueshëm të sektorit, kërkohet vazhdimi i mbështetjes direkte përmes subvencionimit. Kjo mbështetje do të ndikojë drejtpërdrejt në zvogëlimin e kostos së prodhimit dhe rritjen e të ardhurave të fermerit.

Përmes kësaj mbështetjeje synohet të arrihet mirëmbajtje e vazhdueshme e sipërfaqeve aktuale dhe shtimi i sipërfaqeve të reja me vreshta.

2. ARSYESHMËRIA E ZBATIMIT TË MASËS:

Programi i zhvillimit të sektorit sipas Programit për Bujqësi dhe Zhvillim Rural, parasheh rritjen e konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor. Mbështetja direkte e mirëmbajtjes së sipërfaqeve më vreshta do t'i kontribuojë realizimit të këtij objekti.

Sigurimi dhe siguria e ushqimit, si dhe rritja e të ardhurave të fermerëve janë edhe arsye të përkrahjes së këtij sektori, ruajtja dhe zgjerimi i sipërfaqeve me vreshta, ndalimi i imigrimit nga zonat rurale në zonat urbane si dhe duke marrë për bazë numrin e madh të fermerëve të cilët merren me këtë sektor dhe resurset natyrore të vendit.

3. QËLLIMI PROGRAMIT:

Mbështetja direkte e fermerëve të cilët kultivojnë vreshta (rrush).

3.1. Objektivat e programit:

- Rritja e të hyrave në fermë;
- Mirëmbajtja e vazhdueshme e vreshtave ekzistuese;
- Përmirësimi i konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor.

3.2. Objektivat specifike:

- Rritja e rendimentit;
- Përmirësimi i cilësisë së prodhimit;
- Zvogëlimi i kostos së prodhimit;
- Intensifikimi i ekonomizimit të aktiviteteve bujqësore.

4. PËRFITUESIT:

4.1. Fermerët që kultivojnë vreshta (rrush):

- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kanë të mbjellë/kultivojnë vreshta (rrush) dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

4.2. Shtrirja gjeografike:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

5. KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË FERMERËT/APLIKUESIT:

- Të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të kenë të mbjellë së paku **0.10 ha** me vreshta;
- Parcela e mbjellë me vreshta duhet të jetë së paku **0.05 ha** e pandarë;
- Të jen të rexhistruar në kadastrin e vreshtave në DVV - MBPZHR;
- Sipërfaqja e vreshtit e marrë me qira duhet të jetë e kontraktuar së paku për një vit;
- Sipërfaqja e vreshtit e marrë me qira duhet të jetë së paku **0.10 ha** e pandarë.

6. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopja e certifikatës së regjistrimit të biznesit (vetëm për personat juridik);
- Kopja e certifikatës së numrit fiskal (vetëm për personat juridik);
- Dëshmi për obligimet e kryera ndaj ATK-së (vetëm për personat juridik);

- Kontrata për sipërfaqen e tokës bujqësore të marrë me qira (e lidhur në mes të dy palëve – qiradhënësit dhe qiramarrësit).

7. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet për sipërfaqe/hektarë në vlerë prej 1000 €/ha;
- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kanë të mbjellë/kultivojnë së paku 0.10 ha vreshta dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi;

8. REALIZIMI I PAGESAVE:

Pas hartimit të listave përfundimtare të përfituesve, bëhet pagesa e fermerëve përfitues, sipas numrit të hektarëve të mbjellë dhe të verifikuar nga inspektorët e AZHB-së. Pagesa bëhen në xhirollogaritë bankare të fermerëve/aplikuesve, verifikimi i të cilave është bërë gjatë aplikimit.

9. MËNYRA E APLIKIMIT:

Procesi i regjistrimit dhe aplikimit të fermerëve, si dhe digjitalizimi i parcelave do të zgjatë 25 ditë nga data e publikimit. Aplikimi bëhet në Drejtoritë Komunale për Bujqësi.

10. ZBATIMI I PROGRAMIT

Zbatimi bëhet nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë.

PAGESAT DIREKTE PËR VERËN E PRODHUAR DHE TË DEKLARUAR ZYRTARISHT

1. PËRSHKRIMI I SEKTORIT - RËNDËSIA E VERËTARISË:

Sektori i verëtarisë është me rëndësi ekonomike për vendin, duke u bazuar në resurset natyrore dhe numrin e madh të fuqisë punëtore të angazhuar. Rëndësia e tij qëndron edhe në ndikimin që ka në zhvillimin e sektorëve të tjerë dhe në aspektin socio – ekonomik për rajonet vreshtare.

Në vitet e 80-a Kosova kishte eksport mbi 30 milion litra verë e cila kryesisht eksportohej në Gjermani. Sipas të dhënave nga kadastra i vreshtave aktualisht janë 3,367 ha me vreshta dhe më shumë se 4500 fermer që merren direkt më kultivimin e vreshtit.

Në vitet e fundit kemi një zhvillim më intensiv të sektorit, ku janë bërë investime të rëndësishme në sektorin e verërave. Kompanitë prodhuese të verërave dhe prodhimeve të tjera nga rrushi dhe vera të licencuara nga MBPZHR, kanë bërë investime të konsiderueshme që nga linjat e pranimi të deri te mbushtoret më moderne. Për të pasur një zhvillim të qëndrueshëm të sektorit të verëtarisë, kërkohet vazhdimi i mbështetjes përmes subvencionimit. Kjo masë mbështetëse do të ndikoj drejtpërdrejt në ngritjen e cilësisë, mirëmbajtjen e verës, deklarimin zyrtar dhe rritjen e eksportit të verës.

2. ARSYESHMËRIA E ZBATIMIT TË MASËS:

Programi i zhvillimit të sektorit sipas Programit për Bujqësi dhe Zhvillim Rural dhe Strategjisë për Vreshtari dhe Verëtari 2016–2021 parasheh përmirësimin e konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor. Mbështetja direkte për verën e prodhuar dhe të deklaruar zyrtarisht në Departamentin për Vreshtari dhe Verëtari do të kontribuojnë në realizimin e kësaj objektive.

Sigurimi dhe siguria e ushqimit, si dhe rritja e të ardhurave për fermerët dhe kompanitë prodhuese janë edhe arsye të përkrahjes së kësaj mase, pastaj ruajtja dhe zgjerimi i sipërfaqeve me vreshta, modernizimi i kapaciteteve përpunuese, si dhe duke pas parasysh rëndësinë e kësaj industrie.

3. QËLLIMI I PROGRAMIT:

Mbështetja direkte e kompanive prodhuese të verës.

3.1. Objektivat e programit:

- Rritja e rentabilitetit të kompanive prodhuese të verës;
- Luftimi i informalitetit dhe rritja e deklarimit zyrtar;
- Rritja e prodhimit të verës së prodhuar dhe të deklaruar zyrtarisht me qëllimin e ruajtjes së cilësisë dhe krijimin e identitetit për verën Kosovare;

3.2. Objektivat specifike:

- Përmirësimi i cilësisë së verës së prodhuar;
- Rritja e nivelit të formalizimit dhe deklarimeve zyrtare;
- Vendosja në sistemin zyrtar të kontrollit të prodhimit të verës.

4. PËRFITUESIT:

4.1 Kompanitë prodhuese të verërave të licencuara nga MBPZHR

- Përfitues do të jenë kompanitë prodhuese të verërave të licencuara nga MBPZHR të cilat plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

4.2. Shtrirja gjeografike:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

5. KRITERET QË DUHET T'Ë PLOTËSOJNË KOMPANITË PRODHUESE TË VERËS:

- Aplikuesit duhet të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Aplikuesi / subjekti duhet të jetë i licencësuar në MBPZHR për prodhimin e verërave;
- Aplikuesit duhet që deri më datë 10 Dhjetor 2019 në Departamentin e Vreshtarisë dhe Verëtarisë të deklarojnë të dhënat për deklarimin përfundimtar të vjeljes së rrushit për vjeljet e vitit 2019.
- Aplikuesit duhet që deri më datë 15 Janar 2020 në Departamentin e Vreshtarisë dhe Verëtarisë të deklarojnë të dhënat e prodhimit vjetor të verës për vjeljet e vitit 2019.

6. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopja e certifikatës së regjistrimit të biznesit dhe informatat mbi biznesin;
- Kopja e certifikatës së numrit fiskal;
- Dëshmia për obligimet e kryera ndaj ATK-së;

7. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet për litër verë të prodhuar dhe deklaruar zyrtarisht, në vlerë prej 0,04 €/litër;

8. REALIZIMI I PAGESAVE:

Pas hartimit të listave përfundimtare të përfituesve bëhet pagesa për litër verë të prodhuar dhe deklaruar zyrtarisht të verifikuara nga inspektorët e AZHB-së dhe zyrtarët e Departamentit të Vreshtarisë dhe Verëtarisë.

Pagesat bëhen në xhironlogaritë bankare të kompanive prodhuese të verës, verifikimi i të cilave është bërë gjatë aplikimit.

9. MËNYRA E APLIKIMIT:

Procesi i regjistrimit dhe aplikimit të kompanive prodhuese të verës për pagesa direkte të verës së prodhuar dhe të deklaruar zyrtarisht zgjatë 25 ditë nga data e publikimit. Aplikimi bëhet në Drejtorinë Komunale për Bujqësi.

10. ZBATIMI I PROGRAMIT

Zbatimi bëhet nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë dhe Departamenti i Vreshtarisë dhe Verëtarisë.

PAGESAT DIREKTE PËR PEMISHTET EKZISTUESE

1. PËRSHKRIMI I SEKTORIT - RËNDËSIA E PEMËTARISË:

Sektori i pemëtarisë është me rëndësi strategjike dhe ekonomike për vendin, duke u bazuar në resurse natyrore dhe numrin e madh të fuqisë punëtore të angazhuar në këtë sektor. Rëndësia e këtij sektori qëndron edhe në ndikimin që ka në zhvillimin e sektorëve të tjerë, si në sektorin e prodhimit të materialit fidanor dhe agro-përpunimit.

Aktualisht në Kosovë janë të mbjella rreth 8000 ha, me pemë të të gjitha llojeve. Për të pasur një zhvillim të qëndrueshëm të sektorit, kërkohet mbështetje përmes pagesave direkte. Kjo mbështetje do të ndikojë drejtpërdrejtë në zvogëlimin e kostos së prodhimit dhe rritjen e të ardhurave të fermerit. Përmes kësaj mbështetjeje synohet të arrihet mirëmbajtje e vazhdueshme e sipërfaqeve aktuale dhe zgjerimi i sipërfaqeve të reja me pemë.

2. ARSYESHMËRIA E ZBATIMIT TË MASËS:

Programi i zhvillimit të sektorit sipas Programit për Bujqësi dhe Zhvillim Rural, parasheh rritjen e konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor. Mbështetja direkte e sipërfaqeve të tokës bujqësore të mbjella me pemë do t'i kontribuojë realizimit të këtij objekti. Sigurimi dhe siguria e ushqimit, si dhe rritja e të ardhurave të fermerëve janë edhe arsyt e përkrahjes së këtij sektori, ruajtja dhe zgjerimi i sipërfaqeve me pemë, ndalimi i migrimit nga zonat rurale në zonat urbane si dhe duke marrë për bazë numrin e madh të fermerëve të cilët merren me këtë sektor dhe resurset natyrore të vendit.

3. QËLLIMI I PROGRAMIT:

Mbështetja direkte e fermerëve të cilët kultivojnë pemë.

3.1. Objektivat e programit:

- Rritja e të hyrave në fermë;
- Mirëmbajtja e vazhdueshme e pemishteve ekzistuese;
- Përmirësimi i konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor.

3.2. Objektivat specifike:

- Rritja e rendimentit;
- Përmirësimi i cilësisë së prodhimit;
- Zvogëlimi i kostos së prodhimit;
- Intensifikimi i ekonomizimit të aktiviteteve bujqësore.

4. PËRFITUESIT:

4.1. Fermerët që kultivojnë pemë:

- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kanë të mbjella/kultivojnë pemë dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

4.2. Shtrirja gjeografike:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

5. KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË FERMERËT/APLIKUESIT:

- Të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të kenë të mbjellë së paku 0.50 ha me pemë drufrutore;
- Të kenë të mbjellë së paku 0.20 ha me pemë të imëta (dredhëz, manaferrë, aroni dhe boronicë) në fushë të hapur ose në serrë.
- Parcela e mbjellë me pemë drufrutore duhet të jetë së paku 0.20 ha e pandarë;
- Sipërfaqja e pemishtes me pemë drufrutore e marrë me qira duhet të jetë së paku 0.20 ha e pandarë.
- Parcela e mbjellë me pemë të imëta (dredhëz, manaferrë, aroni dhe boronicë), në fushë të hapur ose në serrë, duhet të jetë së paku 0.10 ha e pandarë.
- Sipërfaqja e pemishtes me pemë të imëta e marrë me qira duhet të jetë së paku 0.10 ha e pandarë.

- Pemishtja duhet të jetë e mirëmbajtur (e lëvruar ose me bari të kultivuar në mes të rreshtave, krasitur, mbrojtur nga sëmundjet dhe dëmtuesit) dhe sistemi i mbjelljes të jetë me renditje të qartë dhe të rregullt të rendeve-rreshtave.

6. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopja e certifikatës së regjistrimit të biznesit (vetëm për personat juridik);
- Kopja e certifikatës së numrit fiskal (vetëm për personat juridik);
- Dëshmi për obligimet e kryera ndaj ATK-së (vetëm për personat juridik);
- Dëshmi nga kadastra mbi sipërfaqen e tokës së punueshme në pronësi ose kopjen e kontratës që dëshmon disponueshmërinë e tokës bujqësore (vlen vetëm për fermerët që aplikojnë për herë të parë);
- Kontrata për sipërfaqen e tokës bujqësore të marrë me qira (e lidhur në mes të dy palëve - qiradhënësit dhe qiramarrësit);

7. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet për sipërfaqe/hektar, në vlerë prej 400 €/ha.
- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kanë të mbjellë/kultivojnë së paku 0.50 ha me pemë drufrutore dhe fermerët të cilët kanë të mbjellë/kultivojnë së paku 0.20 ha me pemë të imëta (dredhëz, manaferrë, aroni dhe boronicë), dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

8. REALIZIMI I PAGESAVE:

Pas hartimit të listave përfundimtare të përfituesve, bëhet pagesa e fermerëve përfitues, sipas numrit të hektarëve të mbjellë dhe të verifikuar nga inspektorët e AZHB-së. Pagesat bëhen në xhirologaritë bankare të fermerëve/aplikuesve, verifikimi i të cilave është bërë gjatë aplikimit.

9. MËNYRA E APLIKIMIT:

Procesi i regjistrimit dhe aplikimit të fermerëve, si dhe digjitalizimi i parcelave do të zgjas 25 ditë nga data e publikimit. Aplikimi bëhet në Drejtorinë Komunale për Bujqësi.

10. ZBATIMI I PROGRAMIT

Zbatimi bëhet nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë.

PAGESAT DIREKTE PËR SASIN E SHITUR / DORZUAR TE FRUTAVE TE MJEDRES

1. PËRSHKRIMI I SEKTORIT TË PEMËTARISË / MJEDRES:

Sektori i pemëtarisë e ne veqanti pemët e imta kanë rëndësi strategjike dhe ekonomike për vendin, duke u bazuar në resurse natyrore dhe numrin e madh të fuqisë punëtore të angazhuar në këtë

sektor. Rëndësia e këtij sektori qëndron edhe në ndikimin që ka në zhvillimin e sektorëve të tjerë, si në sektorin e prodhimit të materialit fidanor dhe sidomos në sektorin e agro-përpunimit. Aktualisht në Kosovë janë të mbjella rreth 8000 ha me pemë të të gjitha llojeve, ndërsa vetëm me kulturen e mjedres janë të mbjellur rreth 1500 ha, me rendiment mesatar rreth 6000 kg/ha. Prandaj për të pasur një zhvillim të qëndrueshëm në kultivimin e mjedres, kërkohet mbështetje përmes pagesave direkte. Kjo mbështetje do të ndikojë drejtpërdrejtë në zvogëlimin e kostos së prodhimit dhe rritjen e të ardhurave të fermerit. Përmes kësaj mbështetjeje synohet të arrihet mirëmbajtje e vazhdueshme e sipërfaqeve aktuale, zgjerimi i sipërfaqeve të reja me mjeder si dhe rritja e rendimentit për sipërfaqe.

2. ARSYESHMËRIA E ZBATIMIT TË MASËS:

Programi i zhvillimit të sektorit sipas Programit për Bujqësi dhe Zhvillim Rural, parasheh rritjen e konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor. Mbështetja direkte për sasin e prodhuar-dorëzuar të frutave të mjedres do t'i kontribuojë realizimit të këtij objekti. Sigurimi dhe siguria e ushqimit, rritja e të ardhurave të fermerëve, ruajtja dhe zgjerimi i sipërfaqeve me mjeder, rritja e rendimentit për sipërfaqe, ndalimi i migrimit nga zonat rurale në zonat urbane, janë arsytet e përkrahjes së këtij sektori si dhe duke marrë për bazë numrin e madh të fermerëve të cilët merren me këtë sektor dhe resurset natyrore të vendit.

3. QËLLIMI I PROGRAMIT:

- Mbështetja direkte e fermerëve të cilët kultivojnë pemë të imta/mjeder.

3.1. Objektivat e programit:

- Rritja e të hyrave në fermë;
- Mirëmbajtja e vazhdueshme e pemishteve ekzistuese me mjeder;
- Përmirësimi i konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor.

3.2. Objektivat specifike:

- Rritja e rendimentit;
- Përmirësimi i cilësisë së prodhimit;
- Zvogëlimi i kostos së prodhimit;
- Intensifikimi i ekonomizimit të aktiviteteve bujqësore.

4. PËRFITUESIT:

4.1. Fermerët që kultivojnë pemë / mjeder:

- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kanë të mbjella/kultivojnë mjeder dhe sasin e prodhuar të frutave të mjedres e shesin / dorëzojnë në pikat grumbulluese, dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

4.2. Shtrirja gjeografike:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

5. KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË FERMERËT/APLIKUESIT:

- Të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të kenë të mbjellë së paku **0.20 ha** me mjeder, në fushë të hapur ose në serrë;
- Sipërfaqja e pemishtes me mjeder e marrë me qira duhet të jetë së paku **0.10 ha** e pandarë;
- Të kenë kontratën për shitjen e frutave te mjedres me ndonjëren nga pikat e grumbulluese, te cialt janë të regjistruara si biznese;
- Të shesin/dorëzojnë së paku **1200 kg** fruta te mjedres ne pikat grumbulluese;
- Të ofrojë dëshmi bankare për sasinë e frutave te mjedres të shitura / dorëzuara.

6. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopja e certifikatës së regjistrimit të biznesit (vetëm per personat juridik);
- Dëshmi për obligimet e kryera ndaj ATK-së (vetëm per personat juridik);
- Dëshmi nga kadastra mbi sipërfaqen e tokës së punueshme në pronësi ose kopjen e kontratës që dëshmon disponueshmërinë e tokës bujqësore (vlen vetëm për fermerët që aplikojnë për herë të parë);
- Kontrata për sipërfaqen e tokës bujqësore të marrë me qira (e lidhur në mes të dy palëve – qiradhënësit dhe qiramarrësit);
- Kontrata e noterizuar me ndonjëren nga kompanit / pikat grumbulluese që realizojn grumbullimin e mjedres;
- Dëshmia për sasinë e frutave te mjedres të shitur /dorëzuar në ndonjëren nga pikat grumbulluese. (Ky dokument duhet të sillet-dorëzohet pas perfundimit te sezonës se vjeles se frutave te mjedres dhe dorzimit ne pikat grumbulluese);
- Dëshmia e pagesës nga banka për sasinë e frutave të mjedres të shitur / dorëzuar. (Ky dokument duhet të sillet-dorëzohet pas perfundimit te sezonës se vjeles se frutave te mjedres, dorzimit ne pikat grumbulluese dhe pas realizimit te pagesave per sasin e shitur /dorzuar te frutave te mjedres nga pikat grumbulluese ne xhirollogari te fermerve).

7. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet për kg te frutave te mjedres te shitur/dorzuar, në vlerë prej **0.12 €/kg**.
- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kanë të mbjellë/kultivojnë mjeder me siperfaqe së paku **0.20 ha** dhe qe kanë shitur /dorzuar së paku **1200 kg** fruta te mjedres në pikat grumbulluese, dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

8. REALIZIMI I PAGESAVE:

Pas hartimit të listave përfundimtare të përfituesve, bëhet pagesa e fermerëve përfitues, sipas sasisë së shitur /dorzuar te frutave te mjedres dhe të verifikuar nga inspektorët e AZHB-së. Pagesat bëhen në xhirollogaritë bankare të fermerëve/aplikuesve, verifikimi i të cilave është bërë gjatë aplikimit.

9. MËNYRA E APLIKIMIT:

Procesi i regjistrimit dhe aplikimit të fermerëve, si dhe digjitalizimi i parcelave do të zgjas 25 ditë nga data e publikimit. Aplikimi bëhet në Drejtorinë Komunale për Bujqësi.

10. ZBATIMI I PROGRAMIT

Zbatimi bëhet nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë.

PAGESAT DIREKTE PËR PRIMIN E SIGURIMIT BUJQËSORE PËR KULTUREN BUJQËSORE TE MJEDRES, MOLLËS, KUMBULLËS, RRUSHIT, DREDHËZES DHE SPECIT

1. PËRSHKRIMI I SEKTORIT:

Prodhimtaria bimore në Kosovë thuhet se çdo vit pëson dëme të konsiderueshme nga fatkeqesit e ndryshme natyrore. Sigurimet bujqësore paraqesin një formë të menaxhimit të rrezikut që shfrytëzohet si mbrojtje nga humbja potenciale duke u ofruar fermerëve mundësinë e mbrojtjes nga rreziqet. Sigurimi bujqësor ofron mbrojtjen nga humbjet dhe dëmet e kulturave ose kafshëve. Përveç kësaj, sigurimi bujqësor paraqet një mjet të rëndësishëm për të zbutur rreziqet dhe për të siguruar rrugë më të sigurt për investimet e bankës.

Sigurimet indeks janë formë e sigurimit bujqësore e cila bazohet në disa parametra të paracaktuar në kontratën e sigurimit. Ky sigurim ofrohet për mbrojtje ndaj temperaturave të larta, te ulta dhe sasis se madhe të reshjeve, prandaj është më i lehtë për implementim në kushtet që aktualisht janë në Kosovë, pasi që mungon ekspertiza e mirefillt dhe profesionale tek kompanitë e sigurimit lidhur me zhvillim të produkteve të sigurimit bujqësor si dhe vlerësim të dëmeve në mungesë të personave adekuat për të kryer këtë lloj vlerësimit.

2. ARSYESHMËRIA E ZBATIMIT TË MASËS:

Programi i zhvillimit të sektorit sipas Programit për Bujqësi dhe Zhvillim Rural, parasheh rritjen e konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor. Mbështetja direkte e primit të sigurimit bujqësor për kulturen bujqësore të mjedres, mollës, kumbullës, rrushit, dredhëzes dhe specit do t'i kontribuoj realizimit të këtij objekti.

Sigurimi i produkteve dhe cilësia e tyre, si dhe rritja e të ardhurave të fermerëve janë edhe arsytet e përkrahjes së sektorit, duke marr për bazë fatkeqësitë e shpeshta natyrore me të cilat janë përballur fermerët të cilët punojnë në këtë sektor, si dhe duke pasur parasysh resurset natyre të vendit.

3. QËLLIMI I PROGRAMIT:

Mbështetja direkte e fermerëve për primin e sigurimit bujqësor të cilët kultivojnë mjedër, mollë, kumbull, rrush, dredhëz dhe spec.

3.1. Objektivat e progamit:

- Rritja e të hyrave të fermerëve;
- Sigurimi i produkteve të fermerëve;
- Përmirësimi i konkurrenshmerisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor

3.2. Objektivat specifike:

- Rritja e rendimentit;
- Përmirësimi i cilësisë së prodhimit;
- Zvogëlimi i kostos së prodhimit;
- Mbrojtja nga humbja në rast të dëmeve të shkaktuara;
- Intensifikimi i ekonomizimit të aktiviteteve bujqësore.

4. PËRFITUESIT:

4.1. Përfituesit do të jenë fermerë që kultivojnë mjedër, mollë, kumbull, rrush, dredhëz dhe spec dhe të cilet i sigurojnë keto kultura bujqësore tek kompanit e sigurimit dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

4.2. Shtrirja gjeografike:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

5. KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË FERMERËT/APLIKUESIT:

- Të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të kenë të mbjellë së paku 0.20 ha me mjedër;
- Sipërfaqja e pemishtes me mjedër e marrë me qira duhet të jetë së paku 0.10 ha e pandarë;
- Sipërfaqja e pemishtes me mjedër e marrë me qira duhet të jetë e kontraktuar për së paku 1 vit;
- Periudha siguroese për pemishtet me mjedër duhet të jetë prej 1 Korrik 2020 deri 31 Gusht 2020;
- Të kenë të mbjellë së paku 0.20 ha me dredhëz;
- Sipërfaqja e pemishtes me dredhëz e marrë me qira duhet të jetë së paku 0.10 ha e pandarë;
- Sipërfaqja e pemishtes me dredhëz e marrë me qira duhet të jetë e kontraktuar për së paku 1 vit;
- Periudha siguroese për pemishtet me dredhëz duhet të jetë prej 01.03.2020 deri më 01.04.2020;
- Të kenë të mbjellë së paku 0.50 ha me mollë;

- Sipërfaqja e pemishtes me mollë e marrë me qira duhet të jetë së paku **0.20 ha** e pandarë;
- Sipërfaqja e pemishtes me mollë e marr me qira duhet të jetë e kontraktuar për së paku 1 vit;
- Periudha siguruese për pemishtet me mollë duhet të jetë prej 20.03.2020 deri më 15.05.2020;
- Të kenë të mbjellë së paku **0.50 ha** me kumbull;
- Sipërfaqja e pemishtes me kumbull e marrë me qira duhet të jetë së paku **0.20 ha** e pandarë;
- Sipërfaqja e pemishtes me kumbull e marr me qira duhet të jetë e kontraktuar për së paku 1 vit;
- Periudha siguruese për pemishtet me kumbull duhet të jetë prej 20.03.2020 deri më 15.05.2020;
- Të kenë të mbjellë së paku **0.10 ha** me vresht;
- Sipërfaqja e vreshtit e marrë me qira duhet të jetë së paku **0.05 ha** e pandarë;
- Sipërfaqja vreshtit e marr me qira duhet të jetë e kontraktuar për së paku 1 vit;
- Periudha siguruese për sieperfaqen e vreshtit duhet të jetë prej 20.03.2020 deri më 15.05.2020;
- Të kenë të mbjellë së paku **0.50 ha** me spec;
- Sipërfaqja e mbjellë me spec e marrë me qira duhet të jetë së paku **0.20 ha** e pandarë;
- Sipërfaqja e mbjellë me spec e marr me qira duhet të jetë e kontraktuar për së paku 1 vit;
- Periudha siguruese për sieperfaqen e mbjellur me spec duhet të jetë prej 15.05.2020 deri më 10.06.2020.

6. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopja e Certifikatës së regjistrimit të biznesit (vetëm për personat juridik);
- Kopja e Certifikatës së numrit fiskal (vetëm për personat juridik);
- Dëshmi për obligimet e kryera ndaj ATK-së (vetëm për personat juridik);
- Dëshmi nga kadastra mbi sipërfaqen e tokës së punueshme në pronësi ose kopjen e kontratës që dëshmon disponueshmërinë e tokës bujqësore;
- Kontrata për sipërfaqen e tokës bujqësore të marrë me qira (e lidhur në mes të dy palëve qiradhënësit dhe qiramarrësit);
- Polisa e sigurimit për kulturën përkatëse që duhet të ketë mbulim për periudhën e sigurimit të perkactuar tek kriteret për kulturat bujqësore;
- Dëshmi mbi pagesën e polisës së sigurimit;

7. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Do të behet pagesa 50% e shumës së primit, për fermerët, në formë të subvencionit, si masë paraprake për tejkalimin e dëmeve të shkaktuara respektivisht nga rreziqet e

përcaktuara në Polisën e Sigurimit, për të mbuluar dëmet që mund t'iu shkaktohen fermerëve të cilët kanë paguar sigurimin bujqësor.

- Shuma e mjeteve në vlerë prej 50% të primit, si subvencion, i ekzekutohet direkt fermerit, pasi të paraqes dëshminë e pagesës së primit, së bashku me polisën e sigurimit dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

8. REALIZIMI I PAGESAVE:

Pas hartimi të listave përfundimtare të përfituesve bëhet pagesa e fermerëve përfitues sipas pagesës së primit dhe përqindjes së përkrahjes së primit.

Pagesat bëhen në xhirrollogarit bankare të fermerëve/aplikuesve, verifikimi i të cilave është bërë gjatë aplikimit.

Sqarim: të gjitha informacionet për blerjen e Polisave të Sigurimit dhe të gjitha detajet lidhur me specifikat e sigurimit bujqësor për mjedër, mollë, kumbull, rrush, dredhëz dhe spec (periudha e sigurimit, kufijtë e paracaktuar dhe dëmshpërblimet në rast të ndodhjes së rrezikut dhe shkaktimit të dëmit, shuma e siguruar si dhe shuma e primit të sigurimit të cilën duhet fermerët ta paguajnë) mund të merren në shoqaten e sigurimeve të Kosovës. Pagesa e primit të sigurimit do të jetë e ndryshme, varësisht lokacionit në të cilin ndodhen siperfaqet e mbjellura me mjedër, mollë, kumbull, rrush, dredhëz dhe spec.

9. MËNYRA E APLIKIMIT:

Procesi i regjistrimit dhe aplikimit të fermerëve, si dhe digjitalizimi i parcelave do të zgjatë 25 ditë nga data e publikimit. Aplikimi bëhet në Drejtorinë Komunale për Bujqësi.

10. ZBATIMI I PROGRAMIT

Zbatimi bëhet nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë.

PAGESAT DIREKTE PËR PRODHIMIN E MATERIALIT FIDANOR TË PEMËVE DRUFRUTORE DHE HARDHISË SË RRUSHIT TË PRODHUARA MBI NËNSHARTESA VEGJETATIVE

1. PËRSHKRIMI I SEKTORIT - RËNDËSIA E MATERIALIT FIDANOR:

Zhvillimi i suksesshëm i pemëtarisë intensive varet në radhë të parë nga prodhimtaria cilësore e materialit fidanor, nga varietete më të mira të përfituara përmes seleksionimit klonal, të kultivuara në nënshartesat më të përshtatshme.

Suksesi në krijimin e pemishteve intensive komerciale, në radhë të parë varet nga cilësia i fidanëve, prandaj kësaj prodhimtarie gjithmonë duhet t'i kushtohet kujdes i veçantë, sidomos sigurimit të materialit fillestar, i cili para së gjithash duhet të jetë i shëndoshë për nga gjendja

shëndetësore dhe pastërta varietore, sepse vetëm në këtë mënyrë mund të garantohet prodhimtaria e qëndrueshme e pemishtes.

Vitet e fundit është rritur në mënyrë të dukshme interesimi i fermerëve për prodhimin e materialit fidanor të pemëve të prodhuara mbi nënshartesa vegetative. Sektori i pemëtarisë e veçanërisht prodhimtaria e fidanëve konsiderohet sektor me rendësi ekonomike. Përmes kësaj mbështetjeje synohet të arrihet përmirësimi i teknikave të prodhimit të fidanëve të pemëve dhe aplikimit të teknologjive të reja që bëjnë të mundur rritjen e vazhdueshme të cilësisë dhe shtimin e numrit të fidanëve të pemëve drufrutore.

2. ARSYESHMËRIA E ZBATIMIT TË MASËS:

Programi i zhvillimit të sektorit sipas Programit për Bujqësi dhe Zhvillim Rural, parashih rritjen e konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor. Mbështetja direkte në prodhimin e fidanëve të pemëve drufrutore dhe hardhisë së rrushit mbi nënshartesa vegetative do t'i kontribuojë realizimit të këtij objekti.

Ngritja e cilësisë, rritja e numrit të fidanëve të pemëve drufrutore, si dhe shtimi i të ardhurave të fermerëve janë edhe arsytet e përkrahjes së këtij sektori, duke marrë për bazë numrin e fermerëve të cilët veprojnë në këtë sektor dhe resurset natyrore të vendit.

3. QËLLIMI PROGRAMIT:

Mbështetja direkte e fermerëve - subjekteve të cilët prodhojnë fidanë të pemëve drufrutore dhe hardhisë së rrushit mbi nënshartesa vegetative.

3.1. Objektivat e programit:

- Rritja e sipërfaqeve të mbjella me pemë drufrutore;
- Rritja e sipërfaqeve të mbjella me vreshta;
- Rritja e të hyrave në fermë;
- Zvogëlimi i importit;
- Përmirësimi i konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor.

3.2. Objektivat specifike:

- Përmirësimi i cilësisë së materialit fidanor të pemëve drufrutore dhe hardhisë së rrushit mbi nënshartesa vegetative;
- Aplikimi i teknologjive bashkëkohore - mbjellja intensive;
- Përmirësimi i strukturës varietore;
- Zvogëlimi i kostos së prodhimit të fidanëve të pemëve drufrutore dhe hardhisë së rrushit mbi nënshartesa vegetative;
- Intensifikimi i ekonomizimit të aktiviteteve bujqësore.

4. PËRFITUESIT:

4.1. Fermerët - subjektet që prodhojnë material fidanor të pemëve dhe hardhisë:

- Përfitues do të jenë fermerët - subjektet të cilët prodhojnë material fidanor të pemëve drufrutore dhe hardhisë së rrushit mbi nënshartesa vegetative dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

4.2. Shtrirja gjeografike:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

5. KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË FERMERËT / APLIKUESIT:

- Të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të posedojnë së paku 0.50 ha tokë bujqësore (në pronësi të tyre ose të marrë me qira);
- Sipërfaqja e tokës bujqësore e marrë me qira, duhet të jetë e kontraktuar së paku për 2 (dy) vite;
- Fermeri - subjekti duhet të jetë i licencësuar në MBPZHR-së për prodhimin e materialit fidanor të pemëve;
- Fermeri - subjekti duhet të jetë i licencësuar në MBPZHR-së për prodhimin e materialit fidanor të hardhisë së rrushit;
- Fermeri - subjekti, gjatë vitit kalendarik 2020, duhet të prodhojë së paku 5000 fidanë të pemëve drufrutore ose hardhisë së rrushit mbi nënshartesa vegetative.

6. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopja e certifikatës së biznesit dhe informatën mbi biznesin;
- Kopja e certifikatës së numrit fiskal;
- Dëshmi për obligimet e kryera ndaj ATK-së;
- Procesverbal nga Inspektori Fito sanitar - AUV për posedimin e pemishtes amë të nënshartesave vegetative;
- Procesverbal nga Inspektori Fitosanitar - AUV për posedimin e vreshtit amë të nënshartesave vegetative;
- Për nënshartesat vegetative të pemëve drufrutore dhe hardhisë së rrushit të importuara, fermeri - subjekti duhet të posedojë këtë dokumentacion: certifikatën fitosanitare për gjendjen shëndetësore të nënshartesave vegetative të lëshuar nga shteti prej të cilit janë importuar ato, dhe dokumentin unik doganor (DUD) që dëshmon se nënshartesat kanë hyrë në Kosovë në mënyrë të rregullt përmes doganës;
- Dëshmi nga kadastra mbi sipërfaqen e tokës së punueshme në pronësi ose kopjen e kontratës që dëshmon disponueshmërinë e tokës bujqësore;
- Kontratën për sipërfaqen e tokës bujqësore të marrë me qira (e lidhur së paku për 2 (dy) vite në mes të dy palëve – qiradhënësit dhe qiramarrësit).

7. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet vetëm për fidanët njëvjeçare;
- Përfitues do të jenë fermerët të cilët gjatë vitit 2020 prodhojnë së paku 5000 fidanë të pemëve drufrutore ose hardhisë së rrushit mbi nënshartesa vegetative;
- Fermerët që prodhojnë së paku 5000 deri 40000 fidanë të pemëve drufrutore mbi nënshartesa vegetative do të subvencionohen në vlerë prej 0.20 €/fidan;

- Fermerët që prodhojnë mbi 40000 fidanë të pemëve drufrutore mbi nënshartesa vegjetative do të subvencionohen në vlerë prej 0.20 €/fidan për 40000 fidanët e parë dhe në vlerë prej 0.15 €/fidan për çdo fidan tjetër mbi këtë numër.
- Fermerët që prodhojnë së paku 5000 e më shumë fidanë të hardhisë së rrushit do të subvencionohen në vlerë prej 0.10 €/fidan;

8. MËNYRA E APLIKIMIT:

Procesi i regjistrimit dhe aplikimit të fermerëve, si dhe digjitalizimi i parcelave do të zgjas 25 ditë nga data e publikimit. Aplikimi bëhet në Drejtorinë Komunale për Bujqësi.

9. REALIZIMI I PAGESAVE:

Pas hartimit të listave përfundimtare të përfituesve dhe kompletimit të dokumentacionit bëhet pagesa e fermerëve përfitues, sipas numrit të fidanëve të prodhuar dhe të verifikuar nga inspektorët e AZHB-së. Pagesat bëhen në xhirollogaritë bankare të fermerëve/subjekteve, verifikimi i të cilave është bërë gjatë aplikimit.

10. ZBATIMI I PROGRAMIT

Zbatimi bëhet nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë.

PAGESAT DIREKTE PËR BIMË MJEKSORE DHE AROMATIKE / BMA

1. PËRSHKRIMI I SEKTORIT - RËNDËSIA BMA-ve:

Sektori i BMA-ve është relativisht i ri në Kosovë por viteve të fundit ka një trend pozitiv të zhvillimit me rritjen e eksporteve në vendet e BE-s, andaj konsiderohet sektorë me rëndësi strategjike dhe ekonomike për vendin tonë, që bazohet në resurset natyrore dhe angazhimin e një numri të madh të fuqisë punëtore. Rëndësia e këtij sektori qëndron edhe në ndikimin që ka në zhvillimin e sektorëve të tjerë, si në sektorin e prodhimit të materialit fidanor për prodhimin e BMA-ve dhe në sektorin e agro-përpunimit.

Aktualisht në Kosovë janë të mbjella rreth 400 ha me BMA, ku kultivohen rreth 45 lloje të BMA – ve, por katërmbëdhjetë (14) lloje janë me kryesore dhe që zënë sipërfaqe më të mëdha.

Kërkesa për eksport të BMA-ve po rriten ç' do vit sepse këto kultura po kërkohen nga industrinë e ushqimit, farmaceutikës dhe kozmetikës. Edhe pse përpunuesit/eksportuesit në bashkëpunim me donatorët e ndryshëm kanë financuar zgjerimin e kultivimit të BMA-ve, kërkesat e përpunuesve/eksportuesve për lënde të parë është ende e madhe.

Për të pasur një zhvillim të qëndrueshëm të sektorit kërkohet mbështetje përmes pagesave direkte nga MBPZHR. Kjo mbështetje do të ndikojë drejtpërdrejtë në zvogëlimin e kostos së prodhimit dhe rritjen e të ardhurave të fermerit, rritjen e sipërfaqeve si dhe do të krijonte mundësinë e rritjes së eksportit në vendet e BE-së. Përmes kësaj mbështetjeje synohet të arrihet mirëmbajtje e vazhdueshme e sipërfaqeve aktuale dhe zgjerimi i sipërfaqeve të reja me BMA.

2. ARSYESHMËRIA E ZBATIMIT TË MASËS:

Programi i zhvillimit të sektorit sipas Programit për Bujqësi dhe Zhvillim Rural, parasheh rritjen e konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor. Mbështetja direkte e sipërfaqeve të tokës bujqësore të mbjella me BMA do t'i kontribuojë realizimit të këtij objekti. Sigurimi dhe siguria e ushqimit, rritja e të ardhurave të fermerëve, zgjerimi i sipërfaqeve me BMA, rritja e eksportit në vendet e BE-se, diversifikimi i prodhimit, ndalimi i migrimit nga zonat rurale në zonat urbane, angazhimi i numrit të madh të fermerëve (*te rinjtë dhe gjinia femërore*) të cilët merren me këtë sektor si dhe resurset natyrore të vendit janë arsye të përkrahjes së këtij sektori.

3. QËLLIMI I PROGRAMIT:

Mbështetja direkte e fermerëve të cilët merren me kultivimin e BMA.

3.1. Objektivat e programit:

- Rritja e të hyrave në fermë;
- Mirëmbajtja e vazhdueshme e sipërfaqeve të mbjellura me BMA;
- Përmirësimi i konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor.

3.2. Objektivat specifike:

- Rritja e sipërfaqeve me BMA;
- Rritja e rendimentit;
- Përmirësimi i cilësisë së prodhimit;
- Zvogëlimi i kostos së prodhimit;
- Intensifikimi i ekonomizimit të aktiviteteve bujqësore.

4. PËRFITUESIT:

4.1. Fermerët të cilët merren me mbjelljen/kultivimin e BMA-ve.

- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kanë të mbjella/kultivojnë BMA dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

4.2. Shtrirja gjeografike:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

5. KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË FERMERËT/APLIKUESIT:

- Të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të kenë të mbjellë së paku **0.10 ha** me BMA;
- Parcela e mbjellë me BMA duhet të jetë së paku **0.05 ha** e pandarë;
- Sipërfaqja e marr me qira, duhet të jetë e kontraktuar së paku për një (1) vit;
- Sipërfaqja e marrë me qira duhet të jetë së paku **0.10 ha**;

6. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopja e certifikatës së regjistrimit të biznesit (vetëm për personat juridikë);
- Kopja e certifikatës së numrit fiskal (vetëm për personat juridikë);
- Dëshmi për obligimet e kryera ndaj ATK-së (vetëm për personat juridikë);
- Dëshmi nga kadastra mbi sipërfaqen e tokës së punueshme në pronësi ose kopjen e kontratës që dëshmon disponueshmërinë e tokës bujqësore;
- Kontrata për sipërfaqen e tokës bujqësore të marrë me qira (e lidhur në mes të dy palëve-qiradhënësit dhe qiramarrësit);

7. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet për sipërfaqe/hektar, në vlerë prej **450 €/ha**;
- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kanë të mbjellë/kultivojnë së paku **0.10 ha** me bimë mjeksora - aromatike / BMA dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

8. REALIZIMI I PAGESAVE:

Pas hartimit të listave përfundimtare të përfituesve dhe kompletimit të dokumentacionit bëhet pagesa e fermerëve përfitues, sipas numrit të hektarëve të mbjellë dhe të verifikuar nga inspektorët e AZHB-së. Pagesat bëhen në xhironlogaritë bankare të fermerëve /aplikuesve, verifikimi i të cilave është bërë gjatë aplikimit.

9. MËNYRA E APLIKIMIT:

Procesi i regjistrimit dhe aplikimit të fermerëve, si dhe digjitalizimi i parcelave do të zgjas 25 ditë nga data e publikimit. Aplikimi bëhet në Drejtorinë Komunale për Bujqësi.

10. ZBATIMI I PROGRAMIT:

Zbatimi bëhet nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë.

Tab.4. Llojet kryesore të BMA-ve që kultivohen në Kosovë dhe që do të mbështeten përmes programit të pagesave direkte

Nr	Emri në gjuhën Shqipe	Emri në gjuhën Latine
1	Kamomili	<i>Matricaria chamomilla</i>
2	Hithra	<i>Urtica dioica</i>
3	Rigoni	<i>Origanum vulgare dhe heracleoticum</i>
4	Menta	<i>Mentha pipertia</i>
5	Sherbela	<i>Salvia officinalis</i>
6	Bari i bletës	<i>Melissa officinalis</i>
7	Mullaga e bardhë	<i>Althea officinalis L.</i>
8	Lavanda	<i>Lavandula angustifolia</i>
9	Mëllaga e zeze	<i>Malva sylvestris</i>
10	Ciani / Koke qeli	<i>Centaurea cyanus</i>
11	Gentiana	<i>Gentiana Lutea</i>
12	Kalendula	<i>Calendula officinalis</i>

13	Borziloku	<i>Ocimum basilicum</i>
14	Agulicja	<i>Primula veris L</i>

PAGESAT DIREKTE PËR PRODHIMTARI ORGANIKE

1. PËRSHKRIMI I SEKTORIT - RËNDËSIA E BUJQËSISË ORGANIKE:

Prodhimtaria organike në Kosovë është ende në fazë të hershme të zhvillimit si në prodhim ashtu edhe në konsum, mirëpo sa i përket mundësisë së zhvillimit të këtij sektori konsiderohet se Kosova ka kushte natyrore mjaft të përshtatshme për zhvillimin e saj.

Duke marrë parasysh se kostoja e certifikimit për prodhimtari organike është mjaft e lartë, ajo edhe ndikon në rritjen e kostonë së prodhimit, prandaj subvencionimi i këtij nën sektori është i nevojshëm për konsolidimin e mëtejshëm të tij.

2. ARSYESHMËRIA E ZBATIMIT TË MASËS:

Programi i zhvillimit të sektorit sipas Programit për Bujqësi dhe Zhvillim Rural, ka për qëllim promovimin dhe përkrahjen e zhvillimit të bujqësisë organike në Kosovë.

Kosova ka potencial për zhvillimin e bujqësisë organike duke u bazuar në mënyrën tradicionale të kultivimit, sidomos në zonat e thella rurale si dhe kërkesën e madhe të këtyre prodhimeve në tregjet e BE - së.

Sigurimi dhe siguria e ushqimit, mbrojtja e ambientit, ruajtja e gjendjes së mirë të tokës, ndalimi i migrimit nga zonat rurale, ulja e kostonë së prodhimit, si dhe rritja e të ardhurave të fermerëve janë arsye të përkrahjes së këtij sektori.

3. QËLLIMI I PROGRAMIT:

Mbështetja direkte e fermerëve të cilët merren me prodhimtari organike.

3.1. Objektivat e programit:

- Rritja e të hyrave në fermë;
- Mirëmbajtja e vazhdueshme e sipërfaqeve me prodhimtari organike;
- Përmirësimi i konkurrueshmërisë dhe efektivitetit të prodhimit primar bujqësor.
- Rritja e eksportit.

3.2. Objektivat specifike:

- Rritja e sipërfaqeve me prodhimtari organike;
- Përmirësimi i cilësisë së prodhimit;
- Zvogëlimi i kostonë së prodhimit;
- Intensifikimi i ekonomizimit të aktiviteteve bujqësore.

4. PËRFITUESIT:

4.1. Fermerët të cilët merren me prodhimtari organike.

- Përfitues do të jenë fermerët të cilët të cilët merren me prodhimtari organike.

4.2. Shtrirja gjeografike:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

5. KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË FERMERËT/APLIKUESIT:

- Të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të kenë të mbjellë së paku **0.10 ha** me kultura bujqësore me qëllim të prodhimit organik;
- Parcela e mbjellë me kultura bujqësore me qëllim të prodhimit organik duhet të jetë së paku **0.05 ha** e pandarë;
- Sipërfaqja e marr me qira, duhet të jetë e kontraktuar së paku për një (1) vit;
- Sipërfaqja e marrë me qira duhet të jetë së paku **0.10 ha**;
- Në momentin e aplikimit fermeri duhet të deklaroj se cila kulturë bujqësorë është e mbjelle në ngastrën për të cilën aplikon.

6. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopja e certifikatës së regjistrimit të biznesit (vetëm për personat juridikë);
- Kopja e certifikatës së numrit fiskal (vetëm për personat juridikë);
- Dëshmi për obligimet e kryera ndaj ATK-së (vetëm për personat juridikë);
- Dëshmi nga kadastra - fleta poseduese dhe kopja e planit për sipërfaqen e tokës bujqësore për të cilën aplikon;
- Kontrata për sipërfaqen e tokës bujqësore të marrë me qira (e lidhur në mes të dy palëve-qiradhënësit dhe qiramarrësit);
- Dëshmi për certifikimin organik, për ngastrën dhe kulturën bujqësore të mbjellë në të. Dëshmia lëshohet nga trupa e kontrollit (trupa certifikuese) e akredituar në nivel të BE-së dhe duhet të dorëzohet pasi të realizohet certifikimi organik për ngastrën dhe kulturën bujqësore që është e mbjellur në atë ngaster.

7. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet për sipërfaqe/hektar, në vlerë prej **50 €/ha** dhe është vlerë shtesë mbi subvencionimin bazë të kulturës së caktuar bujqësore (p.sh. për drithërat, subvencionimi bazë është 150 €/ha, për perime në fushë të hapur subvencionimi bazë është 300 €/ha, ndërsa për perime në serra subvencionimi bazë është 450 €/ha, për pemë subvencionimi bazë është 400 €/ha, për vreshta subvencionimi bazë është 1000 €/ha, për bimët mjekësore /aromatike (BMA) subvencionimi bazë është 450 €/ha, atëherë nëse është e certifikuar për prodhim organik, fermeri merr edhe shtesën prej 50 €/ha;
- Përfitues do të jenë fermerët të cilët kanë të mbjellë/kultivojnë së paku **0.10 ha** me kultura bujqësore dhe për të cilën posedojnë dëshminë e certifikimit për prodhim organik.

8. REALIZIMI I PAGESAVE:

Pas hartimit të listave përfundimtare të përfituesve dhe kompletimit të dokumentacionit bëhet pagesa e fermerëve përfitues, sipas numrit të hektarëve të mbjellë dhe të verifikuar nga inspektorët e AZHB-së. Pagesat bëhen në xhironlogaritë bankare të fermerëve / aplikuesve, verifikimi i të cilave është bërë gjatë aplikimit.

Sqarim: Prodhimtaria organike ka specifika të veçanta të prodhimit në krahasim me prodhimet e tjera, prandaj gjatë implementimit të Programit të Pagesave Direkte për sektorin e prodhimit organike duhet pasur kujdes, pasi që fermerët aplikojnë për sipërfaqe të caktuar, por certifikimi i sipërfaqes realizohet nga trupa e kontrollit (trupa certifikuese) dhe në fund të procesit të certifikimit mund të mos certifikohet e tërë sipërfaqja për të cilën ka aplikuar fermeri. Në këtë rast duhet realizuar pagesa vetëm për sipërfaqen që është certifikuar për prodhimtari organike, por jo edhe të merren masat ndëshkimore për sipërfaqen e cila nuk ka arritur t'i plotësoj kriteret për certifikim organik, pasi që kjo nuk nënkupton tentim për mashtrim nga ana e fermerit, por mos arritje të përmbushjes së standardeve - kriterëve për certifikim të prodhimit organik.

9. MËNYRA E APLIKIMIT:

Procesi i regjistrimit dhe aplikimit të fermerëve, si dhe digjitalizimi i parcelave do të zgjas 25 ditë nga data e publikimit. Aplikimi bëhet në Drejtoritë Komunale për Bujqësi.

10. ZBATIMI I PROGRAMIT

Zbatimi bëhet nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë.

PAGESAT DIREKTE PËR: LOPË DHE BUALLICA QUMËSHTORE, DELE, DHI, DOSA PËR RIPRODHIM, BLETË, QUMËSHT SIPAS KATEGORIVE TË CILËSISË, PULA VOJSE, THËLLËZA, AKUAKULTURË DHE THERJET E RAPORTUARA TË GJEDHIT

1. LEGJISLACIONI REFERUES:

- Ligji Nr. 03/L-098 për Bujqësinë dhe Zhvillimin Rural (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 56, datë 27.07.2009);
- Ligji Nr. 04/L-090 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit Nr. 03/L-098 për Bujqësi dhe Zhvillim Rural (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 28, datë 16.10.2012);
- Ligji Nr. 03/L-016 për Ushqimin (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 49, datë 25.03.2009);
- Ligji Nr. 03/L-029 për Inspeksionin Bujqësor (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 45, datë 12.01.2009);
- Ligji Nr 04/L-085 për Bujqësi Organike (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 28, datë 16.10. 2012);
- Ligji Nr. 2004/21 për Veterinarinë (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 18, datë 01.11.2007);
- Ligji Nr. 04/L-191 për Blegtorinë (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 25, datë 08.07.2013);
- Ligji Nr. 02/L-10 për Përkujdesjen Ndaj Kafshëve (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 5, datë 01.10.2006);

- Ligji Nr. 02/L-111 për Bletari (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 35, datë 15.08.2008);
- Ligji Nr.02/L-85 Për Peshkatari dhe Akuakulturë (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr.24/01.05.2008);
- Udhëzimi Administrativ MBPZHR-së Nr. 9/2008 Për Licencimin e aktiviteteve të Akuakulturës;
- Ligji Nr.05/L-031 për Procedurat e Përgjithshme Administrative (Gazeta Zyrtare Nr.20/21 Qershor 2016);
- Ligji Nr.07/L-001 Mbi Ndarjet Buxhetore për Buxhetin e Republikës së Kosovës për vitin 2020 (Gazeta Zyrtare Nr.1/19 Mars 2020).

2. RËNDËSIA E BLEGTORISË - PËRSHKRIMI I SEKTORIT

Spektori i blegtorisë zë një vend të rëndësishëm në kuadër të prodhimitarisë bujqësore, duke pasur parasysh që vendi ynë ka resurse të mjaftueshme për zhvillimin e tij. Në sektorin e blegtorisë prodhohen ushqime me vlerë të lartë, si: qumësht, mish, vezë dhe prodhime bletare, andaj ky sektor ndikon drejtpërdrejtë edhe në zhvillimin e prodhimitarisë bimore dhe industrisë agro - përpunuese.

Pavarësisht rezultateve inkurajuese në ngritjen e prodhimitarisë, përmirësimin e cilësisë së prodhimeve dhe resurset të cilat i disponon vendi për zhvillimin e blegtorisë, megjithatë në këtë sektor janë evidente vështirësi të cilat mund të ndikojnë në zhvillimin e përgjithshëm të aktiviteteve blegtorale. Pamundësia e fermerëve për investime me qëllim të rritjes së kapaciteteve, pastaj sistemi kreditues i pavolitshëm, paraqesin vështirësi për prodhimitarinë vendore dhe perspektivën e sektorit.

3. ARSYESHMËRIA E MASËS:

Programi i zhvillimit të sektorit sipas Programit për Bujqësi dhe Zhvillim Rural, parasheh intensifikimin e aktiviteteve blegtorale me qëllim të shfrytëzimit të resurseve natyrore të cilat i disponon vendi dhe krijimin e një bujqësie/blegtorie të konsoliduar fitimprurëse me prodhimitari konkurrenente në rajon dhe garanci për shëndetin e konsumatorit.

Ngritja e prodhimitarisë kërkon edhe ngritjen e kapaciteteve përpunuese dhe intensifikimin e shkallës së shfrytëzimit të tyre. Vëmendje e veçantë do t'i kushtohet ngritjes së nivelit të sigurisë së ushqimit, gjë që pretendohet të arrihet përmes:

- Ngritjes së madhësisë së fermave dhe modernizimit të teknologjive;
- Aplikimit të standardeve të sigurisë së ushqimit;
- Minimizimit të efekteve anësore në ndotjen e ambientit.

4. QËLLIMI PROGRAMIT:

Mbështetja direkte për fermerët mbarështues të lopëve dhe buallicave qumështore, deleve, dhive, bletëve, dosave për riprodhim, pulave vojse, thëllëzave, qumështit të freskët (Klasa ekstra, Klasa I-rë dhe Klasa II-të), therjeve të raportuara të gjedhit dhe akuakulturës.

5. OBJEKTIVAT E PROGRAMIT:

5.1 Objektivat e përgjithshme:

- Përmirësimi i të hyrave në fermë;
- Rritja e madhësisë së fermës, dhe
- Siguria e ushqimit.

5.2 Objektivat specifike:

- Intensifikimi dhe ekonomizimi i aktiviteteve blegtorale;
- Përmirësimi i cilësisë së prodhimeve blegtorale;
- Mirëmbajtja e bazës së të dhënave dhe Sistemit të Identifikimit dhe Regjistrimit të kafshëve AUV;
- Zvogëlimi i ndikimit negativ në mjedis;
- Ndalimi i qarkullimit ilegal të kafshëve;
- Zvogëlimi i kostos së prodhimit;
- Nxitja e aktiviteteve të fermerëve dhe aftësisë konkurruese.

6. PAGESAT DIREKTE PËR LOPË DHE BUALLICA QUMËSHTORE

Gjedhët (duke përfshirë edhe buallicat) janë popullacioni më i madh i kafshëve dhe si i tillë janë bartës të prodhimit të qumështit dhe mishit, prandaj prodhimtaria e gjedhit është veprimtari e pjesës dërmuese të fermave komerciale dhe ekonomive familjare.

Fondi i gjedhit në Kosovë është rreth 258,662 krerë prej të cilave për prodhimtarinë e qumështit janë 132,971 krerë lopë dhe 898 buallica.

6.1.PËRFITUESIT:

- Përfitues do të jenë fermerët të cilët mbarësojnë lopë ose buallica qumështore në të gjitha fazat e prodhimit të qumështit dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

6.2. SHTRIRJA GJEOGRAFIKE:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

6.3. KRITERET QËDUHET T'I PLOTËSOJNË FERMERËT / APLIKUESIT :

- Të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të mbarësojnë së paku 5 krerë lopë qumështore ose buallica qumështore ose së paku 5 krerë lopë qumështore dhe buallica qumështore së bashku;
- Kafshët duhet të jenë të matrikuara me matrikulë të Republikës së Kosovës ose shteteve të BE-së;
- Kafshët duhet të jenë të identifikuar dhe të regjistruara në sistemin e Identifikimit dhe Regjistrimit të kafshëve në AUV;
- Numri i kafshëve në fermë dhe në bazën e të dhënave duhet të jetë i përditësuar;

6.4. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopja e certifikatës së regjistrimit të biznesit (vetëm për personat juridik);
- Kopja e certifikatës së numrit fiskal (vetëm për personat juridik);
- Dëshmia për obligimet e kryera ndaj ATK-së (vetëm për personat juridik);
- Regjistri i lëshuar nga Praktikata Veterinare të kontraktura nga AUV, duke u bazuar në të dhënat e sistemit të Identifikimit dhe Regjistrimit të kafshëve në AUV;

6.5. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet për krerë, në vlerë prej **85 €/krerë**;
- Përfitues do të jenë fermerët të cilët mbarështojnë së paku **5 krerë** lopë qumështore ose buallica qumështore ose së paku **5 krerë** lopë qumështore dhe buallica qumështore së bashku dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

7. PAGESAT DIREKTE PËR DELET DHE DHITË

Delet dhe dhitë dominojnë në zonat e thella rurale dhe si të tilla janë bartëse të prodhimit blegtoral. Fondi i deleve dhe dhive në Kosovë është rreth 209,808 krerë, prej të cilave në prodhimtarinë e qumështit janë rreth 136,800 krerë dele dhe 24,800 krerë dhi.

7.1. PËRFITUESIT :

- Përfitues do të jenë fermerët të cilët mbarështojnë **dele** ose **dhi** qumështore në të gjitha fazat e prodhimit të qumështit dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

7.2. SHTRIRJA GJEORAFIKE:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

7.3. KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË FERMERËT / APLIKUESIT:

- Të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të mbarështojnë së paku **30 krerë** dele qumështore ose së paku **20 krerë** dhi qumështore, në prodhimtarinë aktive të qumështit;
- Kafshët duhet të jenë të matrikulluara me matrikulë të Republikës së Kosovës ose shteteve të BE-së;
- Kafshët duhet të jenë të identifikuar dhe të regjistruara në sistemin e Identifikimit dhe Regjistrimit të kafshëve në AUV;
- Numri i kafshëve në fermë dhe në bazën e të dhënave duhet të jetë i përditësuar.

7.4. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopja e certifikatës së regjistrimit të biznesit (vetëm për personat juridik);
- Kopja e certifikatës së numrit fiskal (vetëm për personat juridik);
- Dëshmia për obligimet e kryera ndaj ATK-së (vetëm për personat juridik);

- Regjistri i lëshuar nga Praktikat veterinare të kontraktura nga AUV, duke u bazuar në të dhënat e sistemit të Identifikimit dhe Regjistrimit të kafshëve në AUV.

7.5. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet për krerë, në vlerë prej **20 €/krerë**;
- Përfitues do të jenë fermerët të cilët mbarështojnë së paku **30 krerë** dele qumështore ose së paku **20 krerë** dhi qumështore, dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

8. PAGESAT DIREKTE PËR BLETË

Vendi ynë ka kushte të përshtatshme për zhvillimin e bletarisë duke u bazuar në kushtet klimatike, reliefit dhe numrit të madh të bimëve mjaltëdhënëse, të cilat garantojnë prodhimtari rentabile dhe cilësore të mjaltit dhe prodhimeve bletare. Fondi i shoqërive të bletëve / koshereve në Kosovë është rreth 180.000 koshere.

8.1. PËRFITUESIT:

- Përfitues do të jenë fermerët të cilët mbarështojnë bletë dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

8.2. SHTRIRJA GJEOGRAFIKE:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

8.3. KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË FERMERËT / APLIKUESIT:

- Të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të mbarështojnë së paku **30 shoqëri bletësh (koshere)**, me përjashtim të nukleusit;
- Fermerët që kanë 30 deri 100 shoqëri bletësh (koshere) mund ti kenë të vendosura shoqëritë e bletëve (kosheret) maksimumi në dy (2) bletishte, fermerët që kanë mbi 100 deri 200 shoqëri bletësh (koshere) mund ti kenë të vendosura shoqëritë e bletëve (kosheret) maksimumi në tri (3) bletishte, fermerët që kanë mbi 200 shoqëri bletësh (koshere) mund t'i kenë të vendosura shoqëritë e bletëve (kosheret) maksimumi në katër (4) bletishte;
- Fermerët aplikues, në bletishten bazë duhet të kenë së paku 30 shoqëri bletësh;
- Kosheret duhet të jenë të shënjuara qartë me Numrin Identifikues të Fermës (NIF), me ngjyrë permanente;
- Në momentin e kontrollit të fermerit / aplikuesit, në rast se i mungon numri Identifikues i Fermës (NIF) në koshere, atëherë përjashtohet nga subvencionimi secila koshere pa numrin Identifikues të Fermës (NIF) të shënjuar;

8.4. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopja e certifikatës së regjistrimit të biznesit (vetëm për personat juridik);

- Kopja e certifikatës së numrit fiskal (vetëm për personat juridik);
- Dëshmia për obligimet e kryera ndaj ATK-së (vetëm për personat juridik);
- Kopja e certifikatës për prodhimin organik të mjaltit e cila duhet t'i bashkëngjitet dokumentacionit të aplikimit jo më larg se 10 ditë nga data e certifikimit. Certifikata duhet të jetë e lëshuar nga trupa e kontrollit / trupa certifikuese (vlerë vetëm për fermerët e certifikuar për prodhimin e mjaltit organik);
- Dëshmi individuale nga ana e vet fermerit por e vërtetuara nga Drejtoria Komunale për Bujqësi - Komuna, për numrin e shoqërive të bletëve dhe vendendodhjen e shoqërive të bletëve.

8.5. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet për shoqëri bletësh (koshere), në vlerë prej **15 € / shoqëri bletësh (koshere)**, ndërsa fermerët e certifikuar për prodhimtari organike të mjaltit subvencionohen në vlerë prej **30 € / shoqëri bletësh (koshere)**;
- Përfitues do të jenë fermerët të cilët mbarështojnë së paku **30 shoqëri bletësh (koshere)** dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

9. PAGESAT DIREKTE PËR PULA VOJSE

Spektori i shpezëtarisë, posaçërisht prodhimi i vezëve për konsum është shumë i rëndësishëm dhe mjaft i ndjeshëm në Kosovë, për shkak të strukturës së fermave.

Shpezëtaria ndër vite ka pasur rritje të konsiderueshme falë ekzistimit të kapaciteteve. Sipas të dhënave numri i përgjithshëm i shpezëve është rreth 2,800,000 copë, ndërsa pula vojse janë rreth 2,676,000 copë.

Në Kosovë janë 168 ekonomi bujqësore që posedojnë më shumë se 2,000 pula vojse dhe numri i përgjithshëm i pulave në këto ekonomi është 2,000,000 copë, ndërsa pjesa tjetër janë në fermat familjare.

Konsumi mesatar për kokë banori llogaritet të jetë 190 vezë/vit, dhe mund të thuhet se Kosova plotëson rreth 97% të nevojave për konsum të vezëve.

9.1. PËRFITUESIT:

Përfitues do të jenë fermerët-subjektet mbarështues të pulave vojse në të gjitha fazat e prodhimtarisë aktive të vezëve, dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

9.2. SHTRIRJA GJEOGRAFIKE:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

9.3. KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË FERMERËT / APLIKUESIT:

- Të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të mbarështojnë së paku **2000 pula vojse** në të gjitha fazat e prodhimtarisë aktive të vezëve;
- Subjekti duhet të jetë i regjistruar në AUV;

- Subjekti duhet të aplikoj programin e vaksinimit;
- Subjekti duhet të aplikon vulosjen e vezëve për treg.

9.4. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopja e certifikatës së biznesit;
- Kopja e certifikatës së numrit fiskal;
- Dëshmi për obligimet e kryera ndaj ATK-së;
- Kopja e dëshmisë për numrin dhe origjinën e zogjve një ditor për pula vojse ose të pulave vojse, fatura e furnizimit nga importuesi dhe prodhuesi;
- Për pulat vojse dhe zogjtë një ditor për pulat vojse, fatura e furnizimit vlenë nga data 01 qershor 2019 deri me 31 tetor 2020;
- Certifikata veterinarë-shëndetësore e lëshuar nga Praktikat Veterinarë të licencuara nga AUV;
- Dëshmi-vertetim nga veterinarë për aplikimin e programit të vaksinimit;
- Dëshmia se aplikon vulosjen e vezëve për treg;

9.5. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet për pulë vojse në të gjitha fazat e prodhimtarisë aktive të vezëve sipas madhësisë së tufës;
- Fermeret-subjektet që mbarështojn së paku 2000 deri 10000 pula vojse do të subvencionohen në vlerë prej 0.50 €/pulë vojse;
- Fermeret-subjektet që mbarështojn mbi 10000 pula vojse do të subvencionohen në vlerë prej 0.50 €/pulë vojse për 10000 pulat e para dhe në vlerë prej 0.40 €/pulë vojse për çdo pulë vojse tjetër mbi këtë numër;
- Subvencionimi bëhet vetëm për një turnus të prodhimtarisë brenda vitit kalendarik.

Sqarim: në rast së subjektet / aplikuesit e realizojnë ndërrimin e turnusit të pulave vojse mbas thirrjes për aplikim, atëherë duhet që të sjellin në AZHB faturat e furnizimi para se të realizohet kontrolla në teren nga ana e Inspektorëve të AZHB-së.

10. PAGESAT DIREKTE PËR THËLLËZA

Thëllëzat, shfrytëzohen për prodhimin e mishit dhe vezëve që përmbajnë vlera të larta ushqyese, vitamina, materie minerale dhe konsumohen nga të gjitha kategoritë dhe grup moshat. Sipas OBSH vezët e thëllëzave përdoren edhe si ushqim dietik dhe për trajtimin e këtyre sëmundjeve: Tensioni arterial, Tuberkulozi, Diabeti, Anemia, Migrena, uljea e kolesterolit, Stresi etj. Lloji i thëllëzave që mbarështohet në Kosovë është Thëllëza Japoneze por mund të ketë edhe nën lloje tjera. Në Kosovë aktualisht mbarështohen rreth 15.000 thëllëza me tendencë të rritjes së popullacionit të tyre.

10.1. PËRFITUESIT:

Përfitues do të jenë fermerët mbarështues të thëllëzave në të gjitha fazat e prodhimit aktive, të cilët janë të regjistruar në regjistrin e fermës dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

10.2. SHTRIRJA GJEOGRAFIKE:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

10.3. KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË FERMERËT / APLIKUESIT :

- Të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të mbarështojnë së paku **200 thëllëza**;
- Mbështeten thëllëzat në gjithë ciklin e prodhimit.

10.4. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopja e certifikatës së regjistrimit të biznesit (vetëm për personat juridik);
- Kopja e certifikatës së numrit fiskal (vetëm për personat juridik);
- Dëshmia për obligimet e kryera ndaj ATK-së (vetëm për personat juridik);
- Certifikata veterinare - shëndetësore e lëshuar nga Praktikat Veterinare të licencuara nga AUV;

10.5. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Pagesa direkte do të bëhet për thëllëzë, në vlerë prej **0.50 €/thëllëzë**;
- Përfitues do të jenë fermerët të cilët mbarështojnë së paku **200 thëllëza** në të gjitha fazat e prodhimit aktive (vezë & mish) dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

11. PAGESAT DIREKTE PËR DOSAT PËR RIPRODHIM

Derri shfrytëzohet për prodhimtarinë e mishit dhe atë kryesisht në ekonomitë familjare. Sipas të dhënave nga analizat zooteknike rezulton se shkalla e shtimit të derrave në vend është 2 pjellje në vit me mesatare 8 gica/pjellje. Fondi i derrave në Kosovë është rreth 41,000 krerë, ndërsa i dosave për riprodhim është rreth 19,000 krerë.

Prodhimtaria e mishit të derrit është orientuar në plotësimin e nevojave të ekonomive familjare me tendencë ngritjen në nivel të fermave komerciale.

11.1. PËRFITUESIT:

Përfitues sipas këtij programi do të jenë fermerët që mbarështojnë dosa për riprodhim në të gjitha fazat e riprodhimit dhe të cilët i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

11.2. SHTRIRJA GJEOGRAFIKE:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

11.3. KRITERET QË DUHET TË PLOTËSOJNË FERMERËT / APLIKUESIT:

- Të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të mbarëshojnë së paku 2 dosa për riprodhim aktiv në të gjitha fazat e riprodhimit;
- Kafshët duhet të jenë të matriculuara me matriculë të Republikës së Kosovës ose shteteve të BE-së;
- Kafshët duhet të jenë të identifikuar dhe të regjistruara në sistemin e Identifikimit dhe Regjistrimit të kafshëve në AUV;
- Numri i kafshëve në fermë dhe në bazën e të dhënave duhet të jetë i përditësuar;

11.4. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËMC:

- Kopja e certifikatës së regjistrimit të biznesit (vetëm për personat juridik);
- Kopja e certifikatës së numrit fiskal (vetëm për personat juridik);
- Dëshmi për obligimet e kryera ndaj ATK-së (vetëm për personat juridik);
- Regjistri i lëshuar nga Praktikat veterinare të kontraktura nga AUV, duke u bazuar në të dhënat e sistemit të Identifikimit & Regjistrimit të kafshëve në AUV;

11.5. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet për krerë, në vlerë prej 20 €/krerë;
- Përfitues do të jenë fermerët të cilët mbarëshojnë së paku 2 krerë dosa për riprodhim dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

12. REALIZIMI I PAGESAVE PËR KRERË TË BAGËTIVE, SHOQËRI TË BLETËVE - KOSHERE, PULA VOJSE DHE THËLLËZA:

Realizimi i pagesave direkte për lopë qumështore, buallica qumështore, dele, dhi, dosa për riprodhim, bletë, pula vojse dhe thëllëza do të bëhet pas kompletimit të dokumentacionit dhe hartimit të listave përfundimtare të përfituesve, sipas numrit të krerëve, numrit të shoqërive të bletëve - koshereve, numrit të pulave vojse dhe numrit të thëllëzave të verifikuar nga inspektorët e AZHB-së. Pagesat bëhen në xhironlogaritë bankare të fermerëve/aplikuesve, verifikimi i të cilave është bërë gjatë aplikimit.

13. THIRRJA PËR APLIKIM PËR PAGESA DIREKTE PËR KRERË TË BAGËTIVE, KOSHERE TË BLETËVE, PULAVE VOJSE DHE THËLLËZAVE:

Procesi i regjistrimit dhe aplikimit të fermerëve për pagesa direkte për lopë qumështore, buallica qumështore, dele, dhi, dosat për riprodhim, bletë, pula vojse dhe thëllëza, do të zgjas 25 ditë nga data e publikimit. Aplikimi bëhet në Drejtorinë Komunale për Bujqësi.

14. ZBATIMI I PROGRAMIT:

Zbatimi bëhet nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë.

15. PAGESAT DIREKTE PËR QUMËSHT SIPAS KATEGORIVE TË CILËSISË

Prodhimtaria e qumështit është veprimtari e pjesës dërmuese të fermerëve / blegëtorve komercial dhe ekonomive familjare. Sektori i qumështit është prioritet i aktiviteteve blegtorale për shkak të rëndësisë ekonomike dhe efekteve pozitive në zhvillimin e sektorëve tjerë bujqësorë (prodhimtarisë lavërtarë, prodhimtarisë së mishit, industrisë përpunuese etj.).

Bartës të prodhimtarisë së qumështit janë fermat komerciale të gjedhëve dhe dhenve. Konsumi i qumështit në shkallë vendi vlerësohet të jetë 349,224 ton/vit, ku përmes prodhimit vendorë vlerësohet se plotësohen rreth 80.5% e konsumit ose 282,534 ton/vit.

Sipas të dhënave nga Laboratori i Kontrollit në AUV (Raporti i Projektit Transparenca dhe neutraliteti në marrjen e mostrave dhe pagesën e qumështit të freskët) në vitin 2019 janë analizuar 19,342 mostra, dhe përmirësimi i cilësisë së qumështit ka shënuar ngritje të vazhdueshme. Sipas rezultateve të analizave ka ngritje të cilësisë së qumështit për klasat që mbështeten përmes Programit për Pagesa direkte për 9.5%, gjithnjë sipas raportit të analizave të realizuara, rezulton se qumështit i freskët me destinacion industrinë përpunuese për Klasën Extra arrinë në 43.90 %, Klasa I-rë 3.18 % dhe Klasa II-të me 15.14%.

15.1.PËRFITUESIT:

- Përfitues do të jenë fermerët prodhues të qumështit: Klasa ekstra, Klasa I-rë dhe Klasa II-të sipas standardeve të kategorizimit bazuar në legjislacionin në fuqi.

15.2.SHTRIRJA GJEOGRAFIKE:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

15.3.KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË FERMERËT / APLIKUESIT:

- Të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të jenë të regjistruar në regjistrin e bizneseve të Kosovës (personat juridikë);
- Kafshët duhet të jenë të identifikuar dhe të regjistruara në sistemin e Identifikimit dhe Regjistrimit të kafshëve në AUV, numri i kafshëve në fermë dhe në bazën e të dhënave duhet të jetë i përditësuar;
- Të kenë kontratën për shitjen e qumështit me ndonjërin nga qumështoret e licencuara në Kosovë ose me ndonjërin nga pikat e grumbullimit të qumështit të regjistruara si biznese dhe të cilat kanë kontratë me ndonjërin qumështorë të licencuar;
- Të ofrojnë dëshmi të lëshuar nga laboratorit i AUV për cilësinë e qumështit të dorëzuar në qumështorë ose pikën e grumbullimit të qumështit e cila është e regjistruara si biznes dhe ka kontratë me ndonjërin qumështorë të licencuar. I pranueshëm për pagese është qumështi i kategorive: Klasa Ekstra, Klasa I-rë dhe Klasa II-të;
- Të dorëzojnë së paku 3000 litra qumësht për 6 (gjashtë) muaj (sipas gjashtëmujorëve të vitit kalendarik);
- Të ofrojnë dëshmi për sasinë mujore të qumështit të shitur (dorëzuar) në ndonjërin nga qumështoret e licencuara në Kosovë ose në ndonjërin nga pikat e grumbullimit të

qumështit të regjistruara si biznese dhe të cilat kanë kontratë me ndonjërën qumështore të licencuar;

- Të ofrojë dëshmi bankare për sasinë mujore të qumështit të shitur (dorëzuar).

15.4. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopja e certifikatës së regjistrimit të biznesit (për persona juridikë), dokumentin i cili vërteton se kush e ka autoritetin që të nënshkruajë për kompaninë;
- Kopja e certifikatës së regjistrimit të biznesit (vetëm për personat juridik);
- Dëshmia për obligimet e kryera ndaj ATK-së (vetëm për personat juridik);
- Kopja e listës së verifikimit të kafshëve: gjedhët, dhentë dhe dhitë, të lëshuar nga sektori për Identifikim dhe Regjistrim (I & R) në kuadër të AUV;
- Kopja e kontratës për furnizim me qumësht, të lëshuar nga qumështoret e licencuara në Kosovë ose nga pikat e grumbullimit të qumështit të regjistruara si biznese dhe të cilat kanë kontratë me ndonjërën qumështore të licencuar;
- Dëshmia për sasinë e qumështit të dorëzuar në qumështore ose në pikën e grumbullimit të qumështit të regjistruara si biznes dhe e cila ka kontratë me ndonjërën qumështore të licencuar;
- Kopja certifikatës së regjistrimit të biznesit të pikës grumbulluese dhe kopja e kontratës së pikës grumbulluese me ndonjërën nga qumështoret e licencuara;
- Dëshmia e pagesës nga banka për sasinë e qumështit të dorëzuar;
- Dëshmia për pjesëmarrjen në projektin "Transparenca dhe neutraliteti i marrjes së mostrave të qumështit" (e lëshuar nga Projekti "Transparenca dhe neutraliteti i marrjes së mostrave të qumështit").

15.5. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet për litër të qumështit të dorëzuar, sipas kategorive:

1. Ekstra klasë = 0.06 €
2. Klasa e Parë = 0.04 €
3. Klasa e Dytë = 0.02 €

15.6. REALIZIMI I PAGESAVE PËR QUMËSHIT SIPAS KATEGORIVE TË CILËSISË:

Realizimi i pagesave direkte për qumështin sipas kategorive të cilësisë, bëhet pas hartimit të listave përfundimtare të fermerëve / përfituesve sipas kategorisë së cilësisë së qumështit. Pagesat bëhen në xhironlogaritë bankare të fermerëve / përfituesve, verifikimi i të cilave është bërë gjatë aplikimit.

15.7. THIRRJA PËR APLIKIM PËR PAGESA DIREKTE TË QUMËSHIT SIPAS KATEGORIVE TË CILËSISË:

Procesi i regjistrimit dhe aplikimit të fermerëve / aplikuesve për pagesa direkte të qumështit sipas kategorive të cilësisë do të publikohet / shpallet çdo 6 (gjashtë) mujor dhe do të zgjasë 25 ditë nga data e publikimit. Aplikimi bëhet në Drejtorinë Komunale për Bujqësi.

15.8. ZBATIMI I PROGRAMIT:

Zbatimi bëhet nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë.

16. PAGESAT DIREKTE PËR THERJET E RAPORTUARA TË GJEDHIT

Fondi i gjedheve, është rreth 258,662 krerë, ndërsa AUV raporton se gjatë vitit theren rreth 115,000 krerë. Nga therjet e raportuara vetëm një numër i vogël i krerëve theren në thertoret e licencuara, ndërsa pjesa tjetër theren në menyrë ilegale. Therjet ilegale ndikojnë negativisht në ruajtjen e shëndetit të kafshëve, shëndetit publik dhe në ruajtjen e mjedisit.

16.1.PËRFITUESIT:

- Përfitues do të jenë fermerët që mbarështojnë dhe tregtojnë gjedhe të identifikuara me matrikulë të Republikës së Kosovës dhe të cilat theren në thertoret e licencuara nga AUV; dhe
- Thertoret e licencuara nga AUV, për kategoritë të sigurisë A, B, C dhe D.

16.2. SHTRIRJA GJEOGRAFIKE:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

16.3. KRITERET QË DUHET T'I PLOTËSOJNË APLIKUESIT / THERTORET:

- Të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të jenë të licencuara nga AUV për kategoritë të sigurisë A, B, C dhe D;
- Të raportojnë therjet në bazën e të dhënave në Sektorin e Identifikimit dhe Regjistrimit në AUV, sipas dinamikës së paraparë të thertores;
- Gjedhet duhet të jenë të matrikuara me matrikulë të Republikës së Kosovës;

16.4. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM:

- Kopja e certifikatës së biznesit dhe informatat e biznesit;
- Kopja e certifikatës së numrit fiskal;
- Dëshmia për obligimet e kryera ndaj ATK-së;
- Regjistri i kafshëve të therura, i lëshuar nga baza e të dhënave të sektorit të Identifikimit dhe Regjistrimit - AUV, të dëshmuar me pasaportën e kafshës së therur;
- Dëshmi – fletëpagesë dhe kuponin fiskal, me të cilët vërtetohet se është realizuar pagesa nga thertorja te fermeri, në vlerë prej 50 €/krerë të gjedhit të therur;

16.5. MËNYRA E SUBVENCIONIMIT:

- Subvencionimi bëhet për krerë gjedhi të therur të raportuar, në vlerë prej 75 €/krerë.
- Pagesës në vlerë prej 75 €/krerë u bëhet thertoreve përfituese;

- Thertoret obligohen që vlerën e mjeteve prej 50 euro t'ia paguajnë fermerit në momentin e therjes së gjedhit. Ndërsa vlera e mjeteve prej 25 euro i mbetet thertores për shërbim të therjes.

16.6. REALIZIMI I PAGESAVE PËR THERJET E RAPORTUARA TË GJEDHIT:

Realizimi i pagesave direkte për therjet e raportuara të gjedhit, do të bëhet pas hartimit të listave përfundimtare të përfituesve sipas numrit për krerë gjedhesh të therura, të verifikuar nga AZHB. Pagesat bëhen në xhirollogaritë bankare të aplikuesve - subjekteve, verifikimi i të cilave është bërë gjatë aplikimit.

16.7. THIRRJA PËR APLIKIM PËR PAGESA DIREKTE PËR THERJET E RAPORTUARA TË GJEDHIT:

Procesi i regjistrimit dhe aplikimit të thertoreve për pagesa direkte për therjet e raportuara të gjedhit do të publikohet / shpallet çdo 6 (gjashtë) mujor dhe do të zgjatë 25 ditë nga data e publikimit. Aplikimi bëhet në Drejtorinë Komunale për Bujqësi.

16.8. ZBATIMI I PROGRAMIT:

Zbatimi bëhet nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë.

17. PAGESAT DIREKTE PER SEKTORIN E AKUAKULTURËS

Sektori i akuakulturës në Kosovë krahasuar me vendet e regjionit dhe të Evropës është i vogël edhe pse në vend ka resurse për zhvillimin e këtij sektori. Sipas të dhënave në vend prodhohen rreth 650 ton/vit mish i freskët i peshkut. Prodhimet kryesisht konsumohet në hoteleri dhe në treg si peshk i freskët.

Ekzistojnë 28 ferma (hurda) të peshkut, nga të cilat vetëm njëra mbarështon llojin e peshkut Krap, ndërsa në 27 fermat (hurdat) tjera mbarështohet lloji i peshkut Trofta. Nga fermat (hurdat) që janë në prodhimtari aktive, 21 prej tyre prodhojnë për nevoja të hotelerisë, 7 janë me veprimtari të përzier hoteleri dhe plasman në treg.

Struktura e sektorit kryesisht dominohet nga fermat (hurdat) e vogla që prodhojnë 10000 kg peshk/vit. Shfrytëzimi i kapaciteteve ekzistuese vlerësohet se është rreth 50 %.

17.1. Objektivat e përgjithshme:

- Përmirësimi i të hyrave në fermë;
- Rritja e madhësisë së fermës;
- Siguria e ushqimit.

17.2. Objektivat specifike:

- Përmirësimi i cilësisë së prodhimeve;
- Shfrytëzimi i kapaciteteve ekzistuese dhe rritja e numrit të fermave të reja;
- Rritja e prodhimtarisë dhe inkurajimi i procesit të përpunimit të peshkut;

- Zvogëlimi i kostos së prodhimit;
- Rritja e furnizimit të tregut me prodhime të akuakulturës /peshk të freskët;

17.3. PËRFITUESIT:

Përfitues do të jenë fermat të cilët mbarështojnë (prodhojnë) peshkun dhe që janë të regjistruar si biznes dhe që i plotësojnë kriteret e parashtruara sipas këtij programi.

17.4. SHTRIRJA GJEOGRAFIKE:

- Tërë territori i Republikës së Kosovës.

17.5. KRITERET QË DUHET TË PLOTËSOJNË FERMERËT / APLIKUESIT:

- Të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Të shesin së paku **2500 kg peshk** te fresket (peshku i gjalle, peshku i pastruar refuz, peshku i mbytur dhe i ftohur në temperatur +5°C i paketuar në vakum) brenda gjashtë (6) muajve, në Republikën e Kosovës ose jasht vendit (eksport);
- Llojet e pranueshme të peshkut janë: Trofta dhe Krap;
- Të jenë të licencuar nga MBPZHR për zhvillimin e aktiviteteve në akuakulturë;
- Të jenë të regjistruar në AUV.

17.6. DOKUMENTACIONI I NEVOJSHËM;

- Kopja e certifikatës së biznesit;
- Kopja e certifikatës së numrit fiskal;
- Dëshmi për obligimet e kryera ndaj ATK-së;
- Certifikata veterinare - shëndetësore e lëshuar nga Praktikat Veterinare të licencuara nga AUV;
- Dëshmi për sasinë dhe vendin e origjinës së ushqimit për peshk;
- Dëshmi nga ATK, për sasinë e shitur të peshkut te fresket (peshku i gjalle, peshku i pastruar refuz, peshku i mbytur dhe i ftohur në temp +5°C i paketuar në vakum).

17.7. MËNYRA E SUBVENCONIMIT:

- Subvencionimi do të bëhet për kg të peshkut të shitur në vlerë prej **0.20 euro/kg**.
- Do të mbështeten (subvencionohen) të gjithë fermat - pronarët e hurdhave të peshkut që shesin së paku **2500 kg/peshk** te fresket (peshku i gjalle, peshku i pastruar refuz, peshku i mbytur dhe i ftohur në temp +5°C i paketuar në vakum) brenda gjashtë muajve, në Republikën e Kosovës ose jasht vendit (eksport). Llojet e pranueshme të peshkut janë Trofta dhe Krap.

17.8. THIRRJA PËR APLIKIM PËR PAGESA DIREKTE PËR SEKTORIN E AKUAKULTURËS:

Procesi i regjistrimit dhe aplikimit të subjekteve / aplikuesve për pagesa direkte për sektorin e akuakulturës do të publikohet / shpallet çdo gjashtë (6) muaj dhe do të zgjatë 25 ditë nga data e publikimit. Aplikimi bëhet në Drejtorinë Komunale për Bujqësi.

17.9. REALIZIMI I PAGESAVE PËR SEKTORIN E AKUAKULTURËS:

Realizimi i pagesave direkte për sektorin e akuakulturës, do të bëhet pas hartimit të listave përfundimtare të përfituesve sipas sasisë së shitur të peshkut, të dëshmuar me dokument zyrtar të lëshuar nga ATK dhe të verifikuar nga AZHB. Pagesat bëhen në xhirollogaritë bankare të aplikuesve - subjekteve, verifikimi i të cilave është bërë gjatë aplikimit.

17.10. ZBATIMI I PROGRAMIT:

Zbatimi bëhet nga Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë.

Sqarim:

- Aplikuesi pas aplikimit dhe para realizimit të kontrollit në teren, në rast se ka ndryshime në fermën e tij për sipërfaqet, numrin, litrat, kg dhe krerët e deklaruar gjatë aplikimit, duhet të informoj me shkrim në Drejtorinë Komunale për Bujqësi apo AZHB.
- Gjatë kontrolles në teren nëse aplikuesi ka ndryshime në fermën e tij për sipërfaqet, numrin, litrat, kg dhe krerët e deklaruar, fermeri duhet të dëshmoi për ndryshimin me dokumentacion të lëshuar nga organi kompetent.

PS. Obligohet Departamenti i Politikave Bujqesore dhe Tregjeve, për hartimin e Udhëzimit Administrativ për Pagesat Direkte në Bujqësi për vitin 2020, për zbatimin e këtij programi.

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLICA KOSOVA - GOVERNMENT OF KOSOVO
QEVERIA E KOSOVËS - VLADA KOSOVA - GOVERNMENT OF KOSOVO
MINISTRIE E BUJQËSISË, PYLLTARISË DHE ZHVILLIMIT RURAL
MINISTRETVÉ POJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I RURALNOG RAZVOJA
MINISTRY OF AGRICULTURE, FORESTRY AND RURAL DEVELOPMENT
Arhivi Qendror - Centralne Arhiva - Central Archive

Nr./Br./No. 2349/2
Nr. i fq./Br. Str./No. pg. 55+56
Data/Datum/Date: 19.06.2020
PRISHINE PRISTINA PRISTINA

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural
Ministarstvo Poljoprivrede, Šumarstva i Ruralnog Razvoja
Ministry of Agriculture, Forestry and Rural Development

Departamenti i Politikave Bujqësore dhe Tregjeve /Department Poljoprivrednih Politika i
Trgovine/Department of Agriculture Policy and Trade

DATUM:	17.06.2020
REFERENCA:	04-199/20
PËR/ZA/TO:	G. Besian Mustafa, Ministar MPŠRR-a
CC:	
PËRMES/PREKO/THROUGH:	G. Bekim Hoxha, VD generalni sekretar MPŠRR-a <i>[Signature]</i>
NGA/OD/FROM	Isuf Cikaqi, Direktor Departmana poljoprivrednih politika i trgovine <i>[Signature]</i>
TEMA/SUBJEKAT/SUBJECT:	Program za direktna plaćanja za 2020. godinu

Poštovani gospodin Ministar,

U okviru sprovođenja politika Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja za razvoj poljoprivrednog i ruralnog sektora za period 2014-2020, i na osnovu Zakona Br. 03 / L-098 za poljoprivredu i ruralni razvoj i Zakon Br. 04 / L-090 za izmenu i dopunu Zakona Br. 03 / L-098 za poljoprivredu i ruralni razvoj, Departman za poljoprivrednu politiku i tržišta pripremlilo je: Program za direktna plaćanja za 2020. godinu u okviru kojeg su određeni i adresirani strateški ciljevi razvoja poljoprivrede:

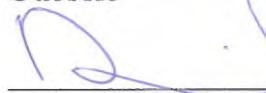

- Rast-povećanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje;
- Rast prihoda na farmi;
- Rriast prinosa;
- Smanjenje uvoza;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Rast kapaciteta obrade;
- Intenziviranje ekonomizacije poljoprivrednih aktivnosti.

U okviru Programa za direktna plaćanja za 2020. godinu, poseban prioritet je dat ovim sektorima:

Programa za direktna plaćanja za 2020. godinu

Br.	Sektori koji će biti podržani putem direktnih plaćanja	Planirani budžet 2020 (€)
1	Direktna plaćanja za površine posejane pšenicom	150 €/ha
2	Direktna plaćanja za površine posejane semenom pšenice	250 €/ha
3	Direktna plaćanja za površine posejane ječmom	150 €/ha
4	Direktna plaćanja za površine posejane ražom	150 €/ha
5	Direktna plaćanja za zasijanu površinu sa ovas	150 €/ha
6	Direktna plaćanja za površine posejane kukuruzom	150 €/ha
7	Direktna plaćanja za površine posejane suncokretom	150 €/ha
8	Direktna plaćanja za postojeće vinograde	1000 €/ha
9	Direktna plaćanja za proizvedeno i službeno deklarirano vino	0.04 €/Litar
10	Direktna plaćanja za postojeće voćnjake	400 €/ha
11	Direktna plaćanja za predatu količinu /prodatu voća malina	0.12 €/kg
12	Direktna plaćanja za proizvodnju sadnog materijala za drvenasto voće i vinovu lozu na vegetativnim podlogama	0.20, 0.15 i 0.10 €/komad sadnice
13	Direktna plaćanja za površine posejane povrćem	Povrće na otvorenom terenu 300 €/ ha Povrće u plastenicima 450 €/ ha
14	Direktna plaćanja za aromatične lekovite biljke	450 €/ ha
15	Direktna plaćanja za organsku poljoprivredu	50 €/ha
16	Direktno plaćanje premije za poljoprivredno osiguranje za poljoprivrednu kulturu malina, jabuke, šljive, grožđe, jagode i paprike	50% premija osiguranja
17	Direktna plaćanja za krave i bivolice muzare	85 €/po glavi
18	Direktna plaćanja za ovce	20 €/ po glavi
19	Direktna plaćanja za koze	20 €/ po glavi
20	Direktna plaćanja za pčele	15 €/koshere
21	Direktna plaćanja za mleko po kategorijama kvaliteta	Klasa extra = 0.06€/litar Klasa I = 0.04 €/litar Klasa II = 0.02 €/litar
22	Direktna plaćanja za koke nosilje	0.50 i 0.40 €/koke nosilje
23	Direktna plaćanja za jarebice	0.50 €/prepelice
24	Direktna plaćanja za krmače u reprodukciji	20 €/po glavi
25	Direktna plaćanja za prijavljena klanja goveda	75 €/krer te therur
26	Direktna plaćanja za akvakulturu	0.20 €/kg

Odobrio

Besian Mustafa, Ministar poljoprivrede
 Šumarstva i ruralnog razvoja

19/06/2020

Data

DIREKTNA PLAĆANJA ZA: PŠENICU, SEME PŠENICE, JEČAM, RAŽ, OVAS, KUKURUZ, POVRĆE, POSTOJEĆE VOĆNJAKE, POSTOJEĆE VINOGRADNE, PROIZVEDENO I SLUŽBENO DEKLARISANO VINO, SADNI MATERIJAL ZA DRVENASTO VOĆE I VINOVOU LOZU PROIZVEDENU NA VEGETATIVNIM PODLOGAMA, ORGANSKU PROIZVODNJU I.

1. REFERENTNO ZAKONODAVSTVO:

- Zakon Br. 03/L-098 o poljoprivredi i ruralnom razvoju (Službeni list Republike Kosovo, Br. 56, od 27.07.2009);
- Zakon Br. 04/L-090 o izmenama i dopunama Zakona Br. 03/L-098 o poljoprivredi i ruralnom razvoju (Službeni list Republike Kosovo Br. 28, od 16.10.2012);
- Zakon Br. 03/L-016 o hrani (Službeni list Republike Kosovo Br. 49, od 25.03.2009);
- Zakon Br. 03/L-029 o poljoprivrednoj inspekciji (Službeni list Republike Kosovo Br. 45, od 12.01.2009);
- Zakon Br. 04/L-085 o organskoj poljoprivredi (Službeni list Republike Kosovo Br. 28, od 16.10.2012);
- Zakon Br. 2003/5 o semenu na Kosovu (Službeni list Republike Kosovo Br. 8, od 15.12.2006);
- Zakon Br. 02/L-8 o vinu (Službeni list Republike Kosovo Br. 9, od 01.02.2007);
- Zakon Br. 04/L-019 o izmenama i dopunama Zakona Br. 02/L-8 o vinu (Službeni list Republike Kosovo Br. 13, od 01.09.2011);
- Zakon Br. 2004/13 o rasadnom materijalu (Službeni list Republike Kosovo Br. 22, od 01.03.2008);
- Zakon Br. 04/L-120 o zaštiti biljaka (Službeni list Republike Kosovo Br. 01, od 17.01.2013);
- Zakon Br. 05 / L-031 o opštem upravnom postupku (Službeni list Br. 20/21. Juni 2016.);
- Zakon Br. 07 / L-001 o podeli budžeta za budžet Republike Kosovo za 2020. godinu (Službeni list Br. 1/19. Marta 2020.).

DIREKTNA PLAĆANJA ZA POVRŠINE POSEJANE PŠENICOM

1. OPIS SEKTORA ŽITARICA/PŠENICE

Sektor žitarica je od strateškog i ekonomskog značaja za zemlju, na osnovu prirodnih resursa i velikog broja radne snage koja je angažovana u ovom sektoru. Značaj ovog sektora leži i u uticaju kojeg ima na razvoj drugih sektora, kao što su stočarstvo i agro-prerada.

Na Kosovu godinama se prosečno seje oko 70000 do 85000 hektara pšenice. Prosečni prinosi su godinama oko 4t/h, u zavisnosti od agro-klimatskih i proizvodnih uslova u našoj zemlji, kao i preduzetim agro-tehničkim merama od strane poljoprivrednika.

Poslednjih godina imamo intenzivniji razvoj sektora i vidljivo je povećanje površine posejane pšenicom, u odnosu na prethodne godine.

Da bi imali održiviji razvoj sektora, potrebno je i dalje nastaviti podršku putem direktnih plaćanja. Ovaj način podrške će uticati direktno na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika. Kroz podršku ovom sektoru namerava se povećanje proizvodnje pšenice. Trenutno Kosovo zadovoljava svoje potrebe oko 70-80% potrošnje pšenice.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj, predviđa povećanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška jesenjoj setvi (pšenici) doprineće ostvarivanju ovog cilja. Obezbeđivanje i bezbednost hrane, kao i povećanje prihoda poljoprivrednika jesu i razlozi podrške sektoru, uzimajući kao osnovu veliki broj poljoprivrednika koji rade u ovom sektoru, a takođe imajući u vidu prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji gaje žitarice/pšenicu.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda na farmi;
- Poboljšanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećanje prinosa;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Intenziviranje ekonomizacije poljoprivrednih aktivnosti.

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji gaje žitarice/pšenicu:

- Korisnici biće poljoprivrednici koji gaje pšenicu i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programu.

4.2. Geografska rasprostranjenost:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI APLIKACIJA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da imaju zasejano najmanje **2 ha** sa pšenicom;
- Parcela posejana pšenicom treba da bude najmanje **0.20 ha** i nedeljiva;
- Površina zemljišta uzeta pod zakup treba da bude ugovorena najmanje za jednu godinu;

- Površina zemljišta uzeta pod zakup treba da bude najmanje **0.20 ha** nedeljiva.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija lične karte Republike Kosovo;
- Potvrda od banke o tekućem bankovnom računu podnosioca aplikacije;
- Kopija sertifikata registracije poslovanja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izmirenju obavezu u PAK-u (samo za pravna lica);
- Dokaz iz katastra o površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili kopiju ugovora koji dokazuje raspoloživost poljoprivrednog zemljišta;
- Ugovor o površini poljoprivrednog zemljišta uzetu pod zakup (sklopljen između dve strane zakupodavca i zakupoprirnca);

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje vršiće se po površini/ha, u iznosu od **150 €/ha**.
- Korisnici biće poljoprivrednici koji su posadili/ gaje pšenicu u površini najmanje od **2 ha** i koji ispunjavaju kriterijume koji su utvrđeni prema ovom programu.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika vrši se plaćanje poljoprivrednika korisnika, po broju posejanih/uzgojenih hektara, koji su provereni od strane inspektora ARP-a. Plaćanja se vrše na tekućim računima poljoprivrednika/podnosioca aplikacija, čija je provera vršena tokom apliciranja.

9. NAČIN APLICIRANJA:

Proces registracije i apliciranja poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 25 dana od dana objavljivanja. Apliciranje se vrši u Opštinskoj direkciji za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sporovođenje realizuje Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA POVRŠINE POSEJANE SEMENOM PŠENICE

1. OPIS SEKTORA ŽITARICA/SEMENA PŠENICE

Kosovo trenutno zadovoljava potrebe sa semenom pšenice oko 10-15%. Zbog visokih troškova proizvodnje, jedan deo poljoprivrednika koriste sopstveno seme za setvu pšenice (oko 20% njih).

Proces proizvodnje semena pšenice je ekonomski skupa aktivnost, uzimajući kao osnovu faze proizvodnje kao što su: obezbeđivanje kvalitetnog semena, razmnožavanje, predkultura, terenske kontrole, prerada, označavanje, uzorkovanje semena kao i dodatne

zaštitne mere. Podrška proizvođačima semena pšenice uticaće na smanjenje troškova proizvodnje semena.

Kroz ovu podršku namerava se obezbeđivanje semena pšenice u zemlji, u cilju povećanja prinosa i poboljšanja kvaliteta proizvedene pšenice.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj, predviđa povećanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

Direktna podrška jesenje setve (semena pšenice) doprineće ostvarivanju ovog cilja.

Obezbeđivanje i bezbednost hrane, kao i povećanje prihoda poljoprivrednika jesu i razlozi podrške ovom sektoru, uzimajući kao osnovu potražnju na tržištu i prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima proizvođačima semena pšenice.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda na farmi;
- Poboljšanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećanje prinosa pšenice;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje semena pšenice i merkantilne pšenice;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Povećanje prerađivačkih kapaciteta;
- Intenziviranje ekonomizacije poljoprivrednih aktivnosti.

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji gaje seme pšenice:

- Korisnici biće poljoprivrednici koji gaje seme pšenice i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programu.

4.2. Geografska rasprostranjenost:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI APLIKACIJA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da imaju posejano najmanje **5 ha** pšenice za proizvodnju semena;
- Da poseduju ugovor sa proizvodnom kompanijom semena;
- Parcela posejana pšenicom za seme ili uzeta pod zakup za setvu pšenice za seme, treba da bude najmanje **1 ha** nedeljiva;

- Površina zemljišta uzeta pod zakup treba da bude ugovorena najmanje za jednu godinu;
- Seme posejane sorte pšenice treba da bude na Spisku odobrenih semena.

Tab.1. SORTE PŠENICE NA SPISKU ODOBRENIH SEMENA			
Br.	Sorta	Br.	Sorta
1	EVROPA 90	33	VULKAN
2	POBEDA	34	ALTEZZA
3	RENEANSANSA	35	ADELAIDE
4	Mv SUBA	36	ANTILLE
5	Mv TOBORZO	37	LUCIJA
6	NIKOL	38	KATARINA
7	AGROUNIJA	39	KRALJICA
8	MAKEDONSKA RANA	40	Bc ANICA
9	EXOTIC	41	SOSTHENE
10	Bc RENATA	42	DARDANIA-1
11	Bc MIHELCA	43	ZEMUNSKA ROSA
12	MIA	44	AURELIA
13	MATEA	45	FARINELLI
14	GABI	46	ORCAS
15	EPIDOC	47	CELLULE
16	APACHE	48	NOGAL
17	ARLEQUIN	49	ANDALUSIA
18	ANDINO	50	BISANZIO
19	BALATON	51	SOBRED
20	Bc PRIMA	52	SOLVEIG
21	SIRTAKI	53	ANAPURNA
22	EUCLIDE	54	FARMEUR
23	Kg 56-S	55	SOTHYS SC
24	VIZIJA	56	ATHLON
25	KRISTINA	57	NS MILA
26	PLANETA	58	NS ILINA
27	ESPERIA	59	Bc DARIJA
28	VITTORIO	60	TIKA TAKA
29	STENDAL	61	MV IKVA
30	ZANZIBAR	62	MV NADOR
31	SIMONIDA	63	MV NEMERE
32	ZVEZDANA		
Standardne (uporedne) sorte: Evropa 90			

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata registracije poslovanja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izmirenju obavezu u PAK-u (samo za pravna lica);
- Dokaz o količini isporučene pšenice u proizvodnoj kompaniji semena (treba je isporučiti nakon sprovođenja procesa žetve pšenice za proizvodnju semena);

- Dokaz iz katastra o površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili kopiju ugovora koji dokazuje raspoloživost poljoprivrednog zemljišta;
- Ugovor o površini poljoprivrednog zemljišta uzetu pod zakup (sklopljen između dve strane zakupodavca i zakupoprirnca);
- Dokaz o kategoriji posejanog semena pšenice;
- Obrazac za posejane površine pšenicom za proizvodnju semena, verifikovana od strane MPŠRR-a;
- Izveštaj fitosanitarne inspekcije - AHV iz terenskih kontrola I i II (treba dostaviti nakon realizovanih terenskih kontrola).

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje vršiće se po površini-ha, u iznosu od **250 €/ha**.
- Korisnici biće poljoprivrednici koji su posadili/gaje pšenicu za proizvodnju semena u površini najmanje od 5 ha i koji ispunjavaju kriterijume koji su utvrđeni prema ovom programu.
- Nakon realizacije dve terenskih kontrola od strane fitosanitarne inspekcije - AHV, ukoliko parcele ispunjavaju kriterijume za proizvodnju semena pšenice, onda subvencionisanje se vrši u iznosu od **250 €/ha**. Dok, ukoliko parcele ne ispunjavaju kriterijume za proizvodnju semena pšenice i odbijaju se, onda će poljoprivrednici dobiti samo subvencije sa proizvodnju merkantilne pšenice u iznosu od **150 €/ha**.

8. NAČIN SPROVOĐENJA:

Nakon provere dokumentacije, vrše se dve terenske kontrole od strane fitosanitarnih inspektora - AHV. Prva kontrola se realizuje nakon bokorenja pšenice, dok druga kontrola se vrši posle dve nedelje, u površinama posejane pšenicom za seme (Odgovorna za kontrolu je Fitosanitarna inspekcija AHV), i na kraju se izdaje izveštaj o odobrenim i odbijenim posejanim površinama pšenicom za seme.

9. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon završetka kontrola i sastavljanja konačnih spiskova korisnika, i kompletiranja dokumentacije, vrši se plaćanje poljoprivrednika korisnika samo za odobrene površine za seme pšenice i dokaz o isporučenoj količini pšenice za proizvodnju semena, na osnovu prosečnog prinosa za tekuću godinu. Plaćanja se vrše na tekućim računima poljoprivrednika/podnosioca aplikacija, čija je provera vršena tokom apliciranja.

10. NAČIN APLICIRANJA:

Proces registracije i apliciranja poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 25 dana od dana objavljivanja. Apliciranje se vrši u Opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

11. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje realizauje Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA POVRŠINE POSEJANE JEČMOM

1. OPIS SEKTORA ŽITARICA / JEČMA

Ječam je važan proizvod za proizvodnju piva i za stočnu hranu.

Na Kosovu, prosečno seje se oko 1,900 ha ječma, a prosečni prinos je godinama oko 3 t/ha, u zavisnosti od agro-klimatskih uslova naše zemlje, kao i od preduzetih agrotehničkih mera.

Da bi imali održiv razvoj sektora, potrebna je direktna podrška putem subvencionisanja. Ovaj oblik podrške uticaće direktno na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika. Kroz podršku sektoru sa direktnim plaćanjima namerava se povećanje proizvode ječma.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj, predviđa povećanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška setvi ječma doprineće ostvarivanju ovog cilja.

Obezbeđivanje stočne hrane, upotrebna kao važan proizvod u proizvodnji piva kao i povećanje prihoda poljoprivrednika su razlozi za podršku ovom sektoru, uzimajući kao osnovu broj poljoprivrednika koji se bave ovim sektorom i prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji gaje žitarice/ječam.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda na farmi;
- Pобољшanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećanje prinosa;
- Pобољшanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Intenziviranje ekonomizacije poljoprivrednih aktivnosti.

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji gaje žitarice/ječam:

- Korisnici biće poljoprivrednici koji su posejali/gaje ječam i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programu.

4.2. Geografska rasprostranjenost:

- Čitava teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI APLIKACIJA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da imaju zasejano najmanje 2 ha sa ječam;
- Parcela posejana ječmom treba da bude najmanje 0.20 ha nedeljiva;
- Površina zemljišta uzeta pod zakup treba da bude ugovorena najmanje za jednu godinu;
- Površina zemljišta uzeta pod zakup treba da bude najmanje 0.20 ha nedeljiva.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata registracije poslovanja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izmirenju obavezu u PAK-u (samo za pravna lica);
- Dokaz iz katastra o površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili kopiju ugovora koji dokazuje raspoloživost poljoprivrednog zemljišta;
- Ugovor o površini poljoprivrednog zemljišta uzetu pod zakup (sklopljen između dve strane - zakupodavca i zakupoprirnca).

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje vršiće se po površini/ha, u iznosu od 150 €/ha.
- Korisnici biće poljoprivrednici koji su posadili/gaje ječam u površini najmanje od 1 ha i koji ispunjavaju kriterijume koji su utvrđeni prema ovom programu.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika vrši se plaćanje poljoprivrednika korisnika, po broju posejanih hektara, koji su verifikovani od strane inspektora ARP-a. Plaćanja se vrše na tekućim računima poljoprivrednika/podnosioca aplikacija, čija je provera vršena tokom apliciranja.

9. NAČIN APLICIRANJA:

Proces registracije i apliciranja poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 25 dana od dana objavljivanja. Apliciranje se vrši u Opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje realizauje Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA POVRŠINE POSEJANE RAŽOM

1. OPIS SEKTORA ŽITARICA/RAŽA:

Na Kosovu, se prosečno poseje 400 hektara ražom. Prosečni prinosi se godinama kreću oko 2.5 t/ha, u zavisnosti od agro-klimatskih uslova naše zemlje, kao i od preduzetih agro-tehničkih mera.

Da bi imali održivi razvoj sektora, potrebna je direktna podrška putem direktnih plaćanja-subvencionisanja. Ovaj način podrške utičaće direktno na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika. Kroz podršku sektora direktnim plaćanjima, namerava se povećanje proizvodnje raža.

2.OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora, na osnovu Plana za poljoprivredu i ruralni razvoj, predviđa povećanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška setvi raža doprineće ostvarivanju ovog cilja.

Obezbeđivanje stočne hrane, upotreba u prehrambenoj industriji kao i povećanje prihoda poljoprivrednika, jesu razlozi za podršku ovom sektoru, uzimajući za osnovu veliki broj poljoprivrednika koji se bave ovim sektorom i prirodnim resursima zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji gaje žitarice/raž.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda na farmi;
- Poboljšanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećanje prinosa;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Intenziviranje ekonomizacije poljoprivrednih aktivnosti.

4. KORISNICI/CILJNA GRUPA:

4.1. Poljoprivrednici koji gej žitarice/raž:

- Korisnici biće poljoprivrednici koji gaje raž i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programu.

4.2. Geografska rasprostranjenost:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI APLIKACIJA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da imaju zasejano najmanje **1 ha** sa raž;
- Parcela posejana ražom treba da bude najmanje **0,20 hektara** nedeljiva;
- Površina zemljišta uzeta pod zakup treba da bude ugovorena najmanje za jednu godinu;
- Površina zemljišta uzeta pod zakup treba da bude najmanje **0,20 ha** nedeljiva.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata registracije poslovanja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izmirenju obaveza u PAK-u (samo za pravna lica);
- Dokaz iz katastra o površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili kopiju ugovora koji dokazuje raspoloživost poljoprivrednog zemljišta;
- Ugovor o površini poljoprivrednog zemljišta uzetu pod zakup, (sklopljen između dve strane - zakupodavca i zakupoprimca).

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje vršiće se po površini/hektaru u iznosu od **150 €/ha**.
- Korisnici biće poljoprivrednici koji su posejali/gaje raž na površini od najmanje **1 ha** i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programu.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnog spiska korisnika vrši se plaćanje za poljoprivrednike korisnike, na osnovu broja posejanih hektara koje verifikuju inspektori ARP-a. Plaćanja se vrše na bankovnim tekućim računima poljoprivrednika, čija je provera vršena tokom apliciranja.

9. NAČIN APLICIRANJA:

Proces registracije i apliciranja poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela, trajaće 25 dana od dana objavljivanja. Apliciranje se vrši u Opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje realizauje Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA OVAS ZA ZASEJANE POVRŠINE

1. OPIS SEKTORA ŽITARICA / OVAS:

Na Kosovu se u proseku seje se oko 2000 - 2500 hektara sa ovas. Prosečan prinos tokom godina je oko 2,50 t / ha, u zavisnosti od agro-klimatskih uslova naše zemlje kao i preduzetih agrotehničkih mera.

Da bi imali održivi razvoj sektora, potrebna je direktna podrška kroz direktna plaćanja - subvencije. Ovaj način podrške će imati direktan uticaj na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika. Kroz podršku sektora direktnim plaćanjima, cilj je povećati proizvodnju zobi-ovasa.

2. RAZLOG PRIMENE MERE:

Program razvoja sektora u okviru Programa za poljoprivredu i ruralni razvoj predviđa povećanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška zasađivanju zobi će doprineti realizaciji ovog cilja.

Obezbeđivanje hrane za životinje, upotreba u prehrambenoj industriji i povećanje prihoda poljoprivrednika takode su razlozi za podršku ovom sektoru, uzimajući u obzir osnov broj poljoprivrednika koji se bave ovim sektorom i prirodne resurse zemlje.

3. CILJ PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji kultiviraju žitarice / zob-ovas.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda na fermi;
- Poboljšanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje na fermi;

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećana produktivnost;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Intenziviranje ekonomiju poljoprivrednih aktivnosti.

4. KORISNICI / CILJNA GRUPA:

4.1. Farmeri koji kultiviraju žitarice / zob:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji uzgajaju zob i ispunjavaju kriterije navedene u ovom programu.

4.2. Geografski opseg:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERERIJUMI KOJE TREBA ISPOPUNITI FERMER/APLIKANAT:

- Treba da bitu građani Republike Kosovo;

- Da imaju zasejano najmanje 1 ha sa zobi;
- Zasađena parcela sa raži treba biti najmanje 0,20 ha nepodeljena;
- Površina zemlje uzeta pod zakup, mora biti ugovorena najmanje na godinu dana;
- Površina zemlje uzeta pod zakup, mora biti najmanje 0,20 ha nepodeljena.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija potvrde o registraciji preduzeća (samo za pravna lica);
- Dokaz o preuzetim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Dokazi iz katastra nad površinom obradivog zemljišta u vlasništvo ili kopija ugovora koji pokazuju dostupnost poljoprivrednog zemljišta;
- Ugovor za površinu poljoprivrednog zemljišta uzeta pod zakup (vezano između dve strane - zakupodavca i zakupca).

7. NAČIN SUBVENCIONIRANJA:

- Subvencije će se vršiti po površini / hektar, u iznosu od 150 € / ha.
- Korisnici će biti farmeri koji su zasadili / obrađivali-kultivišu zob sa površinom od najmanje 1 ha i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene ovim programom.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja krajnjih spiskova korisnika, korisnicima se plaća broj hektara zasađenih i verifikovanih od strane inspektora APR-a. Isplate se vrše na bankovnim računima poljoprivrednika / podnosilaca zahteva čija je provera izvršena tokom aplikacije-prijave.

9. NAČIN APLICIRANJA:

Proces registracije i prijave farmera, kao i digitalizacija parcela trajaće 25 dana od dana objavlivanja. Prijave-aplikacija se podnosi u opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sporovođenje realizauje Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA POVRŠINE POSEJANE KUKURUZOM

1. OPIS SEKTORA ŽITARICA/KUKURUZA:

Na Kosovu se godinama prosečno poseje od 35000 - 50000 hektara kukuruzom. Dominira uzgoj kukuruza u zrnu iako poslednjih godina imamo izmenu strukture u korist povećanja površina posejanih krmnim kukuruzom.

Prosečni prinos kukuruza godinama se kreće od 3,5 do 4,5t/ha, u zavisnosti od agroklimatskih uslova naše zemlje, kao i od preduzetih agro-tehničkih mera.

Da bi imali održivi razvoj sektora, potrebno je i dalje nastaviti direktnu podršku. Ova mera podrške utiče direktno na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika.

Kroz ovu podršku namerava se postizanje samodovoljnosti koncentrovane stočne hrane (kukuruz). Ova podrška će uticati i na smanjenje troškova za stočarske proizvode i poboljšanje kvaliteta.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program za razvoj sektora, prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj, predviđa povećanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška prolećne setve (kukuruz) doprineće ostvarivanju ovog cilja.

Obezbeđivanje i bezbednost hrane, kao i povećanje prihoda poljoprivrednika, jesu razlozi za podršku ovom sektoru, uzimajući za osnovu veliki broj poljoprivrednika koji se bave ovim sektorom i prirodnim resursima kojim zemlja raspolaže.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji gaje kukuruz.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda na farmi;
- Poboljšanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećanje prinosa;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Korišćenje prerađivačkih kapaciteta stočne hrane;
- Intenziviranje ekonomizacije poljoprivrednih aktivnosti i prerađivačke industrije.

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji gaje kukuruz:

- Korisnici biće poljoprivrednici koji su posejali/gaje kukuruz i koji ispunjavaju kriterijume, utvrđene prema ovom programu.

4.2. Geografska rasprostranjenost:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI APLIKACIJA:

- Da su državljani Republike Kosovo;

- Da imaju zasađeno najmanje 1 ha sa kukuruzom;
- Parcela posejana kukuruzom treba da bude najmanje 0.20 ha nedeljiva;
- Površina zemljišta uzeta pod zakup treba da bude ugovorena najmanje za jednu godinu;
- Površina zemljišta uzeta pod zakup treba da bude najmanje 0.20 ha nedeljiva.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata registracije poslovanja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izmirenju obaveza u PAK-u (samo za pravna lica);
- Dokaz iz katastra o površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili kopiju ugovora koji dokazuje raspoloživost poljoprivrednog zemljišta;
- Ugovor o površini poljoprivrednog zemljišta uzetu pod zakup (sklopljen između dve strane - zakupodavca i zakupoprirnca);

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje vršiće se po površini /hektaru u iznosu od 150 €/ha.
- Korisnici biće poljoprivrednici koji su posejali/gaje kukuruz u površini od najmanje 1 ha i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programu.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnog spiska korisnika vrši se plaćanje za poljoprivrednike korisnike, na osnovu broja posejanih hektara koje verifikuju inspektori ARP-a. Plaćanja se vrše na bankovnim tekućim računima poljoprivrednika, čija se provera vršena tokom apliciranja.

9. NAČIN APLICIRANJA:

Proces registracije i apliciranja poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela, trajaće 25 dana od dana objavljivanja. Apliciranje se vrši u Opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje realizauje Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA POVRŠINE POSEJANE SUNCOKRETOM

1. OPIS SEKTORA- ŽITARICA /SUNCOKRETA:

Suncokret je industrijska kultura i ima veoma važnu ulogu u prehrambenoj i prerađivačkoj industriji. Koristi se kao sirovina u industriji ulja, stočne hrane (zeleno bilje, silažirana) i kao otpad nakon industrijske prerade (činilac). Tokom '80-'90-ih godina, ova kultura se uzgajala na velikim površinama poljoprivrednog zemljišta na Kosovu.

Površine posejane ovom kulturom su se kretale oko 200 hektara a prosečni prinos je iznosio više od 2000 kg po hektaru.

Već godinama se na Kosovu nije uzgajao suncokret, ali se tokom zadnjih godina pojavljuje interesovanje za uzgajanje ove uljane kulture. Da bi imali održiv razvoj sektora, potrebno je i dalje nastaviti direktnu podršku putem subvencionisanja. Ova podrška uticaće direktno na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika. Kroz ovu podršku namerava se obezbeđivanje sirovine za proizvodnju ulja i koncentrisane stočne hrane. Ova radnja će imati efekat i na smanjenje troškova stočarskih proizvoda i poboljšanje kvaliteta.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program za razvoj sektora, prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj, predviđa povećanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška prolećne setve (suncokreta) doprineće ostvarivanju ovog cilja.

Obezbeđivanje i bezbednost hrane, kao i povećanje prihoda poljoprivrednika, jesu razlozi podrške ovom sektoru, uzimajući u obzir veliku zainteresovanost za razvoj ove poljoprivredne kulture i prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji gaje suncokret.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda na farmi;
- Poboljšanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećanje prinosa;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Korišćenje prerađivačkih kapaciteta stočne hrane;
- Intenziviranje ekonomizacije poljoprivrednih aktivnosti i prerađivačke industrije.

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji gaje suncokret:

- Korisnici biće poljoprivrednici koji su posejali/gaje suncokret i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programu.

4.2. Geografska rasprostranjenost:

- Cela teritorija Republike Kosovo

5. KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI APLIKACIJA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da imaju zasađeno najmanje **1 ha** sa suncokretom;
- Parcela posejana suncokretom treba da bude najmanje **0.20 ha** nedeljiva;
- Površina zemljišta uzeta pod zakup treba da bude ugovorena najmanje za jednu godinu;
- Površina zemljišta uzeta pod zakup treba da bude najmanje **0.20 ha** nedeljiva.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopiju sertifikata registracije poslovanja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izmirenju obaveza u PAK-u (samo za pravna lica);
- Dokaz iz katastra o površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili kopiju ugovora koji dokazuje raspoloživost poljoprivrednog zemljišta;
- Ugovor o površini poljoprivrednog zemljišta uzetu pod zakup, (sklopljen između dve strane - zakupodavca i zakupoprimca).

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje vršiće se po površini/hektaru, u iznosu od **150 €/ha**.
- Korisnici biće poljoprivrednici koji su posejali/uzgajaju suncokret u površini od najmanje **1 ha** i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programu.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika vrši se plaćanje za poljoprivrednike korisnike, na osnovu broja posejanih hektara koje verifikuju inspektori ARP-a. Plaćanja se vrše na bankovnim tekućim računima poljoprivrednika/podnosioca aplikacija, čija je provera vršena tokom apliciranja.

9. NAČIN APLICIRANJA:

Proces registracije i apliciranja poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 25 dana od datuma objavljivanja. Apliciranje se vrši u Opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

11. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje realizuje Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA POVRŠINE POSEJANE POVRĆEM

1. OPIS SEKTORA POVRĆA:

Površina poljoprivrednog zemljišta na Kosovu posejana povrćem iznosi 17,500 oko 19,600 hektara. Povrtarske kulture koje se gaje na velikim površinama su: paprika, paradajz, luk, lubenica, kupus, itd.

Gajenje povrća je uglavnom usredsređeno u dolini Podrimlja, na trouglu koji se nalazi u ravan Dukadini između Orahovca, Đakovice i Prizrena kao i u Pomoravlju. Oko 3,000 hektara sa paprikom se uzgaja u ovom delu. Lubenica je još jedna veoma važna kultura, dok proizvodnja paradajza ima rast površina za gajenje kako na otvorenom polju tako i u zatvorenim sredinama (plastenicima).

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program za razvoj sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj, predviđa povećanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška sektoru povrća doprineće ostvarivanju cilja.

Obezbeđivanje i bezbednost hrane, kao i povećanje prihoda poljoprivrednika, jesu razlozi za podršku ovom sektoru, uzimajući u kao osnovu veliki broj poljoprivrednika koji se bave ovim sektorom i prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji gaje povrće.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda na farmi;
- Poboljšanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećanje prinosa;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Intenziviranje ekonomizacije poljoprivrednih aktivnosti.

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji uzgajaju povrće:

- Korisnici biće poljoprivrednici koji su posejali/gaje povrće i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programu.

4.2. Geografska rasprostranjenost:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI APLIKACIJA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da imaju zasađeno najmanje 0,50 ha sa povrćem na otvorenom polju ili 0,10 ha povrćem u plastenicima ili najmanje 0,50 ha povrća na otvorenom polju i u plastenicima zajedno;
- Parcela posejana povrćem na otvorenom polju treba da bude 0.20 ha nedeljiva;
- Parcela posejana povrćem u zaštićenim sredinama (plastenici) treba da bude najmanje 0.10 ha nedeljiva;
- Površina zemljišta uzeta pod zakup treba da bude ugovorena najmanje za jednu godinu;
- Površina poljoprivrednog zemljišta uzeta pod zakup radi sadnje povrća na otvorenom polju, treba da bude najmanje 0.20 ha nedeljiva;
- Površina poljoprivrednog zemljišta uzeta pod zakup radi sadnje povrća u zaštićenim sredinama (plastenicima) treba da bude najmanje 0.10 ha nedeljiva;
- Poljoprivrednici/podnosioci aplikacija koji uzgajaju i apliciraju za povrćarsku kulturu tikve, treba da imaju ugovor overen kod javnog beležnika o prodaji tikve nekoj od kompanija koje realizuju prikupljanje i preradu tikve (važi samo za poljoprivrednike koji uzgajaju tikvu na površini od preko 2 ha).
- Farmeri / podnosioci zahteva koji kultivišu i apliciraju za kulturu povrća bundeve da pruže dokaz o količini prodane bundeve / isporučene u bilo koju od kompanija koji realizuju skupljanje i preradu bundeva (odnosi se samo na farmere koji kultivišu bundevu sa površinom od preko 2 ha);
- Farmeri/ aplikanti koji kultivišu i apliciraju za kulturu povrća bundeve, pružaju dokaz o uplati banke za količinu prodane / isporučene bundeve (odnosi se samo na poljoprivrednike koji kultivišu bundevu sa površinom od preko 2 ha).
- Farmeri-poljoprivrednici / aplikanti-podnosioci zahteva koji se uzgajaju i prijavljuju za povrćarsku kulturu bundeve, prodaju / isporučuju najmanje 5000 kg bundeve preduzećima koja sakupljaju i prerađuju bundevu (odnosi se samo na farmere koji uzgajaju bundevu sa površinom većom od 2 ha).

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata registracije poslovanja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izmirenju obaveza u PAK-u (samo za pravna lica);
- Dokaz iz katastra o površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili kopiju ugovora koji dokazuje raspoloživost poljoprivrednog zemljišta;
- Ugovor o površini poljoprivrednog zemljišta uzetu pod zakup, (sklopljen između dve strane - zakupodavca i zakupoprimalca);
- Ugovor overen kod javnog beležnika sa nekom od kompanija koje realizuju prikupljanje i preradu tikve (važi samo za poljoprivrednike koji uzgajaju tikvu na površini od preko 2 ha).
- Dokaz o količini prodane / isporučene bundeve bilo kojoj od kompanija koje prikupljaju i obrađuju bundevu (Ovaj dokument mora biti predat nakon

završetka sezone branja / predaja bundeve važi samo za farmere koji kultiviraju bundevu sa površinom od preko 2 ha);

- Dokaz o uplati banke za količinu prodane / isporučene bundeve. (Ovaj dokument mora biti predat nakon završetka sezone branja / predaj bundeve važi samo za farmere koji kultiviraju bundevu sa površinom od preko 2 ha);

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje vršiće se po površini-hektaru, u iznosu od 300 €/ha za zasadeno povrće - uzgajana se na otvorenom polju i 450 € / ha za povrće koje su zasadene uzgajana u plastenicima.
- Korisnici će biti farmeri koji su zasadili / gajili povrće, sa površinom od najmanje 0,50 ha uz povrće na otvorenom polju ili 0,10 ha sa povrćem u plastenicima ili najmanje 0,50 ha sa povrćem na otvorenom polju i u plastenicima zajedno i koji ispunjavaju postavljene kriterijume prema ovom programu.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika vrši se plaćanje za poljoprivrednike korisnike, na osnovu broja posejanih hektara koje verifikuju inspektori ARP-a. Plaćanje se vrši na bankovnim tekućim računima poljoprivrednika, čija je provera vršena tokom apliciranja.

9. NAČIN APLICIRANJA:

Proces registracije i apliciranja poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela, trajaće 25 dana od dana objavljivanja. Apliciranje se vrši u Opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

11. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje realizuje Agencija za razvoj poljoprivrede.

Tab. 2. Povrtarske kulture koje se uzgajaju i koje će biti podržane putem programa direktnih plaćanja

Br	Naziv povrtarske kulture
1	Krompir
2	Paradajz
3	Plavi patlidžan
4	Paprika
5	Bundeva
6	Tikvica
7	Krastavac
8	Lubenica
9	Dinja
10	Kupus
11	Karfiol
12	Spanać

13	Salata (sve vrste)
14	Repa
15	Peršun
16	Praziluk
17	Luk
18	Rotkvice
19	Beli luk
20	Pasulj
21	Šargarepa
22	Asparagus
23	Brokoli
24	Tikva

Objašnjenje: na istoj površini poljoprivrednog zemljišta ili u istom plateniku, tokom jedne godine, poljoprivrednik/podnosilac aplikacije može da uzgaja nekoliko puta povrće različite vrste, međutim subvenciju će dobiti samo jednom (1) godišnje. Dakle, ne može dobiti subvenciju, za istu površinu, više od jednog puta tokom jedne godine.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA POSTOJEĆE VINOGRADNE

1. OPIS SEKTORA - ZNAČAJ VINOGRADARSTVA:

Sektor vinogradarstva je od strateške i ekonomske važnosti za zemlju, na osnovu prirodnih resursa i velikog broja radne snage koja je angažovana u ovom sektoru. Važnost ovog sektora se nalazi i u uticaju koji ima na razvoj drugih sektora, kao što je sektor vina i agro-prerade.

Na osnovu podataka iz katastra vinograda, na Kosovu se trenutno nalazi 3,367 hektara vinograda i više od 4500 poljoprivrednika koji se direktno bave uzgojem vinove loze.

Poslednjih godina došlo je do intenzivnijeg razvoja sektora, vršena su značajna ulaganja u sektor vinogradarstva i vina. Da bi imali održivi razvoj sektora, potrebno je nastaviti i dalje direktnu podršku putem subvencionisanja. Ova podrška uticaće direktno na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika.

Ovom podrškom namerava se ostvarivanje kontinuiranog održavanja trenutnih površina i povećanje novih površina sa vinogradima.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program za razvoj sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj, predviđa povećanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška održavanju vinogradarskih površina doprineće ostvarivanju ovog cilja.

Obezbeđivanje i bezbednost hrane, kao i povećanje prihoda poljoprivrednika, jesu razlozi za podršku ovom sektoru, očuvanje i proširenje vinogradarskih površina, sprečavanje imigracije iz ruralnih područja u urbanim područjima, uzimajući kao osnovu veliki broj poljoprivrednika koji se bave ovim sektorom i prirodnim resursima zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji gaje vinograde (grožđe).

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda na farmi;
- Kontinuirano održavanje postojećih vinograda;
- Poboljšanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećanje prinosa;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Intenziviranje ekonomizacije poljoprivrednih aktivnosti.

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji uzgajaju vinograde (grožđe):

- Korisnici biće poljoprivrednici koji su posejali/gaje vinograde (grožđe) i koji ispunjavaju kriterijume, utvrđene prema ovom Programu.

4.2. Geografska rasprostranjenost:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI APLIKACIJA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da imaju posejano najmanje 0.10 ha vinograda;
- Parcela posejana vinogradom treba da bude najmanje 0.05 ha nedeljiva;
- Da su registrovani u katastru vinograda u DVV - MPŠRR;
- Površina vinograda uzeta pod zakup treba da bude ugovorena najmanje za jednu godinu;
- Površina vinograda uzeta pod zakup treba da bude najmanje 0.10 ha nedeljiva.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata-potvrde registracije preduzeća (samo za pravna lica);
- Dokaz o izmirenim obavezama u PAK-u (samo za pravna lica);
- Ugovor o površini poljoprivrednog zemljišta uzetu pod zakup (sklopljen između dve strane - zakupodavca i zakupoprimca).

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje vršiće se po površini/hektaru, u iznosu od 1000 €/ha.
- Korisnici biće poljoprivrednici su posadili/gajili najmanje 0.10 ha vinograda i ispunjavanju kriterijume utvrđeni ovim programom;

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, vrši se plaćanje poljoprivrednika korisnika, po broju posejanih hektara koje verifikuju inspektori ARP-a. Plaćanja vrše se na bankovnim tekućim računima poljoprivrednika/podnosioca aplikacija, čija je provera vršena tokom apliciranja.

9. NAČIN APLICIRANJA:

Proces registracije i apliciranja poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 25 dana od dana objavljivanja. Apliciranje se vrši u Opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje realizuje Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA PROIZVEDENO I SLUŽBENO DEKLARISANO VINO

1. OPIS SEKTORA - ZNAČAJ VINARSTVA:

Sektor vinarstva je od ekonomskog značaja za zemlju, na osnovu prirodnih resursa i velikog broja angažovane radne snage. Njegova važnost nalazi se i u uticaju kojeg ima za razvoj drugih sektora i društveno-ekonomskog aspekta za vinogradarske oblasti.

Osamdesetih godina, Kosovo je izvezilo preko 30 miliona litara vina, koje se uglavnom izvezilo za Nemačku. Prema podacima iz katastra vinograda trenutno su 3,367 ha vinograda i više od 4500 poljoprivrednika koji su direktno uključeni u gajenju vinove loze.

Poslednjih godina imamo intenzivniji razvoj sektora, gde su vršena značajna ulaganja u sektoru vina. Proizvođači vina i ostalih proizvoda od grožđa i vina koji su licencirani od strane MPŠRR-a vršili su značajna ulaganja od prijemnih linija do najsavremenijih punilica. Da bi imali održiv razvoj sektora vinarstva, potrebno je nastaviti podršku preko subvencioniranja. Ova mera podrške utiče direktno na povećanje kvalitet, održavanje vina, službeno deklarisanje i rast izvoza vina.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj i Strategije za vinogradarstvo i vinarstvo 2016-2021 predviđa poboljšanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška za proizvedeno i službeno deklarisano vino u Odeljenju za vinogradarstvo i vinarstvo doprineće ostvarivanju ovog cilja.

Obezbeđivanje i bezbednost hrane kao i povećanje prihoda poljoprivrednika i proizvodne kompanije jesu razlozi za podršku ovoj meri, zatim očuvanje i proširenje površina

vinograda, modernizacija kapaciteta za preradu kao i uzimanje u obzir važnost ove industrije.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška kompanijama za proizvodnju vina.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje rentabilnosti kompanija za proizvodnju vina;
- Borba protiv informalnosti i povećanje službenog deklarisanja;
- Povećanje proizvodnje proizvedenog i službeno deklarisanog vina u cilju očuvanja kvaliteta i stvaranja identiteta kosovskog vina;

3.2. Specifični ciljevi:

- Poboljšanje kvaliteta proizvedenog vina;
- Rast nivoa formalizacije i službenog deklarisanja;
- Uspostavljanje službenog sistema kontrole proizvodnje vina.

4. KORISNICI:

4.1 Kompanije za proizvodnju vina, koje su licencirane od strane MPŠRR-a.

- Korisnici biće kompanije za proizvodnju vina, koje su licencirane od MPŠRR-a koje ispunjavaju kriterije utvrđene prema ovom programu.

4.2. Geografska rasprostranjenost:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI KOMPANIJE ZA PROIZVODNJU VINA:

- Podnosioci aplikacija treba da budu državljani Republike Kosovo;
- Aplikant / entitet moraju biti licencirani u MPŠRR za proizvodnju vina;
- Podnosioci aplikacija treba da do 10. decembra 2019. godine u Odeljenju za vinogradarstvo i vinarstvo dostavljaju podatke o konačnom deklarisanju berbe grožđa za berbu 2019.
- Podnosioci aplikacija treba da do 15. januara 2020. godine u Odeljenju za vinogradarstvo i vinarstvo dostavljaju podatke o godišnjoj proizvodnji vina za berbu 2019.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopiju sertifikata registracije poslovanja i informacije o poslovanju;
- Kopija sertifikata fiskalnog broja;
- Dokaz o izmirenim obavezama u PAK-u;

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje vršiće se po litru proizvedenog i službeno deklarisanog vina u iznosu od 0,04 €/litar;

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, vrši se plaćanje po litru proizvedenog i službeno deklarisanog vina koje je verifikovano od strane inspektora ARP-a i službenika iz Odeljenja za vinogradarstvo i vinarstvo.

Plaćanja se vrše na bankovnim tekućim računima kompanija za proizvodnju vina, čija je provera vršena tokom apliciranja.

9. NAČIN APLICIRANJA:

Proces registracije i apliciranja kompanija za proizvodnju vina za direktna plaćanja za proizvedeno i službeno deklarirano vino traje 25 dana od dana objavljivanja. Apliciranje se vrši u Opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje realizauje Agencija za razvoj poljoprivrede i Departmana Vinogradarstva i Vinarstva.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA POSTOJEĆE VOĆNJAKE

1. OPIS SEKTORA -ZNAČAJ VOĆARSTVA:

Sektor voćarstva je od strateškog i ekonomskog značaja za zemlju, na osnovu prirodnih resursa i velikog broja radne snage angažovane u ovom sektoru. Značaj ovog sektora nalazi se i u uticaju kojeg ima na razvoj drugih sektora, kao što je sektor proizvodnje sadnog materijala i agro-prerade.

Trenutno na Kosovu posejano je oko 8000 ha, svim vrstama voća. Da bi imali održiv razvoja sektora, potrebna je podrška putem direktnih plaćanja. Ova podrška uticaće direktno na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika. Putem ove podrške namerava se ostvarivanje kontinuiranog održavanje trenutnih površina i proširenje novih površina sa voćem.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj predviđa povećanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška površinama poljoprivrednog zemljišta posejana voćem doprineće ostvarivanju ovog cilja.

Obezbeđivanje i bezbednost hrane, kao i povećanje prihoda poljoprivrednika jesu razlozi za podršku ovom sektoru, očuvanje i proširenje površina sa voćem, zaustavljanje migracije sa ruralnih područja u urbanim područjima kao i uzimajući kao osnovu veliki broj poljoprivrednika koji se bave ovim sektorom i prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji gaje voće.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda na farmi;
- Kontinuirano održavanje postojećih voćnjaka;
- Poboljšanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećanje prinosa;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Intenziviranje ekonomizacije poljoprivrednih aktivnosti.

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji gaje voće:

- Korisnici biće poljoprivrednici koji imaju posejano/gaje voće i ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programu.

4.2. Geografska rasprostranjenost:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJI TREBAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI APLIKACIJA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da imaju posejano najmanje 0,50 ha drvenastim voćem;
- Da imaju posejano najmanje 0,20 ha bobičastim voćem (jagoda, kupina, aronija i borovnica) na otvorenom polju ili u plasteniku.
- Parcela posejana drvenastim voćem, treba da bude najmanje 0,20 ha nedeljiva;
- Površina voćnjaka sa drvenastim voćem uzet pod zakup treba da bude najmanje 0,20 ha nedeljiva.
- Parcela posejana bobičastim voćem (jagoda, kupina, aronija i borovnica), na otvorenom polju ili u plasteniku treba da bude najmanje 0,10 ha nedeljiva.
- Površina voćnjaka sa bobičastim voćem uzet pod zakup treba da bude najmanje 0,10 ha nedeljiva.
- Voćnjak treba biti održavan (zaoran ili trava da bude zasađena izred u redova, potkresivan, zaštićen od bolesti i štetočina) a sadni sistem da ima jasne i uredno postavljene redove.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata registracije poslovanja za pravna lica (samo za pravna lica);
- Dokaz o izmirenim obavezama u PAK-u (samo za pravna lica);
- Dokaz iz katastra o površini obradivog zemljišta ili kopiju ugovora koji dokazuje raspoloživost poljoprivrednog zemljišta (važi samo za poljoprivrednike koji po prvi put apliciraju);
- Ugovor o površini poljoprivrednog zemljišta uzetu pod zakup (sklopljen između dve strane - zakupodavca i zakupoprimalca);

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje vršiće se po površini/hektaru, u iznosu od 400 €/ ha.
- Korisnici biće poljoprivrednici koji su sadili/ gaje najmanje 0,50 ha sa drvenastim voćem i poljoprivrednici koji su sadili/ gaje najmanje 0,20 ha sa bobičastim voćem (jagoda, kupina, aronija i borovnica), i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programu.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, vrši se plaćanje poljoprivrednika korisnika, po broju hektara posejani i verifikovani od strane inspektora ARP-a. Plaćanja vrše se na bankovnim tekućim računima poljoprivrednika/podnosioca aplikacija, čija je provera vršena tokom apliciranja.

9. NAČIN APLICIRANJA:

Proces registracije i apliciranja poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 25 dana od dana objavljivanja. Apliciranje se vrši u Opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje realizuje Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA PRODATU KOLIČINU / PREDATE VOĆA MALINE

1. OPIS SEKTORA VOĆARSTVA /MALINE:

Sektor voćarstva, posebno sitno voće, imaju strateški i ekonomski značaj za zemlju, zasnovan na prirodnim resursima i velikom broju radne snage angažovane u ovom sektoru. Važnost ovog sektora leži iu uticaju koji on ima na razvoj drugih sektora, kao što je sektor proizvodnje sadnog materijala, a posebno u sektoru agro prerade.

Trenutno je na Kosovu zasađeno oko 8000 ha sa drvećem-voća svih vrsta, dok je samo kulturom maline je zasađeno 1500 ha, sa prosečnim prinosom od oko 6000 kg / ha. Stoga,

kako bi se održiv razvoj u uzgoju maline, potrebna je podrška kroz direktna plaćanja. Ova podrška će imati direktan uticaj na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika. Pomoću ove podrške, ona je usmjerena na postizanje kontinuiranog održavanja stvarnih površina, proširenje novih površina sa malinom kao i povećanje performanse-prinos za površinu.

2. OBRAZLOŽENJE-RAZLOG ZA PRIMENU MERE:

Program razvoja sektora u okviru Programa za poljoprivredu i ruralni razvoj predviđa povećanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška za proizvedenu predatu količinu

Plodova maline će doprineti realizaciji - postizanju ovog cilja.

Bezbednost i sigurnost hrane, povećani prihodi poljoprivrednika, očuvanje i širenje površina sa malinom, povećani prinosi na površini, zabranu migracije iz ruralnih područja u urbana područja su razlozi za podršku ovog sektora i uzimanje u obzir veliki broj farmera koji se bave ovim sektorom i prirodne resurse zemlje.

3. CILJ PROGRAMA:

- Direktna podrška farmerima koji kultivišu-obrađuju sitno voće/malina.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda na farmi – poljoprivredno gazdinstvo;
- Kontinuirano održavanje postojećih voćnjaka malina;
- Poboljšanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećana produktivnost;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Intenzivirati ekonomiju poljoprivrednih aktivnosti.

4. KORISNICI:

4.1. Farmeri koji kultivišu voće / malina:

- Korisnici će biti farmeri koji su sejali / kultivišu-gaje maline i količinu proizvedenog ploda maline prodaje/ predaju na sabirnim mestima i koji ispunjavaju kriterije utvrđene ovim programom.

4.2. Geografska rasprostranjenost:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVAJU FARMERI/APLIKANTI:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da imaju najmanje 0.20 ha sa malinom, u otvorenom polju ili stakleniku;
- Iznajmljena površina voćnjaka sa malinom najmanje 0,10 ha nepodeljena;

- Da ima ugovor o prodaji plodova maline sa nekim od sabirnih mesta, koji su registrovani kao preduzeća;
- Da prodaju / predaju najmanje **1200 kg** plodova maline u sabirnim tačkama-mestima;
- Da obezbedi bankovni dokaz o prodate količine plodova maline / predatog- isporučenog.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija potvrde o registraciji preduzeća (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Dokazi iz katastra na površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili kopija ugovora koja pokazuje dostupnost poljoprivrednog zemljišta (odnosi se samo na farmere koji prvi put apliciraju);
- Ugovor za površinu poljoprivrednog zemljišta uzeta pod zakup (vezano između dve strane - zakupodavca i zakupca);
- Notarizovani ugovor sa bilo kojom od kompanija / sabirnih tačaka-punktova koji realizuju sakupljanje malina;
- Dokaz o količini plodova-voća maline prodatog / predatog na bilo kom od sakupljačkih mesta. (Ovaj dokument mora biti predat nakon završetka sezone berbe malina i dostavljen na sabirne tačke);
- Dokaz o uplati banke za količinu voća maline prodanog / isporučenog. (Ovaj dokument se mora predati nakon završetka sezone berbe, predate u sabirnim mjestima i nakon što se izvrši uplata za prodatu količinu / predat plod malina u sabirnim tačkama na račun farmera);
- Dokaz o plaćanju poreza na imovinu.

7. NAČIN SUBVENCIONIRANJA:

- Subvencioniranje će se vršiti po kilogramu prodatih / isporučenih voća maline, u iznosu od **0,12 € / kg**.
- Korisnici će biti farmeri koji su zasadili / kultivisali malinu sa površinom od najmanje **0,20 hektara** i što su prodali / predali najmanje **1200 kg** voća maline na mestima za sakupljanje i ispunili kriterijume utvrđene prema ovom programu.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačne liste korisnika, vrši se plaćanje farmera korisnika, u zavisnosti od prodate količine / isporučene količine voća maline i verifikovani od strane inspektora APR-a. Isplate se vrše na bankovnim računima farmera / podnosioca zahteva čija je provera izvršena tokom prave.

9. NAČIN APLICIRANJA:

Proces registracije i prijave farmera kao i digitalizacija parcela trajaće 25 dana od dana prijavljivanja. Aplikacija se podnosi u opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje realizuje Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTA PLACANJA NA PREMIJI POLJOPRIVREDNOG OSIGURANJA ZA POLJOPRIVREDNU KULTURU MALINE, JABUKE, ŠLJIVE, GROŽĐA, JAGODE I PAPRIKE

1. OPIS SEKTORA:

Biljna proizvodnja na Kosovu kaže da svake godine sae suočava sa znatnom štetom od raznih prirodnih katastrofa. Samo u 2017. godini, na osnovu izveštaja koje je MPŠRR primio sa opštinskog nivoa (verifikacija je izvršena od strane opštinskih komisija i nakon verifikacije ovih zahteva je primljena u MPŠRR), vrednost štete od različitih prirodnih katastrofa u različitim poljoprivrednim kulturama bila je više od 15 mil. €.

Poljoprivredno osiguranje predstavlja oblik upravljanja rizicima koji se koristi kao zaštita od potencijalnih gubitaka nudeći farmerima-poljoprivrednicima mogućnost da se zaštite od rizika. Poljoprivredno osiguranje pruža zaštitu od gubitaka i oštećenja useva ili životinja. Pored toga, poljoprivredno osiguranje je važno sredstvo za ublažavanje rizika i obezbeđivanje sigurnijeg načina za bankarske investicije.

Indeks osiguranje je oblik poljoprivrednog osiguranja koji se ogleda u određenim parametrima koji su navedeni u ugovoru o osiguranju. Ovo osiguranje je predviđeno za zaštitu od visokih temperatura, stoga je lakše implementirati u uslovima koji su trenutno prisutni na Kosovu, gde trenutno nedostaje dobro i profesionalno iskustvo u osiguravajućim društvima u vezi sa razvojem poljoprivrednih osiguravajućih proizvoda, kao i procene štete u odsustvu adekvatnih lica za obavljanje ove vrste procene.

2. OBRAZLOŽENJE PRIMENE MERE:

Program razvoja sektora u okviru Programa za poljoprivredu i ruralni razvoj predviđa povećanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška premije za poljoprivredno osiguranje za poljoprivrednu kulturu maline, jabuke, šljive, grožđe, jagode i paprike će doprineti realizaciji ovog cilja.

Osiguranje proizvoda i njihov kvalitet, kao i povećanje prihoda farmera, takođe su razlozi za podršku sektoru, uzimajući u obzir česte prirodne katastrofe sa kojima se suočavaju farmeri koji rade u ovom sektoru i uzimajući u obzir prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA-CILJ PROGRAMA:

Direktna podrška farmerima za premije osiguranja poljoprivrednih proizvoda koji kultivisu – obrađuju malinu, jabuke, šljive, grožđe, jagode i paprike.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farmera;
- Osiguranje proizvoda farmera;
- Poboljšanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećana produktivnost;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Zaštita od gubitka u slučaju nastanka štete;
- Intenzivirati ekonomiju poljoprivrednih aktivnosti.

4. KORISNICI:

4.1. Korisnici će biti farmeri koji uzgajaju malinu, jabuke, šljive, grožđe, jagode i paprike i koje osiguravaju ove poljoprivredne kulture kod osiguravajućih društva i koje ispunjavaju kriterijume utvrđene u ovom programu.

4.2. Geografski opseg:

- Cella teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBA DA ISPUNJAVAJU FARMERI / APLIKANTI:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da imaju sađeno najmanje 0,20 ha maline;
- Površina iznajmljenog voćnjaka sa malinom mora biti najmanje 0,10 ha nedeljiva;
- Površina voćnjaka maline uzeta pod zakup mora biti ugovorena najmanje 1 godinu;
- Period osiguranja za voćnjake sa malinama trebalo bi da bude od 1. jula 2020. do 31. avgusta 2020.;
- Da imaju posađeno najmanje 0,20 ha sa jagodom;
- Površina voćnjaka sa jagodom uzeta pod zakup treba da bude najmanje 0,10 ha nedeljiva;
- Površina voćnjaka jagodom koja je uzeta na zajam mora biti ugovorena najmanje 1 godinu;
- Period osiguranja za voćnjake jagodom treba da bude od 01.03.2020 do 01.04.2020;
- Da imaju posađeno najmanje 0,50 ha jabukom;
- Površina voćnjaka jabuka uzeta pod zakup mora biti najmanje 0,20 ha nedeljiva;

- Površina voćnjaka jabuke koja je uzeta pod zakup da bude ugovorena najmanje 1 godinu;
- Period osiguranja za voćnjake jabuka treba da bude od 20.03.2020 do 15.05.2020;
- Da imaju osaðeno najmanje 0,50 ha sa šljivom;
- Površina voćnjaka sa šljivama uzeta pod zakup mora biti najmanje 0,20 ha nedeljiva;
- Površina voćnjaka šljive uzeta pod zakup mora biti ugovorena najmanje 1 godinu;
- Period osiguranja za voćnjake šljive treba da bude od 20.03.2020 do 15.05.2020;
- Da imaju posađeno najmanje 0,10 ha sa vinogradom;
- Površina vinograda uzeta pod zakup mora biti najmanje 0,05 ha nedeljiva;
- Površina vinograda uzeta pod zakup mora biti ugovorena najmanje 1 godinu;
- Period osiguranja za vinogradarsku površinu treba da bude od 20.03.2020 do 15.05.2020;
- Da imaju posađeno najmanje 0,50 ha sa paprikom;
- Površina zasađena paprikom uzeta pod zakup treba da bude najmanje 0,20 ha nedeljiva;
- Površina zasađena paprikom uzeta pod zakup mora da bude ugovorena najmanje 1 godinu;
- Period osiguranja za za površinu zasađena paprikeom treba da bude od 15.05.2020 do 10.06.2020.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata-potvrde registracije preduzeća (samo za pravna lica);
- Kopija sertifikata fiskalnog broja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Dokaz iz katastra na površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili kopija ugovora koja dokazuje dostupnost poljoprivrednog zemljišta;
- Ugovor za poljoprivredno zemljište uzeta pod zakup (zaključen između dve strane, zakupodavca i zakupaca);
- Polisa osiguranja za odgovarajuću kulturu koja treba da ima pokrivenost za period osiguranja određena kod kriterijuma za poljoprivrednu kulturu;
- Dokazi o uplati polise osiguranja;

7. NAČIN SUBVENCIONIRANJA:

- Isplatiće se 50% od iznosa premije, za farmere u obliku subvencija, kao mera predostrožnosti za prevazilaženje štete nastale rizicima utvrđenim u polisi osiguranja, radi pokrivanja štete koja može biti prouzrokovana farmerima koji su platili poljoprivredno osiguranje.

- Iznos sredstava u iznosu od 50% premije, kao subvencija, izvršava se direktno farmeru nakon što predoči dokaz o uplati premije, zajedno sa polisom osiguranja i ispunjavaju kriterijume postavljenih prema ovom programu.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih lista korisnika, vrši se uplata farmerima korisnika prema plaćenju premiji i procenata premijske podrške od MPŠRR-a.

Isplate se vrše na bankovnom računu farmera / aplikanta čija je verifikacija izvršena tokom aplikacije.

Pojašnjenje: Kupovina polisa osiguranja i svi detalji u vezi sa specifičnostima poljoprivrednog osiguranja za maline, jabuke, šljive, grožđe, jagode i paprike (period osiguranja, određeni limiti i odšteta u slučaju rizika i prouzrokovane štete, osigurana suma, kao i suma premije osiguranja koju farmeri moraju da plate) trenutno se mogu uzeti od osiguravajućeg društva Elsig. Naplata premije osiguranja će biti različita u zavisnosti od lokacije na kojima se nalaze površine zasađene malinom, jabukama, šljivama, grožđem, jagodama i paprikama.

9. NAČIN APLICIRANJA-PRIJAVE:

Proces registracije i prijave farmera kao i digitalizacija parcela trajaće 25 dana od dana objavljivanja. Aplikacija se podnosi u opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10.SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje realizuje Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNIA PLAĆANJA ZA PROIZVODNJU SADNOG MATERIJALA ZA DRVENASTO VOĆE I VINOVOU LOZU PROIZVEDENU NA VEGETATIVNIM PODLOGAMA

1. OPIS SEKTORA - ZNAČAJ SADNOG MATERIJALA:

Uspešan razvoj intenzivnog voćarstva zavisi pre svega od kvalitativne proizvodnje sadnog materijala, od najboljih sorti dobijenih klonskom selekcijom, uzgojene na najprikladnijim podlogama.

Uspeh u stvaranju intenzivnih komercijalnih voćnjaka, prvenstveno zavisi od kvaliteta sadnica, stoga ovoj proizvodnji uvek treba posvetiti posebnu pažnju, posebno obezbeđivanju početnog materijala, koji pre svega mora biti zdrav što se tiče zdravstvenog stanja i čistoće sorti, jer samo na ovakav način se može garantovati održiva proizvodnja voćnjaka.

Poslednjih godina vidljivo je poraslo zainteresovanje poljoprivrednika za proizvodnju sadnog materijala voća proizvedene na vegetativnim podlogama. Sektor voćarstva a posebno onaj za proizvodnju sadnica, smatra se sektorom od ekonomskog značaja. Putem ove podrške, namerava se poboljšanje tehnika proizvodnje sadnica voća i primena novih tehnologija koje omogućavaju kontinuirano povećanje kvaliteta i povećanje broja sadnica drvenastih voća.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj predviđa povećanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška proizvodnji sadnica drvenastih voća i vinove loze sa vegetativnim podlogama doprineće ostvarivanju ovog cilja.

Povećanje kvaliteta, porast broja sadnica drvenastih voća, kao i povećanje prihoda poljoprivrednika jesu i razlozi za podršku ovom sektoru, uzimajući kao osnovu broj poljoprivrednika koji rade u ovom sektoru i prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima- subjektima koji proizvode sadnice drvenastih voća i vinove loze na vegetativnim podlogama.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje površina posejana drvenastim voćem;
- Proširenje površina posejana vinovom lozom;
- Povećanje prihoda na farmi;
- Smanjenje uvoza;
- Poboljšanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Specifični ciljevi:

- Poboljšanje kvaliteta sadnog materijala drvenastih voća i vinove loze na vegetativnim podlogama;
- Primena savremenih tehnologija- intenzivna sadnja;
- Poboljšanje strukture sorti;
- Smanjenje troškova proizvodnje sadnica drvenastih voća i vinove loze na vegetativnim podlogama;
- Intenziviranje ekonomizacije poljoprivrednih aktivnosti.

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici- subjekti koji proizvode sadni materijal voća i vinove loze:

- Korisnici biće poljoprivrednici - subjekti koji proizvode sadni materijal drvenastih voća i vinove loze na vegetativnim podlogama i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programu.

4.2. Geografska rasprostranjenost:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI /PODNOŠIOCI APLIKACIJA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da poseduju najmanje **0,50 ha** poljoprivrednog zemljišta (u njihovom vlasništvu ili uzetu pod zakup);
- Površina poljoprivrednog zemljišta uzeta pod zakup treba da bude ugovoreno najmanje za dve (2) godine;
- Farmer - entitet mora biti licenciran u MPŠRR za proizvodnju sadnog materijala voća;
- Farmer - entitet mora imati licenciran u MPŠRR za proizvodnju sadnog materijala vinove loze;
- Poljoprivrednik - subjekat, tokom kalendarske 2019. godine, treba da proizvodi najmanje **5000 sadnica** drvenastih voća ili vinove loze na vegetativnim podlogama.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopiju sertifikata registracije poslovanja i informacije o poslovanju;
- Kopija sertifikata fiskalnog broja;
- Dokaz o izmirenim obavezama u PAK-u;
- Kopija fitosanitarnog sertifikata o zdravstvenom stanju proizvedenih sadnica u 2020. kalendarskoj godini (ovaj dokument se dostavlja nakon vršenja analiza zdravstvenog stanja sadnica);
- Zapisnik od fitosanitarnog inspektora- AHV za posedovanje matičnog voćnjaka sa vegetativnim podlogama;
- Zapisnik od fitosanitarnog inspektora- AHV za posedovanje matičnog vinograda sa vegetativnim podlogama;
- Za uvezene vegetativne podloge drvenastih voća i vinove loze, poljoprivrednik - subjekat mora imati sledeće dokumente: fitosanitarni sertifikat o zdravstvenom stanju vegetativnih podloga izdat od države odakle su uvezene i jedinstveni carinski dokument (JCD) koji dokazuje da su podloge ušle na Kosovo redovnim putem preko carine;
- Dokaz iz katastra o površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili kopija ugovora koji dokazuje raspoloživost poljoprivrednog zemljišta;
- Ugovor o površini poljoprivrednog zemljišta uzetu pod zakup (sklopljen najmanje za 2 (dve) godine između strana- zakupodavca i zakupoprimeca).

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje vršiće se za jednogodišnje sadnice;
- Korisnici biće poljoprivrednici koji u 2018. godini proizvode najmanje **5000** sadnica drvenastih voća ili vinske loze na vegetativnim podlogama;

- Poljoprivrednici koji proizvode najmanje 5000 do 40000 sadnica drvenastih voća na vegetativnim podlogama biće subvencionisani u iznosu od 0,20 €/sadnica;
- Poljoprivrednici koji proizvode preko 40000 sadnica drvenastih voća na vegetativnim podlogama biće subvencionisani u iznosu od 0,20€/sadnica na prvih 40000 sadnica i u iznosu od 0,15€/sadnica za svaku sadnicu preko ovog broja.
- Poljoprivrednici koji proizvode najmanje 5000 ili više sadnica vinske loze biće subvencionisani u iznosu od 0,10 €/sadnica;

8. NAČIN APLICIRANJA:

Proces registracije i apliciranja poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 25 dana od dana objavljivanja. Apliciranje se vrši u Opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

9. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika i kompletiranja dokumentacije vrši se plaćanje poljoprivrednika korisnika, po broju sadnica proizvedenih i verifikovanih od strane inspektora ARP-a. Plaćanja se vrše na bankovnim tekućim računima poljoprivrednika/ subjekata, čija je provera vršena tokom apliciranja.

10.SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje realizuje Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA MEDICINSKE I AROMATIČNE BILJKE/ MAB

1. OPIS SEKTORA - ZNAČAJ MAB-ova:

Sektor MAB relativno je nov na Kosovu, ali poslednjih godina je pozitivan trend razvoja sa povećanjem izvoza u zemlje EU, pa se smatra sektorom od strateškog i ekonomskog značaja za našu zemlju, koji se zasniva na prirodnim resursima i angažovanjem velikog broja radne snage. Važnost ovog sektora leži i u uticaju koji ima na razvoj drugih sektora, kao što su proizvodni sektor sadnog materijala za proizvodnju MAB-ova i sektor agro-poljoprivredne prerade.

Trenutno se na Kosovu sadi oko 400 ha sa MAB, gde se uzgaja oko 45 vrsta MAB-ova, ali četrnaest (14) vrsta je glavna i zauzimaju veće površine. Potražnja za izvozom MAB-ova svake godine raste, jer ove kulture traže prehrambena, farmaceutska i kozmetička industrija. Iako su prerađivači / izvoznici u saradnji sa raznim donatorima finansirali širenje gajenja MAB-ova, zahtevi prerađivača / izvoznika za sirovine je i dalje velika.

Da bi se održao održivi razvoj sektora potrebna je podrška direktnim plaćanjima MPŠRR-a. Ova podrška direktno će smanjiti troškove proizvodnje i povećati prihod poljoprivrednika, povećati površinu i stvorit će priliku za povećanje izvoza u zemlje EU. Kroz ovaj oslonac se namerava postići kontinuirano održavanje postojećih površina i širenje novih površina sa MAB.

2. OBRAZLOŽENJE SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora, prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj, predviđa povećanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška poljoprivrednog zemljišta zasađenog MAB doprineće postizanju ovog cilja. Sigurnost i sigurnost hrane, povećanje prihoda poljoprivrednika, širenje površina sa MAB, povećanje izvoza u zemlje EU, diverzifikacija produktivnosti, zabrana migracije iz ruralnih područja u gradska područja, angažovanje velikog broja poljoprivrednika (mladi i ženskog pola) koji se bave ovim sektorom kao i prirodnim resursima zemlje su razlozi za podršku ovom sektoru.

3. NAMENA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednika koji se bave gajenjem MAB-a.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda na farmi;
- Kontinuirano održavanje površina zasađenih MAB-om;
- Poboljšanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećanje površina sa MAB;
- Povećanje prinosa;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Intenziviranje ekonomizacije poljoprivrednih aktivnosti.

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji se bave sadnjom / gajenjem MAB-a.

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili / gajili MAB i koji ispunjavaju kriterijume zadate ovim programom.

4.2. Geografski obim-prostiranje:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJI KOJE TREBA POPUNITI FARMERI / APLIKANTI:

- Da budu državljani Republike Kosovo;
- Da imaju posejano najmanje 0,10 ha sa MAB-om;
- Parcela zasađena MAB-om mora biti najmanje 0,05 ha neodvojiva;
- Zakupljena površina mora biti ugovorena najmanje na jednu (1) godinu;
- Zakupljena površina mora biti najmanje 0,10 ha;

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata o registraciji preduzeća (samo za pravna lica);
- Kopija sertifikata o fiskalnom broju (samo za pravna lica);
- Dokaz o obavezama preuzetim od PAK-a (samo za pravna lica);
- Dokaz iz katastra na površini obradivog zemljišta ili kopija ugovora koja dokazuje dostupnost poljoprivrednog zemljišta;
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između dve strane - zakupodavca i zakupaca);

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencija će se vršiti po površini / hektaru u iznosu od 450 € / ha;
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili / obrađivali najmanje 0,10 ha sa lekovitim - aromatičnim biljem / MAB i koje ispunjavaju kriterijume zadate ovim programom.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika i popunjavanja dokumentacije, vrši se isplata poljoprivrednika korisnika prema broju hektara koji su zasadili i verifikovani od inspektora ARP-a. Uplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika / aplikantata, verifikacija koja je urađena tokom aplikacije.

9. NAČIN APLIKACIJE:

Proces registracije i aplikacije poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajće 25 dana od dana objavljivanja. Aplikacija se podnosi opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede..

Tab.4. Glavne vrste MAB-ova koje se gaje na Kosovu i koje će se podržati programom direktnih plaćanja

Br	Ime na albanskom jeziku	Ime na latinskom jeziku
1	Kamilica	<i>Matricaria chamomilla</i>
2	Kopriva	<i>Urtica dioica</i>
3	Rigoni	<i>Origanum vulgare dhe heracleoticum</i>
4	Menta	<i>Mentha pipertia</i>
5	Kadulja-žalfi	<i>Salvia officinalis</i>
6	Pčelina trava	<i>Melissa officinalis</i>
7	Mulaga bela	<i>Althea officinalis L.</i>
8	Levanda	<i>Lavandula angustifolia</i>
9	Mulaga crna	<i>Malva sylvestris</i>
10	Ciani / Glava čelava	<i>Centaurea cyanus</i>
11	Gentiana	<i>Gentiana Lutea</i>

12	Kalendula	<i>Calendula officinalis</i>
13	Bosiljlok	<i>Ocimum basilicum</i>
14	Agulice-primrose	<i>Primula veris L.</i>

DIREKTNA PLAĆANJA ZA ORGANSKU PROIZVODNJU

1. OPIS SEKTORA - VAŽNOST ORGANSKE POLJOPRIVREDE:

Organska proizvodnja na Kosovu se i dalje nalazi u ranoj fazi razvoja, bilo da se radi o proizvodnji tako i o potrošnji, međutim što se tiče mogućnosti za razvoj ovog sektora, smatra se da Kosovo poseduje dosta povoljne prirodne uslove za njen razvoj. Suzimajući u obzir da su troškovi sertifikacije za organsku proizvodnju prilično visoki, ona utiče na opoecanje troškova proizvodnje, pa je subvencioniranje ovog podsektora neophodno za njegovu dalju konsolidaciju.

2. OBRAZLOŽENJE-OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERA:

Program za razvoj sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj, ima za cilj da promoviše i podrži razvoj organske poljoprivrede na Kosovu.

Kosovo poseduje veliki potencijal za razvoj organske poljoprivrede, zasnivajući se na tradicionalan način uzgajanja, pogotovo u udaljenim ruralnim područjima kao i velike potražnje ovih proizvoda na tržištima EU-a.

Obezbeđivanje i bezbednost hrane, zaštita životne sredine, očuvanje dobrog stanja zemljišta, sprečavanje migracije iz ruralnih područja, smanjenje troškova proizvodnje kao i povećanje prihoda poljoprivrednika, jesu razlozi za podršku ovom sektoru.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji se bave organskom proizvodnjom.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda na farmi;
- Kontinuirano održavanje površina sa organskom proizvodnjom;
- Pобољшanje konkurentnosti i delotvornosti primarne poljoprivredne proizvodnje.
- Povećanje izvoza.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećanje površina sa organskom proizvodnjom;
- Pобољшanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Intenziviranje i ekonomizacija poljoprivrednih aktivnosti.

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji se bave organskom proizvodnjom:

- Korisnici biće poljoprivrednici koji se bave organskom proizvodnjom.

4.2. Geografska rasprostranjenost:

- Cela teritorija Republike Kosova.

5. KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/APLIKANTI:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da imaju posejano najmanje 0.10 ha poljoprivrednim kulturama za organsku proizvodnju;
- Parcela posejana poljoprivrednim kulturama koja će se koristiti za organsku proizvodnju treba da ima najmanje 0.05 ha nedeljiva;
- Površina uzeta pod zakup treba da bude ugovorena najmanje za jednu (1) godinu;
- Površina uzeta pod zakup treba da bude najmanje 0.10 ha;
- U trenutku aplikacije-prijave pfarmer mora izjaviti koja je poljoprivredna kultura zasađena u parceli za koju se prijavljuje.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopiju sertifikata registracije poslovanja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izmirenju obaveza u PAK-u (samo za pravna lica);
- Dokaz iz katastra – posedovni list i kopija plana za površinu poljoprivrednog zemljišta za koju aplicira;
- Ugovor o površini poljoprivrednog zemljišta uzetu pod zakup (sklopljen između dve strane – zakupodavca i zakupca);
- Dokaz o organskoj sertifikaciji, za parcelu i poljoprivrednu kulturu zasađen u njoj. Dokaz izdaje kontrolno telo (sertifikaciono telo) akreditovano na nivou EU i mora se podneti nakon realizovanja organskog sertifikata za parcelu i poljoprivrednu kulturu koja je zasađena na toj parceli.

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencija će se vršiti po površini / hektaru, u iznosu od 50 € / ha i jeste dodatna vrednost na osnovnoj subvenciji određene poljoprivredne kulture (npr. za žitarice, osnovna subvencija je 150 € / ha, za povrće u otvorenom polju osnovna subvencija iznosi 300 € / ha, dok je za povrće u plastenicima osnovna subvencija je 450 € / ha, za voće osnovna subvencija je 400 € / ha, za vinograde osnovna subvencija je 1000 € / ha, za lekovite / aromatične biljke (LAB) osnovna subvencija je 450 € / ha, a zatim ako je sertifikovana za organsku proizvodnju, poljoprivrednik dobija dodatak od 50 € / ha;
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili / uzgoje najmanje 0,10 ha poljoprivrednim sa kulturama i za koji poseduju dokaz o sertifikaciji za organsku proizvodnju.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika i kompletiranja dokumentacije, vrši se plaćanje za poljoprivrednike korisnike, na osnovu broja posejanih hektara koji su verifikovani od strane inspektora ARP-a. Plaćanja se vrša na bankovnim tekućim računima poljoprivrednika/podnosioca aplikacija, čija je provera vršena tokom apliciranja.

Objašnjenje: Organska proizvodnja ima posebne specifikacije proizvodnje u poređenju sa drugim proizvodima, zato je tokom sprovođenja Programa za direktna plaćanja za sektor organske proizvodnje potrebno biti pažljiv, s obzirom da poljoprivrednici apliciraju za određenu površinu, međutim sertifikaciju površine vrši kontrolno telo (telo za sertifikaciju) i na kraju procesa sertifikacije može doći do ne-sertifikacije celokupne površine za koju je poljoprivrednik aplicirao. U ovakvim slučajevima treba realizovati plaćanje samo za površinu koja je sertifikovana kao organska ali ne i da se preduzmu kaznene mere za površinu koja nije ispunila uslove za organsku sertifikaciju, jer ovo ne podrazumeva pokušaj prevare od strane poljoprivrednika, nego neispunjenje standarda-kriterijuma za sertifikaciju organske proizvodnje.

9. NAČIN APLICIRANJA:

Proces registracije i apliciranja poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela, trajaće 25 dana od datuma objavljivanja. Apliciranje se vrši u Opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10.SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje realizuje Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNNA PLAĆANJA ZA: KRAVE I BIVOLICE MUZARE, OVCE, KOZE, KRMAČE ZA REPRODUKCIJU, PČELE, MLEKO PO KATEGORIJAMA KVALITETA, KOKE NOSILJE, JAREBICE, AKVAKULTURU I PRIJAVLJENA KLANJA GOVEDA

1. REFERENTNO ZAKONODAVSTVO:

- Zakon Br. 03/L-098 o poljoprivredi i ruralnom razvoju (Službeni list Republike Kosovo Br. 56, od 27. 07. 2009);
- Zakon Br. 04/L-090 o izmenama i dopunama Zakona Br. 03/L-098 o poljoprivredi i ruralnom razvoju (Službeni list Republike Kosovo Br. 28, od 16.10. 2012);
- Zakon Br. 03/L-016 o hrani (Službeni list Republike Kosovo Br. 49, od 25.03.2009);
- Zakon Br. 03/L-029 o poljoprivrednoj inspekciji (Službeni list Republike Kosovo Br. 45, od 12.01.2009);
- Zakon Br. 04/L-085 o organskoj poljoprivredi (Službeni list Republike Kosovo Br. 28, od 16.10. 2012);
- Zakon Br. 2004/21 o veterinarstvu (Službeni list Republike Kosovo Br. 18, od 01.11.2007);

- Zakon Br. 04/L-191 o stočarstvu (Službeni list Republike Kosovo Br. 25, od 08.07.2013);
- Zakon Br. 02/L-10 o staranju prema životinjama (Službeni list Republike Kosovo Br. 5, od 01.10.2006);
- Zakon Br. 02/L-111 o pčelarstvu (Službeni list Republike Kosovo Br. 35, od 15.08.2008);
- Zakon Br. 02/L-85 o ribarstvu i akvakulturi (Službeni list Republike Kosovo Br. 24 / 01.05.2008.);
- Administrativno uputstvo MPŠRR-a Br. 9/2008 o licenciranju aktivnosti akvakulture;
- Zakon Br. 05 / L-031 za opšte administrativne postupke (Službeni list Br. 20/21. Juni 2016.);
- Zakon Br. 07 / L-001 o podeli budžeta za budžet Republike Kosovo za 2020. godinu (Službeni list Br. 1/19. Marta 2020.).

2. ZNAČAJ STOČARSTVA - OPIS SEKTORA

Sektor stočarstva ima važnu ulogu u poljoprivrednoj proizvodnji, s obzirom da naša zemlja ima dovoljno resursa za njegov razvoj. U sektoru stočarstva proizvodi se hrana visoke vrednosti, kao što su: mleko, meso, jaja i pčelarski proizvodi, stoga ovaj sektor direktno utiče na razvoj biljne proizvodnje i agro-prerađivačke industrije.

Uprkos ohrabrujućim rezultatima u povećanju produktivnosti, poboljšanju kvaliteta proizvoda i resursa kojima zemlja raspolaže za razvoj stočarstva, ipak, postoje očigledne poteškoće u ovom sektoru koje mogu uticati na ukupan razvoj stočarskih delatnosti. Nemogućnost poljoprivrednika da ulažu u cilju povećanja kapaciteta, zatim nepovoljan kreditni sistem, predstavljaju poteškoće za domaću proizvodnju i perspektivu sektora.

3. OPRAVDANOST MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj predviđa intenziviranje aktivnosti stočarstva u cilju korišćenja prirodnih resursa kojima zemlja raspolaže i stvaranje konsolidovane i profitabilne poljoprivrede/stočarstva sa konkurentnom proizvodnjom u regionu i garancijom za zdravlje potrošača.

Povećanje proizvodnje takođe zahteva povećanje kapaciteta za preradu i intenziviranje njihove stope korišćenja. Posebna pažnja biće posvećena podizanju nivoa bezbednosti hrane, koja treba da se postigne kroz: Povećanje proizvodnje zahteva i povećanje prerađivačkih kapaciteta i intenziviranje nivoa njihovog korišćenja. Posebna pažnja se treba posvetiti povećanju nivoa bezbednosti hrane, što se i namerava postići putem:

- Povećanja veličine farmi i modernizacije tehnologija;
- Primene bezbednosnih standarda hrane;
- Minimiziranja neželjenih efekata u zagađenju životne sredine.

4. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji vrše oplodnju krava i bivolica muzara, ovaca, koza, pčela, krmača za reprodukciju, koka nosilja, jarebice, sveže mleko (Ekstra klasa, I. klasa, II. klasa), prijavljena klanja goveda i akvakulture.

5. CILJEVI PROGRAMA:

5.1 Opšti ciljevi:

- Poboljšanje prihoda na farmi;
- Povećanje veličine farme, i
- Bezbednost hrane.

5.2 Specifični ciljevi:

- Intenziviranje i ekonomizacija aktivnosti u stočarstvu i pčelarstvu;
- Poboljšanje kvaliteta stočarskih proizvoda;
- Održavanje baze podataka u Sistemu identifikacije i registracije životinja u AHV-u;
- Smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu;
- Zabrana ilegalnog kretanja životinja;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Podsticanje aktivnosti poljoprivrednika i konkurentne sposobnosti.

6. DIREKTNA PLAĆANJA ZA KRAVE I BIVOLICE MUZARE

Goveda (uključujući i bivolice) jesu najveća populacija životinja i kao takve, nosioci su proizvodnje mleka i mesa, stoga je proizvodnja goveda delatnost najvećeg dela komercijalnih farmi i domaćinstava.

Fond goveda na Kosovu je oko 258,662 grla, od čega za proizvodnju mleka 132,971 grla krava i 898 bivolica.

6.1.KORISNICI:

- Korisnici biće poljoprivrednici koji gaje krave i bivolice muzare u svim fazama proizvodnje mleka i koji ispunjavaju kriterijume ovog programa.

6.2. GEOGRAFSKA RASPROSTRANJENOST:

- Cela teritorija Kosova.

6.3. KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI APLIKACIJA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da gaje najmanje 5 grla krava muzara ili bivolica muzara ili najmanje 5 grla krava i bivolica muzara zajedno;
- Životinje treba da budu označavane ušnim markicama Republike Kosovo ili EU zemalja;

- Životinje treba da budu identifikovane i registrovane u sistemu identifikacije i registracije životinja u AHV-u;
- Broj životinja na farmi i u bazi podataka treba da bude ažuriran;

6.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata registracije poslovanja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izmirenju obaveza u PAK-u (samo za pravna lica);
- Registar izdat od Veterinarskih praksi, koje ugovara AHV, na osnovu podataka sistema identifikacije i registracije životinja u AHV-u;
- Dokaz-potvrda o vršenoj vakcinaciji tokom 2018. godine, protiv bolesti kvrgave kože goveda;

6.5. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje vršiće po grlu, u iznosu od 85 €/grlo;
- Korisnici biće poljoprivrednici koji gaje najmanje 5 grla krava muzara ili bivolica muzara ili najmanje 5 grla krava muzara i bivolica muzara zajedno i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programu.

7. DIREKTNA PLAĆANJA ZA OVCE I KOZE

Ovce i koze dominiraju u udaljenim ruralnim područjima i kao takve nosioci su stočarske proizvodnje. Fonda ovaca i koza na Kosovu je oko 209,808 grla, od čega u proizvodnji mleka oko 136,800 grla ovaca i 24,800 grla koza.

7.1. KORISNICI :

- Korisnici biće poljoprivrednici koji gaje ovce ili koze u svim fazama proizvodnje mleka i ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programu.

7.2. GEOGRAFSKA RASPROSTRANJENOST:

- Cela teritorija Kosova.

7.3. KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI APLIKACIJA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da gaje najmanje 30 grla ovaca muzara ili najmanje 20 grla koza muzara u aktivnoj proizvodnji mleka;
- Životinje treba da budu označavane ušnim markicama Republike Kosovo ili EU zemalja;
- Životinje treba da budu identifikovane i registrovane u sistemu identifikacije i registracije životinja u AHV-u;

- Broj životinja na farmi i u bazi podataka treba da bude ažuriran;

7.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata registracije poslovanja (samo za pravna lica);
- Kopija sertifikata-potvrde fiskalnog broja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izmirenju obaveza u PAK-u (samo za pravna lica);
- Registar izdat Veterinarskih praksi koje ugovara AHV, na osnovu podataka sistema identifikacije i registracije životinja u AHV-u;

7.5. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje vršiće se po grlu, u iznosu od 20 €/grlo;
- Korisnici biće poljoprivrednici koji gaje najmanje 30 grla ovaca muzara ili najmanje 20 grla koza muzara, i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programu.

8. DIREKTNA PLAĆANJA ZA PČELE

Naša zemlja ima povoljne uslove za razvoj pčelarstva na osnovu klimatskih uslova, reljefa i velikog broja medonosnih biljaka, koji garantuju rentabilnu i kvalitetnu proizvodnju meda i pčelarskih proizvoda. Fond pčelinjih društava/košnica na Kosovu je oko 180.000 košnica.

8.1. KORISNICI:

- Korisnici biće poljoprivrednici koji uzgajaju pčele i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programu.

8.2. GEOGRAFSKA RASPROSTRANJENOST:

- Cela teritorija Kosova.

8.3. KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI APLIKACIJA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da uzgajaju najmanje 30 pčelinih društava (košnica);
- Poljoprivrednici koji imaju 30 do 100 pčelinjih društava (košnica) mogu imati smeštena pčelinja društva (košnice) u najviše dva (2) pčelinjaka, poljoprivrednici koji imaju više od 100 do 200 pčelinjih društava (košnica) mogu imati smeštena pčelinja društva (košnice) u najviše tri (3) pčelinjaka, poljoprivrednici koji imaju više od 200 pčelinjih društava (košnica) mogu imati smeštena pčelinja društva (košnice) u najviše četiri (4) pčelinjaka;
- Poljoprivrednici podnosioci aplikacija, u osnovnom pčelinjaku moraju imati najmanje 30 pčelinjih društava;
- Košnice moraju biti označavane identifikacionim brojem farme (IBF);

- Ako prilikom kontrole poljoprivrednika/podnosioca aplikacije, na košnici nedostaje IBF, onda se svaka košnica bez označenog IBF-a isključuje iz subvencionisanja.

8.4. NEOPHODNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata registracije poslovanja (samo za pravna lica);
- Kopija sertifikata-potvrde fiskalnog broja (sama za pravna lica);
- Dokaz o izmirenju obaveza u PAK-u (samo za pravna lica);
- Kopija sertifikata za organsku proizvodnju meda koji se prilaže dokumentaciji apliciranja najkasnije 10 dana od dana sertifikacije. Sertifikaciju mora izdati kontrolno telo/telo za sertifikaciju (važi samo za poljoprivrednike koji su sertifikovani za proizvodnju organskog meda);
- Individualni dokaz od strane samog poljoprivrednika ali overen od strane Opštinske direkcije za poljoprivredu - opštine, o broju pčelinjih društava i lokaciji pčelinjih društava.

8.5. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje vršice po pčelinjem društvu (košnici), u iznosu od **15 €/pčelinje društvo (košnica)**, dok poljoprivrednici koji su sertifikovani za organsku proizvodnju meda subvencionišu se u iznosu od **30 €/pčelinje društvo (košnica)**;
- Korisnici biće poljoprivrednici koji gaje najmanje **30 pčelinjih društava (košnica)** i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programom.

9. DIREKTNA PLAĆANJA ZA KOKE NOSILJE

Sektor živinarstva, posebno proizvodnje jaja za potrošnju je veoma važan i dovoljno osetljiv na Kosovu, zbog strukture farmi.

Živinarstvo tokom godina došlo do značajnog rasta zahvaljujući postojanju kapaciteta. Prema podacima, ukupan broj živine je oko 2.800.000 komada, dok koke nosilje oko 2.676.000 komada. U poređenju sa prosekom prethodne tri godine, ukupan broj živine se povećao za oko 9%.

Na Kosovu ima 168 poljoprivrednih ekonomija koje poseduju više od 2.000 koke nosilje, a ukupan broj kokošaka u ovim privredama je 2.000.000 komada, dok drugi ostatak su u porodičnim farmama.

Prosečna potrošnja po glavi stanovnika procenjuje se da bude 190 jaja / god, a može se reći da Kosovo ispunjava oko 97% potreba za potrošnju jaja.

9.1. KORISNICI:

Korisnici biće poljoprivrednici koji gaje koke nosilje u svim fazama aktivne proizvodnje jaja, i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programu.

9.2. GEOGRAFSKA RASPROSTRANJENOST:

- Cela teritorija Kosova.

9.3. KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI APLIKACIJA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da gaje najmanje **2000** koka nosilja u svim fazama aktivne proizvodnje jaja;
- Subjekat treba da bude registrovan u AHV-u;
- Subjekat treba da primenjuje program vakcinacije;
- Subjekat treba da primenjuje pečatiranje jaja za tržište.

9.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata poslovanja;
- Kopija sertifikata fiskalnog broja;
- Dokaz o izmirenju obaveza u PAK-u;
- Kopija dokaza o broju i poreklu jednodnevnih pilića za koke nosilje ili koki nosilja, račun snabdevanja od uvoznika i proizvođača;
- Za koke nosilje i jednodnevne piliće za koke nosilje, račun snabdevanja važi od 1. juna 2019. godine do 31 oktobra 2020. godine;
- Veterinarska-zdravstvena potvrda izdata od strane Veterinarskih praksi, koje su licencirane od strane AHV-a;
- Dokaz-potvrda veterinara za primenu programa vakcinacije;
- Dokaz o primeni pečatiranja jaja za tržište;

Objašnjenje: Ako subjekti/podnosioci aplikacija realizuju izmenu turnusa koki nosilja nakon poziva za apliciranje, onda je potrebno dostaviti račune snabdevanja u AHV-u, pre nego što se realizuje terenska kontrola od strane inspektora ARP-a.

9.5. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje vršiće se za koke nosilje u svim fazama aktivne proizvodnje jaja, na osnovu veličine jata;
- Poljoprivrednici-subjekti koji uzgajaju najmanje **2000** do **10000** koki nosilja biće subvencionisani u iznosu od **0.50 €/koka nosilja**;
- Poljoprivrednici-subjekti koji uzgajaju više od **10000** koki nosilja biće subvencionisani u iznosu od **0.50 €/koka nosilja** za **10000** prvih koka i u iznosu od **0.40 €/koka nosilja** za svaku drugu koku nosilju preko ovog broja;
- Subvencionisanje vršiće se samo za jedan turnus proizvodnje u toku jedne kalendarske godine.

10. DIREKTNA PLAĆANJA ZA JAREBICE

Jarebice se koriste za proizvodnju mesa i jaja koji sadrže visoke hranjivu vrednost, vitamine, mineralne materije i konzumiraju se ih od strane svih kategorija i starosnih

grupa. Prema SZO jaja jarebice koriste se kao dijetalna hrana i za lečenje sledećih bolesti: Arterijski pritisak, tuberkuloza, dijabetes, anemija, migrena, smanjenje holesterola, stresa itd. Vrsta jarebice koja se uzgaja na Kosovu je japanska prepelica ali mogu postojati i druge podvrste. Na Kosovu se trenutno uzgaja oko 15.000 jarebica sa tendencijom povećanja njihove populacije.

10.1. KORISNICI:

Korisnici biće poljoprivrednici koji uzgajaju jarebice u svim fazama aktivne proizvodnje, koji su registrovani u registru farme i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programu.

10.2. GEOGRAFSKA RASPROSTRANJENOST:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

10.3. KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI /PODNOŠIOCI APLIKACIJA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da uzgajaju najmanje **200 jarebica**;
- Podržavaju jarebice u čitavom ciklusu reprodukcije.

10.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata registracije poslovanja (samo za pravna lica);
- Kopija sertifikata-potvrde fiskalnog broja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izmirenju obavezu u PAK-u (samo za pravna lica);
- Veterinarska – zdravstvena potvrda, izdata od Veterinarskih praksi koje su licencirane od strane AHV-a;

10.5. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Direktno plaćanje vršiće se po jarebici, u iznosu od **0.50 €/jarebica**;
- Korisnici biće poljoprivrednici koji uzgajaju najmanje **200 jarebica** u svim fazama aktivne proizvodnje (jaje & meso) i koji ispunjavaju kriterijume koji su utvrđeni prema ovom programu.

11. DIREKTNA PLAĆANJA ZA KRMAČE U REPRODUKCIJI

Svinja se koristi za proizvodnju mesa i to uglavnom u domaćinstvima. Prema podacima iz zootehničkih analiza rezultira da stepen stopa rasta svinja u zemlji je 2 prašenja godišnje sa prosečno 8 prasića/prašenja. Fond svinja na Kosovu je oko 41,000 grla, dok fond krmača za reprodukciju je oko 19,000 grla.

Proizvodnja svinjskog mesa je orijentisano na ispunjavanje potreba domaćinstava sa tendencijom povećanja na nivou komercijalnih farmi.

11.1. KORISNICI:

Korisnici ovog programa biće poljoprivrednici koji uzgajaju krmače za reprodukciju u svim fazama reprodukcije i koji ispunjavaju kriterijume koji su utvrđeni prema ovom programu.

11.2. GEOGRAFSKA RASPROSTRANJENOST:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

11.3. KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI APLIKACIJA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da uzgajaju najmanje 2 krmače za aktivnu reprodukciju u svim fazama reprodukcije;
- Životinje trebaju biti označavane ušnim markicama Republike Kosovo ili zemalja EU-a;
- Životinje trebaju biti identifikovane i registrovane u sistemu identifikacije i registracije životinja u AHV-u;
- Broj životinja u farmi i u bazi podataka treba biti ažuriran;

11.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata registracije poslovanja (samo za pravna lica);
- Kopija sertifikata-potvrde fiskalnog broja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izmirenju obavezu u PAK-u (samo za pravna lica);
- Registar izdat od strane Veterinarskih praksi, koje su ugovorene od AHV-a, na osnovu podataka sistema identifikacije & registracije životinja u AHV-u;

11.5. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje vršiće se po grlu, u iznosu od 20 €/grlo;
- Korisnici biće poljoprivrednici koji uzgajaju najmanje 2 grla krmača za reprodukciju i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programu.

12. REALIZACIJA PLAĆANJA PO GRLU STOKE, PČELINJIM DRUŠTVIMA - KOŠNICAMA, KOKI NOSILJI I JAREBICI:

Realizacija direktnih plaćanja za krave muzare, bivolice muzare, ovce, koze, krmače za reprodukciju, pčele, koke nosilje i jarebice vršiće se nakon kompletiranja dokumentacije i sastavljanja konačnih spiskova korisnika, po broju grla, broju pčelinjih društava - košnica, broju koka nosilja i broju jarebica, verifikovani od strane inspektora ARP-a.

Plaćanja se vrše na tekućim računima poljoprivrednika/podnosioca aplikacija, čija je provera vršena tokom apliciranja.

13. POZIV ZA APLICIRANJE ZA DIREKTNA PLAĆANJA PO GRLU STOKE, KOČNICAMA PČELA, KOKAMA NOSILJA I JAREBICAMA:

Proces registracije i apliciranja poljoprivrednika za direktna plaćanja za krave muzare, bivolice muzare, ovce, koze, krmače za reprodukciju, pčele, koke nosile i jarebice, trajaće 25 dana od dana objavljivanja. Apliciranje se vrši u Opštinskoj direkciji za poljoprivredu.

14.SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje realizuje Agencija za razvoj poljoprivrede.

15. DIREKTNA PLAĆANJA ZA MLEKO PO KATEGORIJI KVALITETA

Proizvodnja mleka je delatnost većine poljoprivrednika/komercijalnih stočara i domaćinstava. Sektor mleka je prioritet stočarskih aktivnosti zbog ekonomskog značaja i pozitivnih efekata u razvoju drugih poljoprivrednih sektora (ratarska proizvodnja, proizvodnja mesa, prerađivačka industrija itd.).

Nosioci proizvodnje mleka su komercijalne farme goveda i ovaca. Potrošnja mleka na nivou zemlje se ocenjuje 349,224 tona/godišnje, gde se iz domaće proizvodnje pokrivaju oko 80.5% potrošnje ili 282,534 tona/godišnje.

Prema podacima Laboratorije kontrole u AHV-u (Izveštaj o Projektu Transparentnost i neutralnost u uzimanju uzoraka i plaćanje svežeg mleka) u 2019 godini vršena je analiza 19,342 uzoraka, i poboljšanje kvaliteta mleka je beležila kontinuirano povećanje, gde je kvaliteta mleka Extra klasa beležila rast od 43.90 %, I. Klasa rast od 3.18 % i II. Klasa rast od 15.14%.

15.1.KORISNICI:

- Korisnici biće poljoprivrednici proizvođači mleka: Extra klasa, I. Klasa, II. Klasa prema standardima kategorizacije na osnovu zakonodavstva na snazi.

15.2.GEOGRAFSKA RASPROSTRANJENOST:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

15.3.KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI APLIKACIJA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da su registrovani u registru poslovanja Kosova (pravna lica);

- Životinje trebaju biti identifikovane i registrovane u sistemu identifikacije i registracije životinja u AHV-u, broj životinja u farmi i u bazi podataka treba biti ažuriran;
- Da imaju ugovor o prodaji mleka sa nekom licenciranom mlekarom na Kosovu ili sa nekim od sabirnih centara mleka, koji su registrovani kao poslovanja i koji imaju ugovor sa nekom licencirano mlekarom;
- Da dostave dokaze izdate od laboratorije AHV-a o kvalitetu mleka koje je isporučeno mlekarima ili sabirnim centrima mleka, koji su registrovani kao poslovanja i imaju ugovor sa nekom licenciranom mlekarom. Prihvatljivo za plaćanje je mleko iz ovih kategorija: Ekstra klasa, Prva klasa i Druga klasa;
- Da predaju najmanje 3000 litara mleka za 6 (šest) meseci (po šestomesečnom periodu kalendarske godine);
- Da dostave dokaze o mesečnoj količini prodatog (isporučenog) mleka u nekoj licenciranoj mlekaru na Kosovu ili nekom sabirnom centru, koji su registrovani kao poslovanja i koji imaju ugovor sa nekom licenciranom mlekarom;
- Da dostave bankovne izvode o mesečnoj količini prodatog (isporučenog) mleka.

15.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata registracije poslovanja (za pravna lica), dokument koji potvrđuje ko ima ovlašćenje da potpisuje u ime kompanije;
- Dokaz o izmirenju obavezu u PAK-u (samo za pravna lica);
- Kopija spiska verifikacije: goveda, ovce i koze, izdata od sektora za identifikaciju i registraciju (I&R) u okviru AHV-a;
- Kopija ugovora o nabavci mleka, izdata od licenciranih mlekaru na Kosovu, ili od strane sabirnih centara mleka, koji su registrovani kao poslovanja i koju imaju ugovor sa nekom licenciranom mlekarom;
- Dokaz o količini isporučenog mleka mlekarima ili sabirnim centrima, koji su registrovani kao poslovanje ili koji imaju ugovor sa nekom licenciranom mlekarom;
- Kopija sertifikata registracije poslovanja kao sabirni centar i kopija ugovora sabirnog centra sa nekom od licenciranih mlekaru;
- Dokaz o plaćanju iz banke o količini isporučenog mleka;
- Dokaz o učešću na projektu „Transparentnost i neutralnost uzimanja uzoraka mleka“ (izdata od projekta „Transparentnost i neutralnost uzimanja uzoraka mleka“).

15.5. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje vršiće se po litru isporučenog mleka, po kategorijama:
 1. Ekstra klasa = 0.06 €
 2. Prva klasa = 0.04 €
 3. Druga klasa = 0.02 €

15.6. REALIZACIJA PLAĆANJA ZA MLEKO PO KATEGORIJI KVALITETA:

Realizacija direktnih plaćanja za mleko po kategorijama kvaliteta, vršiće se nakon sastavljanja konačnih spiskova poljoprivrednika/korisnika po kategoriji kvaliteta mleka. Plaćanja se vrše na tekućim računima poljoprivrednika/podnosioca aplikacija, čija je provera vršena tokom apliciranja.

15.7. POZIV ZA APLICIRANJE ZA DIREKTNA PLAĆANJA ZA MLEKO PO KATEGORIJAMA KVALITETA:

Proces registracije i apliciranje poljoprivrednika/podnosioca aplikacija za direktna plaćanja za mleko po kategorijama kvaliteta biće objavljen/raspisan svakih šest (6) meseca, i trajaće 25 dana od dana objavljivanja. Apliciranje se vrši u Opštinskoj direkciji za poljoprivredu.

15.8. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje realizauje Agencija za razvoj poljoprivrede.

16. DIREKTNA PLAĆANJA ZA PRIJAVLJENA KLANJA GOVEDA

Fond goveda je oko 258,662 grla, dok AHV izveštava da se tokom godine zakolju oko 115,000 grla. Od prijavljenih klanja, samo mali broj grla zakolje se u licenciranim klanicama. Ilegalna klanja uticaju negativno na sprovođenju zakonodavstva, zaštitu zdravlja životinja, javnog zdravlja i zaštitu životne sredine.

16.1.KORISNICI:

- Korisnici biće poljoprivrednici koji uzgajaju i trguju govedom označenim ušnim markicama Republike Kosova i koji se zakolju u licenciranim klanicama od strane AHV-a; i
- Licencirane klanice od strane AHV-a, za kategorije bezbednosti A, B, C i D.

16.2. GEOGRAFSKA RASPROSTRANJENOST:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

16.3. KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI PODNOSIOCI APLIKACIJA/KLANICE:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da su licencirani do strane AHV-a za kategorije bezbednosti A, B, C i D;
- Da prijavljuju klanja u bazi podataka Sektora identifikacije i registracije u AHV-u, prema predviđanoj dinamici klanice;
- Goveda trebaju biti označavana ušnim markicama Republike Kosovo;

16.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata poslovanja i informacije o poslovanju;
- Kopija sertifikata fiskalnog broja;
- Dokaz o izmirenju obavezu u PAK-u;
- Registar zaklanih životinja, izdat od baze podataka Sektora identifikacije i registracije – AHV, dokazan uz pasoš zaklane životinje;
- Dokaz - uplatnica i fiskalni kupon, kojom se potvrđuje da je realizovana isplata od klanice poljoprivredniku, u iznosu od 50 €/grlo zaklanog goveda;
- Dokaz o plaćanju poreza na imovinu.

16.5. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje vrši se po grlu prijavljenog zaklanog goveda, u iznosu od 75 €/grlo.
- Plaćanje u iznosu od 75 €/grlo vrši se klanicama korisnicima;
- Klanice su u obavezi da iznos sredstava od 50 evra isplaćuju poljoprivredniku u trenutku klanja goveda. Dok iznos sredstava od 25 evra ostaje klanici za usluge klanja.

16.6. REALIZACIJA PLAĆANJA ZA PRIJAVLJENA KLANJA GOVEDA:

Realizacija direktnih plaćanja za prijavljena klanja goveda vršiće se nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika po broju zaklanih goveda po grlu, koji su verifikovani od strane ARP-a. Plaćanja se vrše na tekućim računima podnosioca aplikacija - subjekata, čija je provera vršena tokom apliciranja.

16.7. POZIV ZA APLICIRANJE ZA DIREKTNA PLAĆANJA ZA PRIJAVLJENA KLANJA GOVEDA:

Proces registracije i apliciranja klanica za direktna plaćanja za prijavljena klanja goveda biće objavljen/raspisan svakih šest (6) meseca i trajaće 25 dana od dana objavljivanja. Apliciranje se vrši u Opštinskoj direkciji za poljoprivredu.

16.8. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje realizuje Agencija za razvoj poljoprivrede.

17. DIREKTNA PLAĆANJA ZA SEKTOR AKVAKULTURE

Sektor akvakulture na Kosovu u odnosu sa zemljama regiona i Evrope je mali iako u zemlji ima resursa za razvoj ovog sektora. Prema podacima u zemlji se proizvodi 650 tona/godišnje svežeg ribljeg mesa. Proizvodi se uglavnom konzumiraju u ugostiteljstvu i na tržištu kao sveže meso.

Postoje 28 ribnjaka, od kojih samo jedan ribnjak vrši oplodnju riblje vrste Šaran dok u 27 drugih ribnjaka vrši se oplodnja riblje vrste Pastrmka. Od ribnjaka koji su u aktivnoj

proizvodnji, 21 od njih proizvode za potrebe ugostiteljstva, 7 su mešovite delatnosti ugostiteljstvo i plasman na tržište.

Strukturom sektora uglavnom dominiraju mali ribnjaci koji proizvode 10000 kg ribe/godišnje. Korišćenje postojećih kapaciteta ocenjuje se oko 50%.

17.1. Opšti ciljevi:

- Pобољшanje prihoda na farmi;
- Rast veličine farme;
- Bezbednost hrane.

17.2. Specifični ciljevi:

- Pобољшanje kvaliteta proizvoda;
- Korišćenje postojećih kapaciteta i povećanje broja novih farmi;
- Povećanje proizvodnje i podsticanje procesa prerade ribe;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Povećanje snabdevanja tržišta proizvodima akvakulture/svežom ribom.

17.3. KORISNICI:

Korisnici biće farme koje vrše oplodnju (proizvode) ribe i koje su registrovane kao poslovanje i koje ispunjavaju kriterijume utvrđene prema ovom programu.

17.4. GEOGRAFSKA RASPROSTRANJENOST:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

17.5. KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI APLIKACIJA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da prodaju najmanje **2500 kg sveže ribe** (živa riba, očišćena riba refuz, sveža i ohlađena riba na temperaturi +5°C upakovana u vakuumu) za šest (6) meseci, u Republici Kosovo ili u inostranstvu (izvoz);
- Prihvatljive vrste ribe su Pastrmka i Šaran;
- Da su licencirani od strane MPŠRR-a za obavljanje aktivnosti u akvakulturi;
- Da su registrovani u AHV-u.

17.6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata poslovanja;
- Kopija sertifikata fiskalnog broja;
- Dokaz o izmirenju obavezu u PAK-u;
- Potvrda od banke o tekućem bankovnom računu subjekta;
- Veterinarska – zdravstvena potvrda izdata od Veterinarskih praksi, koje su licencirane od AHV-a;

- Dokaz o količini i zemlji porekla hrane za ribu;
- Dokaz od PAK-a, o prodatoj količini sveže ribe (živa riba, očišćena riba , sveža i ohlađena riba na temperaturi +5°C upakovana u vakuumu).

17.7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje vršiće se po kg prodate ribe u iznosu od 0.20 evro/kg.
- Biće podržane (subvencionisane) sve farme - vlasnici ribnjaka koji prodaju najmanje 2500 kg/sveže ribe (živa riba, očišćena riba refuz, sveža i ohlađena riba na temperaturi +5°C upakovana u vakuumu) za šest meseci, u Republici Kosovo ili u inostranstvu (izvoz). Prihvatljive vrste ribe su Pastrmka i Šaran.

17.8. POZIV ZA APLICIRANJE ZA DIREKTNA PLAĆANJA ZA SEKTOR AKVAKULTURE:

Proces registracije i apliciranja subjekata/podnosioca aplikacija za direktna plaćanja za sektor akvakulture biće objavljen/raspisan svakih šest (6) meseci i trajaće 25 dana od dana objavljivanja. Apliciranje se vrši u Opštinskoj direkciji za poljoprivredu.

17.9. REALIZACIJA PLAĆANJA ZA SEKTOR AKVAKULTURE:

Realizacija direktnih plaćanja za sektor akvakulture vršiće se nakon sastavljanja konačnih spiskova prema količini prodate ribe, dokazana službenim dokumentom koji je izdat od strane PAK-a i verifikovan od strane ARP-a. Plaćanja se vrše na tekućim bankovnim računima podnosioca aplikacija – subjekata, čija je provera vršena tokom apliciranja.

17.10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje realizauje Agencija za razvoj poljoprivrede.

Objašnjenje:

- Aplikanti nakon apliciranja i pre terenske kontrole, ukoliko ima promene na njihovoj farmi u smislu površine, broja, litara, kg i izjavljenih grla tokom apliciranja, moraju pismeno obavestiti kod opštinske direkcija za poljoprivredu ili ARP.
- Tokom terenske kontrole ukoliko aplikant ima promene na svojoj farmi u smislu površine, broja, litara, kg i izjavljenih grla poljoprivrednik treba isto dokazati dokumentima izdatim od strane nadležnog organa.

PS. Obavezuje se Departman poljoprivredne politike i tržišta za izradu Administrativnog uputstva za direktna plaćanja u poljoprivredi za 2020. godinu, za sprovođenje ovog programa.